

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANA BİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

YAŞAM BOYU ÖĞRENME ÇERÇEVESİNDE İLKOKULDA AİLELERİN EĞİTİM
SÜRECİNE KATILIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA KATKISINA YÖNELİK BİR
İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Fatih SUGEÇTİ

DANIŞMAN
Doç. Dr. Harun ER

BARTIN-2019

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANA BİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

**YAŞAM BOYU ÖĞRENME ÇERÇEVESİNDE İLKOKULDA AİLELERİN
EĞİTİM SÜRECİNE KATILIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA KATKISINA
YÖNELİK BİR İNCELEME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Fatih SUGEÇTİ

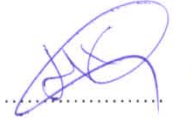
DANIŞMAN

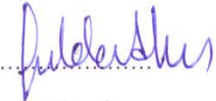
Doç. Dr. Harun ER

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

Fatih SUGEÇTİ tarafından hazırlanan “Yaşamboyu Öğrenme Çerçevesinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımının Öğrenci Başarısına Katkısına Yönelik Bir İnceleme” başlıklı bu çalışma 01./07./2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KATGAN

Üye : Doc. Dr. Gülden AKIN

Üye : Doc. Dr. Herun ER

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarih ve .....sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Nuriye SEMERCI
(Enstitü Müdürü)

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna Harun ER'in danışmanlığında hazırlamış olduğum "Yaşam Boyu Öğrenme Çerçevesinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımının Öğrenci Başarısına Katkısına Yönelik Bir İnceleme" adlı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

01.07.2019

İMZA

Fatih SUGEÇTİ

ÖNSÖZ

Çocuklarımızın her türlü gereksinimini karşılayan ailelerimizin sorumlulukları, çocuklarımızın okul hayatına başlamasıyla daha da artmaktadır. Yaşam boyu öğrenme sürecinde ailelerimizin eğitim sürecine katılmaları eğitimde kalitenin ve sürekliliğin artması ile gerçekleşmektedir.

Araştırmanın sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesinde pek çok kişinin desteği bulunmaktadır. Özellikle araştırmanın planlanmasında, uygulanmasında ve sonuçlandırılmasında görüş ve önerileri ile beni yönlendiren, sabır ve anlayışla desteğini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Harun ER'e teşekkür ederim.

Veri toplama esnasında istekle ve sevecek katkıda bulunan başta değerli velilerimiz ile uygulamaların gerçekleştirildiği ilkokullarda görev yapan okul müdürü ve sınıf öğretmeni arkadaşlarıma, desteklerini esirgemeyen meslektaşlarım Abdurrahman ADABAŞ ve Yavuz ARSLAN'a, ismini saymadığım herkese teşekkür ederim.

Ayrıca araştırma sürecinde bana destek olan ve sevgilerini benden hiç eksik etmeyen eşim Saide SUGEÇTİ, oğlum Salih, kızlarım Sare ve Sümeyye'ye desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Fatih SUGEÇTİ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Yaşam Boyu Öğrenme Çerçevesinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımının Öğrenci Başarısına Katkısına Yönelik Bir İnceleme

Fatih SUGEÇTİ

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı

Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Harun ER

Bartın-2019, Sayfa: XII + 106

Bu araştırmanın amacı, yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkökulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir inceleme gerçekleştirmektir. Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılında Bartın ilinde 5 farklı okulda öğrenim gören öğrenci velileri ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, velilere uygulanan anket ve görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmada hem nitel hem de nicel yöntemlerin kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Nicel verilerin analizinde ANOVA ve Mann Whitney U testleri uygulanmıştır. Nitel verilerin analizinde görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, ailelerin eğitim sürecine katılımının cinsiyet, eğitim durumu ve meslek değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ailelerin eğitim sürecine; veli toplantılarına ve okuldaki etkinliklere katılarak, çocuğun çalışmalarını kontrol ederek ve okulda yaptığı etkinlikler hakkında konuşarak katkı sağladığı belirlenmiştir. Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenleri; çocuğun ödevlerine yardımcı olmakta zorlanma, ders içeriklerinin zor olması, okulun eve uzak olması, iletişim probleminin yaşanması, insanlarla iletişim kurmakta zorlanma ve kendilerini ifade edememe şeklinde açıkladıkları ortaya çıkmıştır. Ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi hakkında, aile desteğinin önemli olduğu, anne-baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerine etkili olduğu ve ekonomik durumu iyi olan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile, yaşam boyu öğrenme, aile katılımı, öğrenci başarısı

ABSTRACT

Master's Thesis

**A Study on the Contribution of the Participation of Parents in the Education Process
of the Student Success in the Framework of Lifelong Learning**

Fatih SUGEÇTİ

Bartın University

Institute of Educational Sciences Department of Lifelong Learning

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Harun ER

Bartın-2019, Sayfa: XII + 106

The aim of this study is to investigate the contribution of the participation of families in the education process to the achievement of students in the framework of lifelong learning. The research was carried out with the parents of students from 5 different schools in Bartın in the 2015-2016 academic year. Data were collected through questionnaire and interview form applied to parents.. In the research, a mixed method using both qualitative and quantitative methods was used. ANOVA and Mann Whitney U tests were used to analyze the quantitative data. In the analysis of qualitative data, the data obtained as a result of the interviews were evaluated with descriptive analysis method. As a result of the study, the participation of the parents in the education process did not show a significant difference according to gender, educational status and professional variables. It was obtained that the parents mostly contribute to the education process in the school by attending the parents' meeting and activities at the school and by controlling the activities in the school. It was also obtained that the parents explained the factors preventing them from participating in the training process, as the difficulty in helping the children with their homework, the difficult course content, the distance between school and home , having the communication problem and being unable to express themselves It is concluded that it is a must to have a family support and a common share between parents and children in the process of parents' participating in the training process' effect on the student success, In the research it is obtained that the children raised in wealthy families are more successful than others.

Keywords: Family, lifelong learning, family participation, student success.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	II
BEYANNAME.....	III
ÖN SÖZ.....	IV
ÖZET	V
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar LİSTESİ	IX
EKLER LİSTESİ.....	XI
KISALTMALAR LİSTESİ	XII

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
----------------------------	---

1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlılar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM: LİTERATÜR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
---	---

2.1. YAŞAM BOYU ÖĞRENME	5
2.1.1. Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihçesi	6
2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi	10
2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri	12
2.1.4. Yaşam Boyu Öğrenme ve Aile	13

2.2. AİLE VE EĞİTİM	14
2.2.1. Aile Kavramı	14
2.2.2. Eğitimde Ailenin Önemi	15
2.2.3. İlkokulda Aile Katılımı	17
2.2.3.1. Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Önemi.....	18
2.2.3.2. Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Yararları	21
2.2.3.3. Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Engelleri	24
2.2.3.4. Ailenin Eğitim Sürecine Katılım Düzeyleri	26
2.2.3.5. Ailenin Eğitim Sürecine Katılım Etkinlikleri.....	28
2.2.4. Ailenin Çocuğun Okul Başarısına Katkısı	30

2.3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	32
2.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	32
2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	39
3.1. Araştırma Modeli.....	39
3.2. Çalışma Grubu	39
3.3. Veri Toplama Araçları	43
3.3.1. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi	43
3.3.2. Görüşme Formu	44
3.4. Verilerin Analizi	45
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR	47
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	47
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	47
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	47
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	48
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	50
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	54
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	57
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	61
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	65
4.10. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımı İle İlgili Betimsel İstatistiklere İlişkin Bulgular	73
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	80
5.1. Tartışma ve Sonuçlar	80
5.2. Öneriler	85
KAYNAKÇA	88
EKLER	97
ÖZGEÇMİŞ.....	106

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1. Karma Yöntem Yaklaşımının Sürece İlişkin Faydaları	39
2. Velilerin Okullara Göre Dağılımı	40
3. Velilere İlişkin Cinsiyet ve Yaş Dağılımı	41
4. Velilere İlişkin Öğrenim Durumu ve Meslek Dağılımı	41
5. Velilerin Okullara Göre Dağılımı	42
6. Velilere İlişkin Cinsiyet ve Yaş Dağılımı	42
7. Velilere İlişkin Öğrenim Durumu ve Meslek Dağılımı	42
8. Cinsiyete Göre Dağılımın Normalliğine İlişkin kolmogorov-simirnov Testi Sonuçları	45
9. Eğitim Durumuna Göre Dağılımın Normalliğine İlişkin Kolmogorov-Simitrov Testi Sonuçları	46
10. Mesleğe Göre Dağılımın Normalliğine İlişkin Kolmogorov-Simitrov Testi Sonuçları	46
11. Cinsiyete göre Mann Whitney U testi sonuçları	47
12. Eğitim Durumuna Göre Anova Testi Sonuçları.....	47
13. Meslek Durumuna Göre Anova Testi Sonuçları.....	48
14. Velilerin “Aileler Eğitim Sürecine Nasıl Katkı Sağlamaktadır?” başlığında “Aileler Okulda Eğitim Sürecine Nasıl Katkı Sağlamaktadır? Sorusuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	48
15. Velilerin “Aileler Eğitim Sürecine Nasıl Katkı Sağlamaktadır?” başlığında “Aileler Evde Eğitim Sürecine Nasıl Katkı Sağlamaktadır? Sorusuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	49
16. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “eğitim sisteminden kaynaklı sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı	51
17. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “okuldan kaynaklanan sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı	52
18. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “kişisel sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı	53
19. Velilerin “çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı	54
20. Velilerin “anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katıldınız mı?” sorusuna ilişkin görüşlerin dağılımı	56
21. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.....	57

22. Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.....	61
23. Velilerin “çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için ailelerin neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı.....	66
24. Aile Katılım Anketi 1, 2, 3, 4, 5. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	73
25. Aile Katılım Anketi 6, 7, 8, 9, 10. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	73
26. Aile Katılım Anketi 11, 12, 13, 14, 15. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	74
27. Aile Katılım Anketi 16, 17, 18, 19, 20. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	74
28. Aile Katılım Anketi 21, 22, 23, 24, 25. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	75
29. Aile Katılım Anketi 26, 27, 28, 29, 30. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	75
30. Aile Katılım Anketi 31, 32, 33, 34, 35. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	76
31. Aile Katılım Anketi 36, 37, 38, 39, 40. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	77
32. Aile Katılım Anketi 41, 42, 43, 44, 45. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	77
33. Aile Katılım Anketi 46, 47, 48, 49, 50. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	78
34. Aile Katılım Anketi 51, 52, 53, 54, 55. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler	79

EKLER LİSTESİ

EK No		Sayfa No
1.	Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi	97
2.	Görüşme Formu	99
3.	Uygulama İzni	102
4.	Ölçek İzni	105

KISALTMALAR LİSTESİ

AB: Avrupa Birliği

YBO: Yaşam Boyu Öğrenme

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations, Educational, Scientific and Cultural Organization)

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÖYEGM: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü

AÇEV: Anne Çocuk Eğitim Vakfı

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıkları, sayıltılar ve tanımlar ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

1.1.Problem Durumu

Aile, çocuğun ruhsal gelişimindeki en önemli ortam ve toplumsal kurumdur (Herken ve Özkan, 1996). Aile, insanın sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi ve kişiliğinin düzgün bir şekilde oluşabilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Her şeyden önemlisi çocuğun eğitiminin ilk başladığı yer ailedir. İnsanın doğduğu andan itibaren ailesinde başlayan eğitimi, okula başlamasıyla birlikte hem okulda hem de ailede devam etmekte ve farklı bir boyut almaktadır (Birincioğlu, 2010, s.3). Ailelerin çocuklarını en iyi şekilde gözlemlene imkânı bulan ve tanıyan kurumlar olması sebebiyle eğitim hayatları boyunca onların yanında olarak eğitim sürecine katılmaları büyük önem arz etmektedir.

Çocuğun eğitiminin amaçlarına ulaşabilmesi ve davranışlarının istenilen düzeye getirilebilmesi için eğitim sürecinin her aşamasında ailesinin de yanında olması bir zorunluluk arz etmektedir. Çocuğun eğitim hayatının başlamasıyla birlikte ailesinden tamamen ayrıldığı söylenemez. Çocuğun okulda geçirdiği zaman dilimi göz önüne alındığında yaşamının 4'te 3'ünü ailesiyle birlikte geçirdiği görülmektedir (Çelenk, 2003, s.29).

Çocuğun gelecek yaşantısının olumlu yönde gelişebilmesi ve sağlıklı bir eğitim hayatı geçirebilmesi için ilköğretimin ilk 5 yılında aile katılım çalışmalarına önem vermek gerekmektedir (Genç, 2005, s.228). Çocuğun gelecekte başarılı olabilmesi ve sağlıklı bir kişilik geliştirmesi genel itibariyle eğitim hayatında göstereceği performansa bağlıdır. Öğrencinin akademik anlamda başarılı olabilmesi için ailelerin eğitim sürecine katılarak okul, aile ve çevrenin bir bütünlük içinde çalışmasının sağlanmasıyla mümkündür (Bayrakdar ve Yiğit, 2006, s.32).

Aile katılımı aracılığı ile aileler bilinçlendirilerek çocukların gelişimine destek olmaları sağlanabilir ve çocuklarının ileride karşılaşılabilecekleri olumsuzlukların önüne geçilerek okul başarısının artmasına katkıda bulunabilmeleri sağlanabilmektedir (Gürşimsek, 2002; akt: Güneş, 2018, s.2).

Yapılan araştırmalarda, ailelerin eğitim sürecine katılmasıyla birlikte çocuğun okula karşı daha olumlu tutumlar geliştirdiği, öğretilenleri anlamaya yönelik algılarının daha açık olduğu görülmektedir. Bunun yanında aile katılımının gerçekleşmesiyle birlikte çocukların eğitim hayatına devam etme isteklerinin arttığı görülmekte ve okulu bitirme oranlarının daha yüksek seviyede gerçekleştiği bilinmektedir (Kotaman, 2008; akt: Yakıcı, 2018, s.2).

Aile katılımı konusunda literatürde yapılan çalışmalarda, çoğunlukla aile katılımı konusunun önemi ve gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Yapılan bu çalışmalarda; aile katılımı aracılığı ile çocukların akademik başarılarının arttığı, okula devam oralarında artış grldği, sosyal ve zgven gelişimlerine katkı sağladığı ve aile katılımı etkinliklerinin ğretmen motivasyonlarını arttırdığı şeklinde çıkan sonuçlara vurgu yapıldığı görülmektedir. Aile katılımı aracılığı ile ailelerin yeni bilgiler edindiklerine ve okul, aile ve ğretmen arasındaki iletişime katkı sağladığı belirtilmektedir (Tre, 2018, s.2).

Çocuğun sağlıklı bir gelişim sürecine ve kişilik yapısına sahip olabilmesi noktasında okul-aile işbirliğinin sağlanması önemlidir. Bu noktada, çocuğun yeteri kadar desteklenerek, gelişimine katkıda bulunulabilmesi ve eğitiminde sürekliliğin sağlanabilmesi açısından ailenin eğitim sürecine müdahil olması bir gereklilik arz etmektedir.

Günümüz eğitim anlayışında, bireyin gelişimi ve öğrenimi hayat boyu devam eden bir süreç olarak görülmektedir. Bu süreç dâhilinde ailelerin özellikle ilkokulda eğitim sürecine katılımının ğrenci başarisına katkı sağladığı da düşünülmektedir. Bu çerçevede yapılan bu çalışma; ailelerin eğitim sürecine katılımında ne gibi faaliyetlerde bulduklarını, hangi zorluklarla karşılaştıklarını ve çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için neler düşündüklerini belirlemeye yöneliktir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının ğrenci başarisına katkısına yönelik bir değerlendirme yapılması amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, mesleğe göre farklılık göstermekte

midir?

- Aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?
- Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?
- Çocukların eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?
- Ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında aileler ne düşünmektedir?
- Ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında aileler ne düşünmektedir?
- Çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması sürecinde ailelere düşen görevler nelerdir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir inceleme yapmak amacıyla yapılmıştır. Çocukların eğitim hayatında akademik anlamda başarılı olabilmeleri için ailelerin onlara birçok alanda destek olmaları önemlidir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımı sağlanmadığı ve okuldaki eğitimler aileler tarafından desteklenmediği sürece çocuklar için gerekli başarının sağlanması güçleşmektedir. Bu manada çocuğun istenilen başarıya ulaşabilmesi için okul-aile işbirliğinin sağlanarak eğitim için zengin bir ortamın oluşturulması gerekmektedir (Oktay, 2002; akt: Güneş, 2018, s.5).

Epstein (2010) aile katılımının çocuklar için önemli ve yararlı olduğunu, okulun gelişimine katkı sağladığını, aileler ile öğretmen arasında sağlıklı bir iletişim oluşturarak ailelerin öğretmene destek olduklarını, bu konuda tüm ailelerin etkin bir şekilde katılımının sağlanarak çeşitli uygulamaların geliştirilmesi gerektiğini belirtmektedir (Epstein, 2010; akt: Türe, 2018, s.4).

Ailelerin eğitim sürecine katılımının önemini belirtmek ve ailelerin eğitim sürecine nasıl katılmaları gerektiğini belirlemeye yönelik yapılan bu çalışma velilerimize yol göstermesi açısından önemlidir. Yaşam boyu öğrenme insanın hayatının her alanında yer almaktadır. Çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması ve ailelerin neler yapması gerektiğini ifade etmesi açısından aynı zamanda da ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının önemi noktasında bu araştırmanın velilere katkı sağlaması beklenmektedir.

1.4.Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formunu ve anketi araştırmaya konu olan velilerin samimi ve doğru bir şekilde cevaplandıkları varsayılmaktadır.
2. Veri toplama aracının tüm yetkileri kapsadığı ve görüşleri ortaya çıkaracak nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

1.5.Sınırlılıklar

1. Araştırma uygulamanın yapıldığı 2015-2016 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. İlkokul velilerinin görüşleri ile sınırlıdır.
3. Bartın ilinde, sosyo - ekonomik açıdan, birbirinden farklı bölgeleri temsil eden okullardaki veliler ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Yaşam boyu öğrenme: Yaşam boyu öğrenme, kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdamaya yönelik bakıldığında bir bireyin; bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirmek için hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme faaliyetidir (MEB, 2014).

Aile: Evlilik ve kan bağıyla bağlanmış iki ya da daha fazla bireyin oluşturduğu yapıya aile denir (Özalp,2008).

Aile Katılımı: Anne babaların çocukların gelişimi ve eğitimlerine katkıda bulunmaları için organize edilmiş etkinlikler bütünüdür (Ömeroğlu, Yaşar, 2005).

BÖLÜM II

LİTERATÜR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde yaşam boyu öğrenme ve aile katılımı ile ilgili çalışmalara yer verilmektedir.

2.1. YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Yaşam boyu öğrenme; bireyin bilgisini, becerisini ve yeteneklerini geliştirebilmesi için yaşamı boyunca katıldığı her türlü faaliyeti ifade etmektedir (MEB, 2014). Yaşam boyu öğrenme insanların ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yer ve zaman gözetmeksizin gerçekleştirdikleri eğitim etkinliklerini kapsamaktadır.

Yaşam boyu öğrenme; bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda gelişimine katkı sağlamak için kişiselleştirilmiş ve esnek öğrenme fırsatlarının sunulduğu, demokratik anlayışın gelişmesine olanak sağlayan bir süreç olarak belirtmektedir (Laal, 2013; akt: Haseski, Odabaş, 2016, s.1).

Yaşam boyu öğrenme kişisel, kamusal ve istihdam perspektifi için bireylerin yetenek, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla yaşamı boyunca gerçekleştirmiş oldukları faaliyetler bütünü olarak açıklanmaktadır (Kavtelek, 2014, s.56).

Biçerli (2012) ise yaşam boyu öğrenmeyi yaş, ekonomik ve sosyo-kültürel, eğitim seviyesi gibi sınırların olmadığı, örgün, yaygın ve okul dışı eğitimler çerçevesinde beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi amacıyla hayatları boyunca gerçekleştirdikleri öğrenme faaliyetleri şeklinde açıklamaktadır (Biçerli, 2012; akt: Haseski, Odabaş, 2016, s.1).

Yaşam boyu öğrenme; bireyin kendisini geliştirmesi adına yaptığı, kendini ve dünyayı keşfetmesi ve dünyadaki güzelliklerin farkına varabilmesi için yeni bilgi, beceri kazanmak amacıyla yapmış olduğu öğrenme alışkanlıklarıdır (Demirel ve Yağcı, 2012).

Bir başka ifade ile yaşam boyu öğrenme bireyin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla zaman ve yer gözetmeksizin gerçekleştirilen eğitim faaliyetleridir. Bu faaliyetlerle bireyin bilgi ve beceri kazanmasını sağlayarak toplumsal dönüşümün bir parçası haline gelmesini sağlamaktır (Çalışkan Toğluoğlu, 2016; akt: Göktaş, 2018, s.4).

Yaşam boyu öğrenme birçok kurum, kuruluş ve araştırmacılar tarafından değişik şekillerde ifade edilmeye çalışılmıştır. MEB hazırladığı Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesinde yaşam boyu öğrenmenin ifadesini “kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdam ile ilgili bir bakış açısıyla bireyin bilgi, beceri, ilgi ve yeterliliklerini geliştirmek suretiyle hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme faaliyeti olarak ifade etmiştir (MEB, 2009, s.7).

Avrupa Birliği ise yaşam boyu öğrenmeyi; “insanın hayatı boyunca bilgisini, becerilerini, yeterliliklerini bireysel anlamda, sosyal anlamda veya mesleki anlamda kendisini geliştirmeyi amaçlayan bütün etkinlikler” şeklinde ifade etmektedir (Avrupa Komisyonu, 2002).

Yaşam boyu öğrenmenin genel olarak tanımlarına baktığımızda birçok ortak nokta görölmektedir. Bunlar şu şekilde ifade edilebilir;

1. İnsanların sosyal ve kültürel değişime ayak uydurabilmesi için gerekli olduğu,
2. İnsanların formal ve informal eğitim süreçlerini kapsadığı,
3. Geleceğin bilgi toplumu olması için büyük bir önem arz ettiği,
4. Bir birey olarak insanlara yaş, cinsiyet ve statü olarak ayırım yapmaksızın evrensel öğrenme fırsatları sunduğu,
5. İnsanların otonom öğrenmeye yönelebilmesi için bir motivasyon oluşturduğu,
6. İnsana sınırsız öğrenme ve yaşamı boyunca öğrenme fırsatı sağladığı,
7. İnsanların okul öncesi dönemden başlayarak, emeklilik yıllarının son dönemine kadar devam ettiği,
8. İnsanın eğitim kurumlarının dışında elde ettiği öğrenme faaliyetlerinin tümünü önemli kabul ettiği,
9. İnsanların bilgiyi bulma, kullanma ve geliştirme becerisi edinmesine büyük oranda yardımcı olduğu için gereklidir (Akçaalan ve Arslan, 2016).

Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin genel bir tanım yapılacak olursa; “yaşam boyu öğrenme, insanın doğumundan ölümüne geöen süreyi kapsayan ve bu süreçte örgün eğitimin getirdiği yaş ve mekân sınırına bağlı kalmaksızın, insanın eğitim yoluyla kazandığı her türlü deneyim, beceri ve tutumlardır” şeklinde ifade edilebilir (Samancı ve Ocakçı, 2017, s.712).

2.1.1. Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihöesi

Türkiye’de yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin temeli yaygın eğitimin tek elden yönetilmesi düşünöesiyle 1977 yılında, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu esas alınarak, “Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğu” nün kurulmasıyla başlamıştır. Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğu sırasıyla; 1978 yılında ıraklık Eğitimi Genel Müdürlüğu’ne dönüştürölmüş sonra adı 1983 yılında ıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğu olmuştur. 1987 yılına gelindiğinde ıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu Başkanlığına, 1992 yılında ıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Daire Başkanlığına, 2011 yılında ise Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğu kurularak başlamıştır (MEB, 2017).

Yaşam boyu öğrenme kavramı geçen yüzyılın son çeyreğinde dünyanın gündemine girmiş ve 2000’li yıllarda Türkiye’de sıkça konuşulmaya başlanmıştır. Türkiye bu konuya önem verdiğini Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nü kurarak göstermiştir ve çalışmaları tek bir merkezden yürütmeyi planlamıştır (Güleç, Çelik, Demirhan, 2012, s.35).

14 Eylül 2011 Tarih ve 28054 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün görevleri şu şekilde ifade edilmiştir; “Zorunlu eğitim dışında, eğitim ve öğretimi hayat boyu devam edecek şekilde yaygınlaştırmak amacıyla politikalar oluşturmak, bunları uygulamak, izlemek ve değerlendirmek. Yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini yürütmek. Örgün eğitim sisteminin içine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşlara yaygın eğitim yoluyla genel veya mesleki ve teknik öğretim alanlarında eğitim ve öğretim vermek. Yaygın eğitim ve öğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders programlarını, eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.” şeklinde ifade edilmiştir.

Türkiye’de yaşam boyu öğrenme sürecinin hangi aşamalardan geçtiği, ne tür çalışmalar yapıldığı sırasıyla şu şekilde ifade edilebilir;

- 1- Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan beş yıllık kalkınma planları çerçevesinde 2000 yılında hazırlanan 2001-2015 yıllarını kapsayan sekizinci beş yıllık kalkınma planında yer verilmiştir.
- 2- 2007-2013 yıllarını kapsayan dokuzuncu kalkınma planı çerçevesinde değişen ve gelişen iş gücü piyasasının gerekleri ışığında istihdamı artırmak amacıyla yaşam boyu öğrenme stratejisinin geliştirileceği ifade edilmiş ve yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ekonominin ihtiyaç duyacağı insan gücünün yetiştirileceği vurgulanmıştır.
- 3- Toplumda yaşam boyu öğrenme anlayışının oluşması için e- öğrenme başta olmak üzere yaygın eğitimin imkânlarının geliştirileceği ifade edilmiştir.
- 4- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi doğrultusunda, “Türkiye’de toplumun istek, beklenti ve hedeflerine cevap verilebilecek bir yaşam boyu öğrenme sistemi” oluşturması amaçlanmış ve bu sistemin sürdürülebilir bir sistem olması gerektiği ifade edilmiştir.
- 5- 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı çerçevesinde 2023 hedeflerine ulaşabilmek için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2014-2018 yılları

için Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi hazırlanmıştır. Bu belgeye göre 2010 yılı için Avrupa Birliği yaşam boyu öğrenme katılım oranını hedeflenen %12,5’ten, 2020 yılı için %15’ e yükseltilmiştir. Hazırlanan bu strateji belgesinde Türkiye’de öğrenme kültürünün yeteri düzeyde olmadığı ve geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Samancı ve Ocakçı, 2017, s.717).

Yapılan bu çalışmalar göstermiştir ki ülkemizde yaşam boyu öğrenme birçok alana ve kuruma girmiş ve çok sayıda belgeye konu olmuştur. Son dönemde ülkemizde yaşam boyu öğrenmeye ilişkin ilginin giderek arttığını söylemek mümkündür. Bunun en büyük göstergesi olarak da kalkınma planları, Milli Eğitim Şuraları ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun ilgili yerlerinde yaşam boyu öğrenmeye yapılan atıflar gösterilebilir.

Ülkemizde 13- 17 Kasım 2006 tarihinde düzenlenen 17. Milli Eğitim Şurasında üç başlık altında değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu başlıklardan bir tanesi de “Yaşam Boyu Öğrenme” olarak gerçekleştirilmiştir. Yaşam boyu öğrenme başlığı altında yaşam boyu öğrenmeye ilişkin 26 madde de önemli kararlar alınmıştır. Bu kararların şu şekilde sıralandığı görülmektedir.

1. Yaşam boyu öğrenmeyi destekleyecek, geliştirecek ve yaygınlaştıracak ulusal eğitim politikaları oluşturulmalıdır.
2. Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan alınan bilgilere dayanılarak bir eğitim haritası çıkarılmalı, konuyla ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
3. Örgün ve yaygın eğitim merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarının uluslararası standartlara uygun olmasına dikkat edilmelidir.
4. Yaşam boyu öğrenme etkinlikleri sonucunda, ulusal ve uluslararası standartlarda belgeler düzenlenmelidir.
5. Yaşam boyu öğrenme konusunda bireyleri bilgilendirici, farkındalık düzeylerini arttırıcı etkinlikler yapılmalıdır. Bu etkinliklerin belirlenmesinde bilimsel ölçütlere dayalı ve uzmanlar tarafından yapılan bölgesel gereksinim analizleri esas alınmalıdır.
6. Sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin gelir seviyesi düşük olan kesimlere finansman, proje ve ekipman yönünden katkı sağlaması teşvik edilmelidir.
7. Eğitim, ulusal istihdam politikası ile desteklenerek yapılandırılmalıdır.
8. Yaşam boyu öğrenme konusunda bireyleri bilinçlendirmede kitle iletişim araçlarından yararlanılmalıdır.
9. Özel öğretim kurumlarının, mesleki ve teknik eğitim ile yaygın eğitim alanlarında da eğitim sunmaları sağlanmalıdır.

10. Okulların, halk eğitim merkezlerinin fiziki yapı ve donanım yetersizlikleri giderilmeli ve bu kurumlara mali destek sağlanmalıdır.

11. Mesleki eğitim veren okullara meslek odaları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının daha fazla destek vermesi sağlanmalıdır.

12. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında meslek dersleri öğretmenlerinin belirli sürelerle sanayi deneyimi edinmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

13. Yaşam boyu öğrenme uygulamaları aracılığıyla engelli bireylerin eğitimine daha fazla önem verilmeli ve bu bireylerin toplumla bütünleşmeleri sağlanmalıdır.

14. Millî Eğitim Bakanlığı, yerel yönetimler, sosyal hizmetler ve ilgili gönüllü kuruluşların iş birliği ile sokakta yaşayan ve çalışan çocukların ailelerine yönelik eğitim, rehabilitasyon ve maddi imkânlar sunmayı da içine alan çalışmalar yapılmalıdır.

15. Tüm eğitim kurumlarında hafta sonu ve akşamları yapılacak kurs ve seminerlerde yöneticilere ve yardımcı personele ücret ödenmelidir.

16. Özel kurum ve kuruluşların fiziki ortamlarından ve imkânlarından yaşam boyu öğrenme etkinlikleri kapsamında yararlanılmalıdır.

17. Yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin yaygınlaştırılması için yeniden kurum açmak yerine, var olan kurumların geliştirilerek kullanılması sağlanmalıdır.

18. Küreselleşme ve AB sürecinde yabancı dil öğretimine önem verilmeli, hızlandırılmış dil öğretim merkezleri, web destekli öğrenme ortamları aracılığıyla bireylerin en az bir yabancı dili öğrenmeleri sağlanmalıdır.

19. Yaşam boyu öğrenme, 24-64 yaş arası ile sınırlandırılmamalıdır.

20. Yaşam boyu öğrenme, sadece öğrenci ve çalışanlarla sınırlandırılmamalı, aile eğitimine de önem verilmelidir. Bu nedenle anne baba okulları açılarak, toplumsal entegrasyonu sağlayamayan ailelere yönelik girişimlerde bulunulmalıdır. Buna yönelik var olan programlar akredite edilmeli, bu konuda aile destek uzmanları yetiştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.

21. Yükseköğretim Kurulunun 1997 yılında kaldırdığı yetişkin eğitimi lisans programları yeniden açılmalıdır.

22. İnsan hakları, demokrasi ve çevre bilinci oluşturma eğitimine önem verilmelidir.

23. Yaşam boyu öğrenme kapsamında yapılan etkinliklerle ilgili istatistiki bilgiler Türkiye İstatistik Kurumu tarafından belirli sürelerle tespit edilmeli ve yayımlanmalıdır.

24. Kamu İnternet Erişimi Projesi yaygınlaştırılmalıdır.

25. Herkesin yükseköğrenim görebileceği açık üniversite açılmalıdır.

26.Yaşam boyu öğrenmede işsizlik sigortası kaynaklarından yararlanılmalıdır (MEB, 2006).

Şura kararlarını genel olarak değerlendirdiğimizde ülkemizde yaşam boyu öğrenmenin önemine dikkat çekilmiş ve yaşam boyu öğrenme ile ilgili ciddi çalışmalara yer verilmesi gerektiği vurgusu yapılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Yaşam Boyu Öğrenme Stratejisi ve Eylem Planı 2014-2018 açıklanarak (MEB, 2014) eylem planına göre şu başlıklara değinilmiştir:

1. Toplumda yaşam boyu öğrenme kültürü ve farkındalığının oluşturulması,
2. Yaşam boyu öğrenme fırsatlarının ve sunumunun artırılması,
3. Yaşam boyu öğrenme erişiminin artırılması,
4. Yaşam boyu öğrenme rehberlik sisteminin geliştirilmesi,
5. Önceki öğrenmelerin değerlendirilmesinin geliştirilmesi,
6. Yaşam boyu öğrenme izleme ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi.

Yaşam boyu öğrenme sürecinin Türkiye'deki tarihsel gelişimine bakıldığında; çok uzun bir geçmişi olmamasına karşın son dönemde yapılan çalışmalarla konuya dikkat çekildiği ve ülkemiz açısından hassas bir noktayı teşkil ettiği görülmektedir.

2.1.2.Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi

Yaşam boyu öğrenme, işte, okulda, evde özetlemek gerekirse toplum içerisinde hayatın her alanında gerçekleşmektedir. Yaşam boyu öğrenme için yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve statünün bir önemi yoktur (Samancı ve Ocağcı, 2017, s.712). Ayrıca yaşam boyu öğrenme, toplumsal ve mesleki açıdan başarıyı arttıracak, yeni bilgi ve becerin elde edilebileceği değişen ekonomi ve toplumların isteklerine cevap veren bir etkinlik olarak düşünmek gerekir (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2006).

Yaşam boyu öğrenmeyi, yaşam boyu olmasının yanında yaşamın her alanında olması sebebiyle yayılmış olan anlamına gelerek toplumun güçlü ve gelecekte kendisini sürdürebilmesi için büyük öneme sahiptir (Aksoy, 2013, s.35).

Toprak ve Erdoğan'a (2012) göre yaşam boyu öğrenme, insanın hayatı boyunca bilgi, beceri ve yeteneklerini sürekli olarak geliştirmesi olduğu için, bu öğrenme ilkökul hayatından üniversiteye kadar olan süredeki diplomalı öğrenimin yanı sıra başta eğitim

kurumları olmak üzere çeşitli devlet ve özel kurumlar tarafından verilen sertifikalı verdikleri eğitimi de kapsamaktadır.

Özen'e (2011) göre yaşam boyu öğrenmenin önemi insanların bilgi, beceri ve yeteneklerini güncelleme imkânı sağlaması, yaşamları boyunca kendilerine sunulan formal, algın, non-formal ve mesleki eğitim fırsatlarının tamamını kapsamasından kaynaklanmaktadır. Yaşam boyu öğrenme insanların kendilerini geliştirmesi ve bulunduğu çağa ayak uydurabilmesi, insana sınırsız bir öğrenme fırsatı sunması ve bununla birlikte yaşamın her alanında devam etmesi açısından insanlar için önemlidir (Keser, 2018, s.6).

Nordstrom (2008) yaşam boyu öğrenmenin yararlarını şu şekilde açıklamaktadır;

- İnsanın doğal yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlayarak, yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlar,
- İnsan zihninin gelişmesi için önemlidir,
- İnsanda öğrenme isteği oluşturarak, meraklı ve aç bir beyinin ortaya çıkmasını sağlar,
- Yaşanılan değişim ve gelişime uyum sağlamamızı sağlar,
- Dünyayı daha yaşanabilir bir yer haline gelmesine katkı sağlar,
- Yaşamımızı anlamlı kılar,
- İçinde bulunduğumuz topluma aktif bir şekilde katılımımızı sağlar,
- Yeni arkadaşlıklar ve değerli ilişkiler kurmamız açısından önem ifade eder,
- Kendimizi gerçekleştirmemiz ve hayatımızın zenginleşmesi açısından önemlidir, şeklinde yaşam boyu öğrenmenin yararlarını ve önemini belirtmektedir (Çalışkan Toyoğlu, 2016, s.13).

Avrupa Komisyonu 2000 yılında “Yaşam Boyu Öğrenme Memorandumu” yayınlarken yaşam boyu öğrenmenin önemini şu şekilde açıklamaktadır;

- İnsanların temel becerilerini geliştirebilmesi,
- İnsan kaynaklarına daha fazla yatırım yapılması gerektiğini,
- Öğrenmeye değer verilmesi gerektiğini,
- Eğitim ve öğretimde yenilikler ortaya koymak gerektiğini,
- Öğrenmenin mümkün olduğunda evlerle yakın hale getirilmesi gerektiğini belirterek yaşam boyu öğrenmenin önemini belirtmektedir (Ersoy ve Yılmaz, 2009; akt: Erkal, 2015, s.7).

Yapılan araştırmalarda yaşam boyu öğrenmenin, sadece okulla sınırlandırılmayacağı, hayatın her alanında olduğu, öğrenme için insanın yaşının, ekonomik durumu ve statüsüne bakılmaksızın herhangi bir engel tanımadan sürdürülebileceği anlaşılmaktadır. Yaşam boyu öğrenme aracılığı ile insanlar kendilerini geliştirebilecek ve merak dürtüsü ve

motivasyon ile öğrenmeyi yaşamının her alanına yayarak hayatını birçok açıdan zenginleştirebilecektir. Yaşam boyu öğrenme ile insanlar yeteneklerini keşfedebilecek, bulunduğu çevre ile uyumlu ve yaşadığı toplum ile barışık olacaktır.

2.1.3.Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri

Demirel (2011) yaşam boyu öğrenme felsefesinin uygulanabilmesi için gelenekselleşmiş eğitim sisteminin değiştirilerek ve kurumlarla işbirliğine gidilerek yeni becerilerin kazandırılması gerektiğini belirtmiştir. Yaşam boyu öğrenmeyi gerçekleştirebilmenin ancak bu alanın özelliklerinin iyi bilinmesi ve bu özelliklerin sürdürülebilir bir şekilde uygulanması ile mümkün olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca yaşam boyu öğrenme özelliklerini 9 başlık altında toplamış ve şu şekilde sıralamıştır; bütünlük, entegrasyon, esneklik, uygunluk, eğitim, demokratiklik, güdüleme ve olanaklar, çeşitlilik, öğrenme ve yaşam kalitesi, şeklinde belirtmiştir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu ise yaşam boyu öğrenme becerilerini sekiz başlıkta açıklamıştır (Figel, 2007; akt: Diker Coşkun, 2009, s.33). Bunlar;

Kültürel farkındalık ve ifadelendirme: Çağdaş kültür hakkında bilgi sahibi olarak, duygu ve düşüncelerin müzik, sanat ve edebiyat yoluyla ifade edilmesi.

Girişimcilik: Bireylerin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisi, risk alarak yeni hedeflere ulaşmak için farkındalık oluşturma.

Sosyal ve vatandaşlık ile ilgili yeterlikler: Bireyin sosyal ve iş yaşamına etkili bir biçimde katılabilmesi için gerekli donanıma sahip olması.

Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin öğrenmesini organize edebilmesi, zamanı ve bilgiyi yönetebilmesi, öğrenme süreçlerinin farkında olma becerisi.

Dijital yeterlik: Bilgi iletişim teknolojisi açısından yeterli düzeyde olma, bilgisayarı ve interneti etkin şekilde kullanabilme becerisi.

Matematik ve fen/teknoloji yeterliliği: Matematiksel düşünme yeteneğini günlük hayatta karşılaştığı problemlerin çözümünde kullanabilmesi ve doğal yaşam, fen/teknoloji hakkında bilgi sahibi olma becerisi.

Yabancı dillerde iletişim becerileri: Ana dilde sahip olduğu yeterlik alanlarına ve iletişim becerilerine, yabancı dilde de sahip olma.

Ana dilde iletişim becerileri: Ana dilde kavramları ifadelendirebilmesi ve yorumlayabilme yeteneği, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde ifade edebilmesi, şeklinde açıklanabilir.

Yaşam boyu öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bireylerin yeniliklere açık olması, kendisini gerçekleştirebileceği becerilere sahip olması gerekmektedir. Kurumlarla işbirliği

yaparak yeni becerilerin kazanılması gerektiği bilincine sahip olan bireyler yaşam boyu öğrenmeyi gerçek anlamda anlayarak yaşamlarının bir parçası haline getirebileceklerdir.

2.1.4. Yaşam Boyu Öğrenme ve Aile

Aydın'a (2009) göre aile, kan veya akrabalık bağlarıyla birbiri ile bağlı olan, toplumca belirlenmiş hak ve ödevlere sahip bireylerin bir araya gelerek oluşturduğu ortak değerlere sahip bir kurumdur. Toplumun en küçük sosyal birimi olarak ifade edilen aile, neslin sağlıklı bir şekilde devam etmesi ve bireylerin iyi bir şekilde eğitilmesi ve yetiştirilmesi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir (Altan ve Tarhan, 2018, s.27).

İnsanların yaşamında önemli bir yere sahip olan öğrenme, süreklilik arz ettiği için sadece okullarda gerçekleşmemekte; aile ve internet gibi sosyal ve sanal ortamlarda da gerçekleşerek insanların pek çok davranış kazanmasını sağlamaktadır (Oral ve Yazar, 2015; akt: Kılıç ve Yenen, 2015, s.188).

Çelenk'e (2003) göre ailenin çocuğun üzerinde etkisi çok büyüktür. Aileler çocuğun okul çağına kadar tüm ihtiyaçlarını karşılamakta ve çocuğun en yakınında olmasından dolayı da ilk öğretmenleridir. Bireyin ailesi içerisindeki yeri ve gördüğü değer, bireyin ilerideki yaşamında geliştireceği kişiliğin ve değerinin oluşmasında etkili olacaktır.

Yaşam boyu öğrenme, bireyin bilgi ve becerilerini geliştirmek maksadıyla yaşamı boyunca katıldığı her türlü öğrenme faaliyetlerini kapsayan ve okul ile sınırlı kalmayarak hayatın her alanında gerçekleşen öğrenmeyi ifade eder (Canatan, 2018, s.18). Yapılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere yaşamın bir parçası olan aile ile yaşam boyu öğrenme iç içe geçmiş durumdadır. İnsanlar yaşamlarındaki ilk öğrenmelerini ailelerinden ve içinde bulunduğu toplumdan almaktadır. İnsan ilk öğrenmelerini çevresinden başlayarak kazanır ve etrafındakileri taklit ederek öğrenmenin en basit şeklini gerçekleştirir (Aydın, 2009, s.164).

Günüç, Odabaşı ve Kuzu'ya (2012) göre yaşam boyu öğrenme yaşamla iç içedir ve yaşam boyu öğrenmeyi bilginin yaratıldığı gerçek yaşam olarak ifade etmişlerdir. Aile de yaşamın bir parçası olması ve insanın öğrenmelerinin ilk başladığı yer olması nedeniyle yaşam boyu öğrenme açısından çok önemli bir yere sahiptir.

Yaşam boyu öğrenen bireylerin yetiştirilmesi noktasında ailelere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu konuda aileler, çocuklarını her anlamda desteklemeli, onların özgüven sahibi olmalarına katkıda bulunmalı ve onlara sorumluluklar vererek deneyim kazanmalarına katkı sağlamalıdır. Bunun yanında ailelerin, çocuklarına öğrenmenin yaşı ve zamanı olmadığını, hayatın her alanda ve anlamda devam ettiğini onlara rol model olacak şekilde göstermeleri gerekmektedir.

2.2. AİLE ve EĞİTİM

Yenilmez'e (2012) göre aile, sevgi, sadakat ve şefkat gibi duygularla birbirine bağlı bireylerin oluşturduğu, insanın varlığını ve soyunu devam ettirebilmesi, sosyal ve biyolojik ihtiyaçlarını karşıladığı insanlık tarihi boyunca görülen en küçük sosyal birimdir.

Aile ilgili yapılan tanımları genel olarak ifade edecek olursak;

“Ailenin evlilik ve kan bağına bağlı ile birbirine bağlı karı, koca, çocuklar ve kardeşler tarafından meydana gelen en küçük toplumsal bir yapı olması.”

“Ailenin aynı soydan gelen ve aralarında akrabalık bağları bulunan bireyler tarafından oluşturulması.”

“Aynı amaç için anlaşılan ve çalışan kimselerin oluşturduğu bir bütün olması.”

“Anne, baba ve çocukların oluşturduğu en küçük sosyal birim olması.” (Yazıcıoğlu, 2013, s.132).

Yazar ve Oral (2017) ise eğitimin tanımını, bireyde istendik davranış değişiklikleri meydana getirme süreci olarak ifade etmişlerdir. Bu durumu; doğumdan sonra aile ortamında başlayıp bireyin kendi yaşantısı yoluyla ölümüne kadar devam eden davranış değiştirme süreci olarak tanımlamışlardır. Bu sürecin bazen planlanarak, bazen planlanmadan, bazen isteyerek, bazen istenmedik şekilde gerçekleşebileceğini belirtmişlerdir.

Bu doğrultuda birey gelişim, eğitim ve kişilik kazanımında birçok unsura ihtiyaç duymaktadır. Aile de bu unsurlar içerisinde önemli bir noktayı teşkil etmektedir. Özellikle bireyin sosyalleşmesi ve eğitim yoluyla toplumsal bir statü kazanmasında ailenin katkısı yadsınamaz bir gerçeklik oluşturmaktadır.

2.2.1.Aile Kavramı

Aile kavramı birçok disiplinin araştırma alanına girmektedir. Bir biyolog aileyi “genetik olarak birbirleri ile ilişkili grup”, bir sosyolog aileyi “toplumun en küçük birimi, hayatı paylaşan, kendine özgü rolleri olan, evlilik ve sadakat bağıyla birbirine bağlanmış kişiler” diye tanımlarken bir avukat ise aileyi “yasalar olarak birbirine karşı hak ve sorumlulukları olan, yasal olarak evlilik sonucu meydana gelen ya da evlat edinilen soyn fertleri” olarak görmektedir (Ertürk Kara, 2017, s.17).

Türk Dil Kurumu ise aile kavramını şu şekilde açıklamaktadır;

- Evlilik ve kan bağına bağlı olarak, karı, koca, çocuklar ve kardeşler arasındaki ilişkilerin meydana getirdiği en küçük birim,
- Aynı soya mensup ve aralarında akrabalık ilişkisi bulunan kimselerin tümü,

- Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü,
- Eş, karı,
- Aynı amaç için anlaşılan ve birlikte çalışan kimselerin bütünü,
- Temel niteliği olan hayvan, dil veya bitki topluluğu, aile gibi diğer canlılar ve dil gibi sınıflandırılan kavramlardan bahsedilirken aile kavramı kullanılır.

Aile kavramı ile ilgili yapılan tanımların yanında, aileyi diğer toplumsal gruplardan ayıran ve her çağda aile olarak ifade edilen insan topluluklarında dört nitelik ortaya çıkmaktadır. Bunları şu şekilde ifade etmek mümkündür;

- Bir ailenin bireyleri aynı çatı altında yaşayan, bütün işleri beraber gerçekleştiren ve aynı geliri birlikte paylaşan insanlar olarak anlaşılmaktadır.
- Aile içinde bireyler, birbirlerine kan yoluyla ve ya evlat edinme yoluyla birbirlerine bağlanmışlardır.
- Aile, sürekli birbirleri ile etkileşim halinde olan karı-koca, anne-baba, kardeşler gibi rolleri olan bir grup insanların oluşturduğu birlikteliktir.
- Her aile içinde bulunduğu ülkenin kültüründen bir parça taşımaktadır ve görgü bakımında aileler farklılık gösterirler şeklinde ifade edilmiştir (Güler ve Ulutak, 1992, 53).

Özabacı ve Erkan (2014) yaşam stilleri ve yaşama biçimlerine göre ailelerin farklı tiplerde oluştuğunu belirtmişler ve aile tiplerini şu şekilde belirtmişlerdir; çekirdek aile, tek ebeveynli aile, yeniden evlenen aileler, çocuksuz aileler, yaşlı aileler ve geniş aileler olarak ifade etmişlerdir.

Çekirdek aileyi “anne, baba ve çocuktan oluşan aile”, tek ebeveynli aileyi “çocukların bakımı ve yetiştirilmesinden sorumlu olan biyolojik ya da biyolojik bağı olmayan tek ebeveynin olduğu aile”, yeniden evlenen aileyi “ebeveynlerin en az birinin başından evlilik geçmiş ve önceki evliliğinden olan çocukları ile birlikte yeniden evlilik yapmış aile”, çocuksuz aileyi “çocuksuz bir birlikteliği seçen ya da biyolojik olarak çocuğa sahip olamayan aile”, yaşlı aileyi “65 yaş ve üzeri kişilerin bir araya gelerek oluşturduğu aile” ve geniş aileyi “aynı evde yaşayan anne, baba, büyük anne, büyük baba ve çocuklardan meydana gelen aile” olarak açıklamıştır.

2.2.2.Eğitimde Ailenin Önemi

Ailenin çocuk üzerindeki etki alanı oldukça geniş bir yapı arz etmektedir. Aileler okul çağına kadar çocukların hem tüm gereksinimlerini karşılama kaynağı hem de en yakınlarında olan ilk öğretmenleridir (Çelenk, 2003; akt: Ok, 2013, s.64).

Aileler, çocuklarının okul başarısına katkıda bulunabilmesi ve çocuklarını daha nitelikli eğitim öğretim ortamında hayata hazırlayabilmeleri için çocuklarını iyi tanımak zorundadırlar. Çocuğunu iyi tanımayan, çocukları hakkında olumlu ya da olumsuz davranışları noktasında bilgi sahibi olmayan ailelerin çocuğun hayata hazırlanmasına yeterli desteği verebilmesi çok zordur (Aslanargun, 2007, s.120).

Aile, çocuğunun sağlıklı bir şekilde gelişmesinde ve kişiliğinin oluşmasında önemli rol oynamaktadır. Çünkü çocuğun eğitimi ilk olarak ailede başlamaktadır. Doğduğu andan itibaren ailede başlayan eğitim süreci çocuğun okula başlamasıyla okulda devam etmektedir. Çocuğun aile de öğrendiği bilgi, beceri ve deneyimler okula başlamasıyla birlikte başka bir boyut kazanmaktadır (Binicioğlu, 2010, s.3).

Çocuk ailenin eseridir ve çocuğun sağlıklı bir şekilde yetişmesi, başarılı olabilmesi için aileye bir takım görevler düşmektedir. Çocuğu iyiye, doğruya, güzele, başarıya yöneliminin gerçekleşmesi, kendi kendini denetlemesi ve kendini yönlendirecek bilincin oluşması eğitimin en önemli ilkesidir (Altınköprü, 2004; akt: Gökgöz, 2014, s.40).

Eğitim sürecinde ailenin çocuğa sunduğu imkân ve olanaklar, büyük ölçüde çocuğun gelişimine şekil vermektedir. Çocuğun gelişiminin hangi düzeyde olduğu, çoğunlukla ailenin çocuğunun ihtiyaçlarını karşılmasına ve çocuğunu desteklemesine bağlı bir durum olarak ifade edilebilir (Ok, 2013, s.13).

Ailelerin çocuklarının eğitim sürecine katılması çocuklar üzerine olumlu etki yaratır. Aileler eğitim sürecine katılarak farklı şekillerde çocuklarının başarı durumlarına etki ederler. Bu süreçte çocuklarıyla kuracakları sağlıklı ilişkiler ve okul ile gerçekleştirecekleri işbirliğine dayalı çalışmalar çocuğun akademik başarısına etki edeceğinden bu durum ailenin eğitimdeki önemini gözler önüne sermektedir (Aslanargun, 2007; akt: Yılmaz, 2010, s.14).

Kurtuldu (2010)'ya göre anne babalar eğitime katılarak, çocuklarının eğitiminde anne babaların rollerinin önemini görürler ve ilgi, yetenek ve becerilerinin farkına varırlar. Bu şekilde okula ve öğretmene olan güvenleri artar. Çocuklarının eğitim hayatı boyunca karşılaştıkları zorluklar karşısında okul ile birlikte ortak hareket ederek beraber çözüm yolları ararlar. Yine bu süreçte edindikleri bilgi ve becerileri diğer ailelerle paylaşma fırsatı bulurlar. Ailelerin eğitime katılmasıyla öğretmen çocuğu daha kolay tanır, çocuk ile karşılaştığı problemleri hızlı bir şekilde çözer ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamış olur. Anne babaların eğitime katılımı bir anlamda çocuğunun daha mutlu ve başarılı bir şekilde hayata hazırlanmasına katkıda bulunur.

2.2.3.İlkokulda Aile Katılımı

Lindberg (2014) ailenin eğitim sürecine katılımını; öğrencinin gerek akademik gerekse bireysel gelişimini desteklemek amacıyla ihtiyaç duyulan konularda öğrenciyi bilgilendirmek, ona beceri kazandırmak, öğretmen ve okul yönetimiyle iletişim kurmak, okul ve sınıfta yapılan etkinliklere gönüllü olarak katılmak, sadece okul ile ailenin değil, toplumsal kaynaklarında kullanıma yönelik ortaklıkların kurulmasını içeren etkinliklerden oluşan, sistemli ve sürekli bir yaklaşım olarak açıklamıştır.

İlköğretim, temel eğitimin ilk basamağı olması sebebiyle hem toplumsal hem de bireysel açıdan büyük önem taşımakta, bu bakımdan öğrencilerin ilkokuldan mümkün oldukça faydalanmasını gerektirmektedir (Özbaş, 2013, s.63).

Aile katılımı ile ilgili ülkemizde ilk çalışma 1998 yılında Akkök ve arkadaşları tarafından ilköğretim birinci sınıfa devam eden öğrencilerin aileleriyle yapılmış daha sonra araştırmacılar tarafından ikinci ve üçüncü sınıfa giden öğrencilerin ailelerini kapsayacak biçimde yapılarak çalışma genişletilmiştir (İnciroğlu ve Elbir, 2001; akt: Kocabaş, 2006, s.145).

Bu yapılan çalışmaların yanı sıra, ülkemizde İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde gerçekleştirilen “Anne-Baba Okulu”, AÇEV’in “Anne-Çocuk Eğitimi” programları, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi tarafından gerçekleştirilen “Anne-Baba Eğitim Programı” bu alanda yapılan çalışmalara örnek olarak gösterilebilir (Kocabaş, 2006, s.145).

Çocukların gelişiminde en etkili ve destekleyici ortam ev ve okul ortamıdır. Son yıllarda yapılan araştırmalarda araştırmacılar, öğrencinin okul başarısında ailenin önemine değinmektedir. Bu konuya araştırmacılar iki açıdan bakmaktadırlar. Bunlardan birincisi, öğretmen-aile iletişimi ve ailelerin okulda yapılan etkinliklere katılması, ikincisi ise çocukların akademik gelişmesi için ailelerin ev ödevlerine yardım etmesi ve çocuğun bakımı gibi davranışlardır (Erdoğan, 2010, s.402).

Ailelerin çocukların eğitimine etkili bir şekilde katılımını sağlamak için öğretmenlerin aileleri bilgilendirme ve bilinçlendirme görevi göz ardı edilemeyeceğinden son yıllarda bununla ilgili MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında 2006 yılında Öğretmenlik Meslek Yeterlilikleri içerisinde öğretmen nitelikleri 6 ana yeterlilik, 39 alt yeterlilik ve 244 performans göstergesi altında ifade edilmiştir (MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü [MEB ÖGYEM], 2006). Bu 39 alt yeterlilikten biri de “Aile

Katılımı ve İşbirliği” olarak belirlenmiştir. Her öğretmenin ailelerin okula güven duymaları ve öğretme-öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için özendirici çalışmalar yapmaları ve öğrencilerin gelişim süreçleri ile ilgili ailelerle bilgi alış verişinde bulunmaları vurgulanmıştır (Şad ve Gürbüzürk, 2013, s.995).

Bu amaçla öğretmenlerin göstermesi gereken performans göstergeleri MEB ÖGYEM tarafından şu şekilde ifade edilmiştir;

- Ailelerin okulda ve sınıfta yapılan etkinliklere katılmasını sağlar,
- Öğrencilerin gelişimleri ile ilgili ailelerle bilgi alış verişinde bulunur,
- Ailelerle görüşmeler gerçekleştirerek karşılıklı beklentileri belirler,
- Ailelerle belirlenen karşılıklı beklentilerini uygulamalarında yer verir,
- Ailelerin karşılaştıkları problemler karşısında duyarlı davranır,
- Ailelere öğrencilerin öğrenim sürecinde karşılaştıkları problemler karşısında rehberlik eder,
- Aileleri eğitim ile ilgili sahip oldukları hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirir ve gelişmeler konusunda aileyi haberdar eder,
- Okul içi ve okul dışı ortamlardaki eğitsel fırsatları değerlendirerek aile ve öğrenci ile birlikte olur.

Sonuç olarak yukarıda verilen bilgilerden hareketle günümüzde ailenin etkin bir şekilde eğitim sürecine katılımının, çocukların eğitiminde başta akademik olmak üzere birçok alanda önemli faydalar sağladığı görülmektedir (Şad ve Gürbüzürk, 2013, s.996).

Aile katılımı yapılan çalışmalarda farklı şekillerde de açıklanmaktadır. Dinç (2009, s.57), aile katılımını okul ile aile arasında iletişimin artırılarak ailelerin eğitilmesi ve desteklenmesi, eğitim programının zenginleştirilmesini sağlayan sistematik bir yaklaşım olarak açıklamaktadır.

Aile katılımı, çocuğun okulda öğrendiği bilgi, beceri ve değerleri günlük yaşamına uyarlayabilmesi ve öğrendiklerinin devamını sağlayabilmesi için çocukların öğretim etkinliklerine ailelerinde planlı olarak katılması şeklinde açıklanmaktadır (Türe ve Deveci, 2017; akt: Türe, 2018, s.10).

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, ailenin çocuğunun eğitim sürecine katılımının, bireye birçok noktada fayda sağladığı, kişisel gelişim ve kişilik oluşumuna olumlu etkiye bulunduğu ve özellikle akademik açıdan başarısına katkı yaptığı söylenilebilir.

2.2.3.1.Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Önemi

Aile katılımı, anne ve babaların çocuğun gelişimine katkıda bulunabilmek için düzenlenmiş etkinliklerin tümü olarak ifade edilmektedir. Aile katılımı, çocuğun eğitim

öğretim hayatı boyunca okul öncesi eğitimden başlayarak özellikle ilköğretim düzeyindeki etkinliklere katılma durumunu ifade edilmektedir (Binicioğlu, 2010, s.7).

Aile katılımı ile ilgili değişik tanımlar yapılmaktadır. Keith ve diğerlerine göre (1998) aile katılımı 3 şekilde ifade edilmektedir; okul, aile ve öğrenci arasındaki iletişim, anne- babaların okul etkinliklerine katılımı, anne-babaların öğrenmeye katılmaları şeklinde açıklamıştır (Keith ve diğerleri, 1998; akt: Çelik, Ünal ve Yıldırım, 2010, s.263).

Toplumlarda çoğunlukla çocuğun eğitiminden birinci derecede aile sorumlu görülmektedir. Okul ve diğer kurumların bu konudaki rolü aileden sonra gelmektedir ve bunlar aileyi tamamlayıcı ve destekleyici özelliktedir. Hiçbir kurum çocuğun ihtiyacı olan sevgiyi, güveni, morali ve sıcak aile ortamını ona aile kurumu kadar veremez (Gül, 2007, s.33).

Çocuklar kişilik özelliklerinin birçoğunu hayatının ilk beş yılında kazanmaktadır. Çocuk hayatına damga vuracak birçok tutum ve davranışları bu yıllarda kazanmaktadır. Çocuğun kişiliği, aile içinde yaşayacağı ilişki ve etkileşimlerle şekillenmektedir. Çocuğun ilk çocukluk yılları ve gençlik yıllarının büyük bir kısmı ailede geçtiğinden eğitimde, ailenin ne kadar önemli ve kalıcı bir rolü olduğu aşikârdır (Alıcıgüzel, 2003, s.379-380).

Eğitimde ailenin yeri ne kadar önemli ise okul ortamı da çocukların gelişmesi ve sosyalleşmesi için bir o kadar önemlidir. Çocuklar evde geçirdikleri zamandan daha fazlasını okulda geçirmektedir. Bununla beraber çocukların ev ortamında daha yakın ilişkiler kurabildiği bir ortam olduğu düşünülürse okul-aile tutarlılığının gerçekleşmesi ve karşılıklı bilgi alış verişinin sağlanması çocukların akademik, sosyal ve kişisel gelişimi açısından çok önemlidir (Kocabaş, 2006, s.144).

Okullarda gerçekleştirilmekte olan formal eğitimin etkililiğini arttırmak ve daha nitelikli öğrenciler yetiştirmek noktasında eğitime bütüncül bir gözle bakılması gerekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde informal bir kaynak olarak aile faktörünün ön plana çıktığı görülmektedir. Bu nedenle ailenin, çocuğun eğitiminde etkisi bulunan en önemli informal oluşumların başında geldiğini söylemek doğru olacaktır (Demirkasımoğlu ve Erdoğan, 2010, s.402).

Henderson ve Berla'nın (1981), toplam 85 farklı araştırmayı inceleyerek elde ettikleri verilere göre aile katılımı ile ilgili şu ifadelerle yer vermektedirler;

- Anne ve babaların katılım alanları arttıkça çocukların başarısı da artmaktadır,
- Anne babaların eğitim yaşamlarına katılan çocuklarının eğitimlerini yarım bırakmadıkları, akademik anlamda daha başarılı oldukları ve sınıf içinde yapılan

etkinliklerde daha çok katılma ve ev ödevlerini düzenli yapma gibi davranışları gösterdiklerini,

- Anne babaları okul yaşantısına katılmayan, öğretmenlerle işbirliği geliştirmeyen ailelerin çocuklarının akademik anlamda geride kaldığı görülmektedir. Bu nedenle anne babaların eğitim sürecine katılımına ilişkin yapılan birçok araştırma, çocukların tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkilediği sonucunu vermektedir (Pekkarakaş, 2010, s.34).

Aile katılımı ile ilgili yapılan araştırmalarda, çocukların başarılı olması için aile katılım etkinliklerinin gerekli olduğunu göstermektedir (İbrahim, Jamil, Abdullah 2012, s.116). Ailenin eğitim sürecine katılımının önemini belirten en önemli çalışmalardan biri, Coleman raporları da olarak bilinen James Coleman tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleştirilen araştırmadır. Yapılan araştırmanın raporunda öğrencinin okul başarısında içinde bulunduğu aile ortamının özelliklerinin, okulun özelliklerine göre daha belirleyici olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmektedir (Çakır, 2017, s.5).

Öğrencilerin akademik başarılarının arkasında okul aile ilişkilerinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Yapılan araştırmalarda, eğitim sürecine katılım sağlayarak çocuklarıyla ilgilenen, onların sorunlarına çözüme yardımcı olmaya çalışan, okulla işbirliği geliştiren ailelerin çocuklarının akademik olarak daha başarılı oldukları görülmektedir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımı genel olarak değerlendirildiğinde, çocukların eğitim faaliyetlerinin okul ve kişiliğinin şekillendiği aile ile birlikte yürütülmesi gerektiği, ulaşılması gereken hedefe kısa sürede varılması açısından büyük önem arz etmektedir. Kendilerini çocuk eğitimi konusunda sürekli bilgilendiren, çocuğuyla sağlıklı iletişim kurma yollarına başvuran, çocuklarının karşılaştığı problemleri öğretmenleriyle diyalog kurarak gidermeye çalışan aileler, çocuklarının hayata karşı hazırlıklı olmalarına katkı sağladıkları görülmektedir. Çocukların okul yaşamlarında karşılaştıkları problemlerinde, sahip oldukları olumsuz duygu ve davranışlarında ailenin sürece katılarak çözüm yolları geliştirmesi öğretmenlere büyük bir katkı sağlamaktadır (Durmuş, 2016, s.12).

Okulların, eğitimin aracılığıyla gerçekleştirmek istediği en önemli amaçlarından biri de topluma ve kendisine yararlı bireyler yetiştirmesidir. Bunu da ancak aile ile işbirliği yaparak gerçekleştirebileceği söylenebilir. Öğrencilerin okulda kazandıkları bilgi ve beceriler ancak pekiştirilirse kalıcı hale gelebilir. Aile katılım sürecinde ailelerin öğretmenlerle iletişime ve işbirliğine açık olması ailelerin çocuk gelişimi, çocuk eğitimi gibi konularda bilinçlenmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca öğretmenler, ailelerin

tecrübelerinden faydalanarak zengin öğrenme ortamları oluşturacaklar ve çocuk hakkında daha geniş bir bilgiye sahip olacaklardır (Arabacı, 2014; akt: Göktaş, 2015, s.29).

Öğretmenlerin başarılı bir eğitim ve öğretim için öğretmen ve çocuk arasında gerekli sevgi ve güven ortamını oluşturması, çocuğun ihtiyaçlarını, ilgisini, beceri ve yeteneklerini bilmesi ve ailesini iyi tanınması gerekmektedir (Göktaş, 2015, s.29). İfade edilen bu unsurların bu konuda yerine getirilmesi gereken asgari şartlar olduğu ifade edilebilir. Aksi takdirde istenilen düzeyde bir başarıya ulaşmanın zor olacağı söylenebilir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımıyla birlikte öğretmenler aileleri daha yakından tanıma fırsatı bulacak, öğrencilerin özelliklerini, ilgi ve yeteneklerini daha kısa sürede tanıma şansı olacak ve bu durum bir anlamda öğrencilerin kendisine güven duymasına da yardımcı olacaktır.

2.2.3.2. Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Yararları

Aile katılımı, çocuğun her açıdan sağlıklı bir gelişim göstermesi ve okul başarısını destekleme açısından önemli bir unsur olarak görülmektedir (Powell, 1989; US Department of Education, 1994; akt; Griffith, 2000, s.162). Çocuğun, ilkokulda sahip olduğu potansiyeli en iyi şekilde kullanabilmesi için hem okul hem de ailesi tarafından yeteri kadar desteklenmesine ve ailenin eğitim sürecine katılmasına ihtiyacı vardır. Birçok eğitimci, ailenin eğitim sürecine katılmasının sonucunda çocukların eğitim hayatlarında daha iyi sonuçlar aldığı hususunda hem fikirdir (Balli, Demo, John and Wedman, 1998, s.149).

Aile katılımı, çocuğun motivasyonunu arttırmakta ayrıca sorumluluk duygusunun gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Aile katılımının etkili bir şekilde sağlanmasıyla sosyo-ekonomik yapıları farklı olan çocuklar kendilerini geliştirmeye ve anlamaya çalışarak, okul-aile arasındaki kültürel farklılığı algılayabilmektedirler (Henderson ve Berla, 1995; akt: Lou, 2007, s.45).

Lim-Soo Yin (2003) yaptığı çalışmada ailenin eğitim sürecine katılımının çocuk açısından yararlarını şu şekilde ifade etmiştir;

- Çocuk, ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi düşük olsa dahi başarılı olmak için çabalar,
- Çocuğun akademik başarısında artış görülür,
- Ödevlerini düzenli bir şekilde yapar,
- Okula karşı motivasyonu ve disiplini artar,
- Çocuğun kendisini daha iyi tanınmasına katkı sağlar,
- Özel eğitime daha az ihtiyaç duyar,

- Okul ve ev kültürü arasında köprü vazifesi görür.

Lim-Soo Yin (2003) yine aynı çalışmada ailenin eğitim sürecine katılımının aile açısından yararlarını da şu şekilde ifade etmiştir;

- Aileler, çocuğun sosyal ve duygusal alandaki gereksinimleriyle daha ilgilidirler,
- Aile katılımı sayesinde öğretmenlik mesleğini ve okul programını daha iyi tanıma fırsatı elde ederler,
- Öğretmen tarafından yönlendirildikleri zaman, çocuğun evdeki öğrenme etkinliklerine daha iyi bir şekilde katılım sağlamaktadırlar,
- Okulda karar verme sürecine katıldıkları zaman, çocuklarını daha sağlıklı bir şekilde yönlendirebilmektedirler, şeklinde ifade etmiştir.

Lim-Soo Yin (2003) ailenin eğitim sürecine katılımının okul açısından yararlarını da şu şekilde sıralamaktadır;

- Okullar, aile katılımı sayesinde çevre desteğini daha iyi bir şekilde sağlamakta,
- Aile katılımını destekleyen okul programları, katılımı sağlayamayan programlara göre daha yüksek kalite elde etmektedir,
- Aile ve toplum katılımını etkili bir şekilde gerçekleştiren okullar, toplumda kendine daha iyi bir yer edinme eğilimindedirler (Akt: Binicioğlu, 2010, s.12).

Ayrıca okul, aile katılımı ile birlikte aileleri daha iyi bir şekilde tanıma fırsatı bulmakta ve ailelerin gereksinimlerini daha iyi bir şekilde tespit edebilmektedir. Aile katılımı etkinlikleri çerçevesinde ev ziyaretleri ve kişisel etkinlikler sayesinde okul personeli sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin gereksinimlerini daha net bir şekilde belirleyebilmektedir (Loo, 2007, s.4).

Çakmak (2010), aile katılımının yararlarının tek boyutlu olmadığını, aile katılımı ile birlikte ortaya çıkan işbirliğinin çocuğa, ardından aileye, ailenin diğer fertlerine, öğretmene ve topluma önemli katkıları olduğunu söylemektedir.

Okul-aile işbirliğinin faydalarını şöyle sıralayabiliriz;

- Çocuk açısından:
  - ✓ Çocuğu hayata mutlu ve başarılı olarak hayata hazırlamak,
  - ✓ Çocuğa evde ve okulda gösterilebilecek farklı tutumları ortadan kaldırmak,
  - ✓ Ev ortamı gibi öğrencinin kendisini güvende hissedeceği bir ortam sağlayarak iyi bir öğrenme ortamı oluşturmak,
- Aile açısından:
  - ✓ Çocukların eğitiminde kendi rollerinin farkına varabilme,
  - ✓ Çocuğa gelişim yönünden katkıda bulunabilme,

- ✓ Ailenin kendisine güven duyabilme,
- ✓ Ailenin ilgi yetenek ve becerilerinin farkına varabilme,
- ✓ Çocuklarını bir birey olarak görebilme ve onlara saygı duyabilme,
- ✓ Çocuğuyla sağlıklı iletişim kurabilme,
- ✓ Çocuğuna yeteri kadar zaman ayıramamaktan dolayı hissettiği suçluluk duygusunu yenebilme,
- ✓ Yeni beceriler elde etme,
- Öğretmen açısından:
  - ✓ Programını daha kolay gerçekleştirebilme,
  - ✓ Sağlıklı sonuçlar elde edebilme,
  - ✓ Sağlıklı iletişim kurarak problemi daha kolay çözebilme,
  - ✓ Sorumluluklarını daha rahat bir şekilde paylaşabilme,
  - ✓ Hedeflere daha kolay ulaşabilme,
  - ✓ Mesleki anlamda kendini tatmin edebilme,
- Kurum açısından:
  - ✓ Eğitimde sürekliliği sağlayabilme,
  - ✓ Çok yönlü gelişime katkıda bulunabilme,
  - ✓ Belirlediği amaçlara daha kolay ulaşabilme,
  - ✓ Eğitimde fırsat eşitliğini gerçekleştirebilme,
  - ✓ Sorumluluklarını paylaşabilme şeklinde açıklanmaktadır (Cömert ve Güleç, 2004, s.135-136).

Vural'a (2006) göre, aile katılımı ile aileler eğitim sürecinin nasıl işlediğini, eğitim programlarının ve okulun amaçlarını daha iyi anlayabilmektedirler. Bu sayede okula karşı güven duyup olumlu tutum geliştirebilmektedirler. Aile katılımı sayesinde aileler "çocuğum için bir şeyler yapabiliyorum" düşüncesiyle olumlu tutumlara sahip olacaklardır. Aile katılımı ile ilgili yapılan bir araştırmada öğretmenlerin düşüncelerine yer verilmiş ve ailelerin çocukları için bir şeyler yapabilmenin mutluluğunu yaşayarak iyi bir yönlendirici olabileceği ifade edilmiştir (Dönmez ve Yıldırım, 2008, s.108).

Görüldüğü üzere ailenin eğitim sürecine katılımının çocuk, aile, öğretmen ve kurum açısından birçok faydasının olduğu görülmektedir. Bu durumun özellikle çocuk açısından, olumlu ve pozitif bir bakış açısına imkan sağladığı ve verimli bir eğitim ortamına ve mutlu bir birey olmasına katkı sağladığı ifade edilebilir.

2.2.3.3. Ailenin Eğitim Sürecine Katılımının Engelleri

Okul-aile işbirliği süreci; aileler, öğretmenler, öğrenciler ve okullar açısından büyük bir öneme sahiptir ancak bu sürecin uygulanmasında bir takım problemlerle karşılaşmaktadır. Aile ile ortak hareket etmek kolay değildir (Mc. Clain, 2006; akt: Demircan, 2012, s.36)

Araştırmalar, okul-aile etkileşiminin çocukların gelişimine olumlu katkısının olduğunu belirtmekle birlikte, bu süreçte bazı zorluklarla da karşılaşıldığını göstermektedir. Etkileşimi artırmak amaçlı yapılan faaliyetlerin zamanı, anne-babaların etkinlikler için yeteri zamanı bulamaması, anne-babaların okul ziyaretlerinden rahatsızlık hissetmeleri literatürde ifade edilen güçlüklerden bazılarıdır (Kocabaş, 2006, s.144).

Türkiye’de aile katılımını engelleyen etmenler Koçak (1988), Doğan (1995), Tutkun ve Köksal (2002), Kolay (2004), Cömert ve Güleç (2004), Şahin ve Ünver (2005), Ömer ve Can-Yaşar (2005), Kuzu (2006), Beydoğan (2006), Yiğit ve Bayrakdar (2006), Aslanargun (2007) tarafından incelenmiştir. Yapılan araştırmalara genel olarak bakıldığında aile katılımını engelleyen etmenler iki başlıkta toplanmıştır. Bu başlıklar;

- Okula bağlı engeller; ilk olarak, okul yöneticisi ve öğretmenlerin aile katılımı konusunda yeteri kadar bilgi ve beceriye sahip olmamaları, okuldaki öğrenme etkinliklerine aileleri katabilecekleri yolları bilmemeleri olarak ifade edilmektedir. İkinci olarak ise, aile katılımının çocuğun eğitim sürecine zarar verebileceği düşüncesi ve ailelerle nasıl iletişim kuracağına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmamalarıdır. Ayrıca aile katılımının okula ekonomik destek sağlama, törenler ve veli toplantıları ile sınırlandırılması ve velilerin okula maddi kaynak sağlayan kişiler olarak görülmesidir.
- Eve bağlı engeller; aile katılımının okulda yapılan formal görüşmelere ve diğer etkinliklere katılma olarak görülmesi ve çocuklarının eğitiminden sadece okulun sorumlu olması düşüncesi, ailelerin iş ya da başka nedenlerle öğrencilere yeteri kadar zaman ayıramaması şeklinde ifade edilmektedir. Bunlara ek olarak tek olan (anne-babaların ölmüş, ayrılmış ya da boşanmış) veya ekonomik durumu az olan ailelerin çocuğa yeteri kadar destek veremeyeceği ve yönlendiremeyeceği düşüncesi, çocuk sayısı fazla olan ailelerin çocuklarına yeteri kadar zaman ayırmaması, aile içi şiddet ve çatışmanın olması sebebiyle çocuğun eğitiminin ikinci plana atılması ifade edilmektedir (Demircan, 2012, s.37).

Finders ve Lewis’ e (1994) göre ailelerin katılım ve işbirliği sürecinin engellenmesini altı başlıkta açıklamıştır;

- Anne babaların kendi okul yaşantılarında karşılaştıkları olumsuzluklar; anne babaların olumsuz okul yaşantılarına sahip olmaları, ailelerin okula karşı olumsuz tutum geliştirmelerine yol açmaktadır.
- Ailelerin ekonomik sorunlarının olması; okul yönetiminin aileleri okula çağırmasında genel olarak okula maddi destek istemeleridir. Okul yönetiminin bu tavrı ailenin okuldaki etkinliklere katılımı konusunda gönülsüz davranmalarına neden olmaktadır.
- Ailelerin okula kısıtlı zaman ayırabilmesi; aile katılım etkinliklerinin genellikle mesai saatleri içerisinde olması ve çalışan anne-babaların etkinliklere katılmada problem yaşaması, ev hanımlarının ev işleri ve çocuk bakım işlerinin okul-aile ilişkilerini olumsuz şekilde etkilemektedir.
- Ailelerin eğitim seviyesinin düşük olması; eğitim seviyesi düşük olan veliler aile katılımı etkinlikleri konusunda yeterli bir bilgiye sahip olmamaları sebebiyle nasıl görev alabilecekleri konusunda güvensiz davranmaktadırlar.
- Öğretmenlerin ailelere karşı olumsuz tutumları; öğretmenlerinin aile katılımına yeteri kadar zaman ayırmayacağı düşüncesi ve bu tür etkinliklere yeteri kadar ilgi duymadıkları şeklindeki algılar, okul-aile işbirliğinin en önemli engellerinden biridir.
- Ev ve okul kültürünün farklı olması; aileler ve öğretmenler farklı kültürlere sahiptirler ve bu kültürün farklı olması ailelerin okula karşı duyarsızmış düşüncesinin hâkim olması, ailenin okula karşı kendisini yabancı hissetmesine sebep olmaktadır.

Aile katılımını engelleyen birçok unsur sayılabilmekte ve bunlar şu şekilde sıralanmaktadır; anne-babaların okula karşı tutumları, okul personelinin ailelere karşı tutumları ve okul aile arasındaki ilişki durumu olarak belirtilmektedir (Diken, 2009, s.8).

Binicioğlu'na (2010) göre aile katılımını etkileyen etmenler şu şekilde sıralanmaktadır;

- Ailenin eğitim düzeyi,
- Ailenin okula karşı tutumu,
  - ✓ Anne babanın ilgisizliği,
  - ✓ Ailenin duygusal sorunları,
  - ✓ Ailenin kültürel özellikleri,
  - ✓ Aile içi şiddet,
  - ✓ Ailenin ekonomik koşulları,

- ✓ Zamanlamadan kaynaklanan etmenler,
- ✓ Okuldaki öğretmenlerin ve yöneticilerin tutumları,
- ✓ Okuldaki diğer görevlilerin tutum ve davranışları şeklinde sıralanmaktadır.

Ailenin okula karşı geliştirdiği olumsuz düşünceler ve utangaç tavırlar katılıma engel olmaktadır. Ailenin özellikle okul yönetiminden çekinmeleri aile katılımını engelleyen en önemli unsurdur (Şahin ve Ünver, 2005, s.25).

Aydoğan (2007), aile katılımını engel olan durumlar üzerine ABD’de yürütülen çalışmaların sonuçlarını inceleyerek Kayseri örneğindeki araştırmaların sonuçlarını inceleyerek engel durumlarını belirlemiştir. Aydoğan’ın çalışması ile ABD’deki çalışmanın sonucunda ortaya çıkan ortak engel durumları şunlardır;

- Yeterli zamanın olmaması,
- Ailelerin aile katılımının önemini anlayamamış olması,
- Ekonomik yetersizlikler,
- Ailelerin katılım konusunda kendilerini yeterli görmemesi,
- Ailelerin okulda iyi karşılanmadıklarını düşünmesi,
- Çocuk bakımı konusunda ailelerin yetersiz bilgiye sahip olması ya da hiçbir bilgilerinin olmaması,
- Okul ve veli arasında aile katılımı konusunda görüş ayrılıklarının olması,
- Ulaşım sorununun olması,
- Özel gereksinimi olan aileler,
- Okul çalışanlarının ve öğretmenlerin veliye ulaşma konusunda yeterli eğitime sahip olmaması şeklinde ifade edilmiştir (Aydoğan, 2007; akt: Çetinkaya, 2017, S.42).

Yukarıda ifade edildiği şekliyle ailenin eğitim sürecine katılımının önünde birtakım engellerin olduğu ya da bunların farklı şekillerde ortaya çıkabileceği söylenebilir. Burada önemli olan husus bu engellerin önlenmesinden ziyade, ortaya çıkmasına neden olan faktörleri ortadan kaldırmak ya da bunlara mani olmaktır. Ancak bu şekilde ailenin eğitim sürecine katılımının önünü açılabilir ve süreç daha sağlıklı bir işleyişe kavuşabilir.

2.2.3.4. Ailenin Eğitim Sürecine Katılım Düzeyleri

Aile katılımı alanında yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunda, okullar tarafından oluşturulan yapılandırılmış okul merkezli aile katılımı etkinliklerinin dört şekilde ve birkaç düzeyde incelendiği görülmektedir. Birinci düzey, ailenin okulun karar verme sürecine fazla dahil olmadığı katılımın sadece evdeki eğitim çevresiyle sınırlayan bir yaklaşım olarak değerlendirilmesidir. İkinci düzeyde, ailelerin okullardaki ders dışında

gerçekleştirilen faaliyetler ve kültürel aktiviteler ile çocuğun gelişimi etkinliklerine katılmasıdır. Üçüncü düzeyde aileler, öğretmenlerin sınıftaki yardımcıları gibi yanlarında olmakta, aile-öğretmen işbirliği ile alınan kararlara katılım sağlama ve okulun belirlemiş olduğu amaçları desteklemektedir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s.403).

Epstein (1995, 2000) aile katılımı ile ilgili pek çok kaynakta yer verilen ve ABD’de yaygın bir şekilde kabul gören altı maddelik bir aile katılımı düzeyi tanımlanmıştır.

➤ Düzyey 1: Anne Babalık/ Çocuk Yetiştirme:

Çocuğun gelişim ve öğrenmesini desteklemek için aileye ev ortamını düzenlemeye yönelik yapılan çalışmaları ifade etmektedir. Ailelere ev ortamını sağlıklı bir öğrenme ortamı konusunda öneriler; aile eğitim programları, workshoplar, var olan kurslara katılım sağlama; sağlık ve beslenme konularında aileleri destekleyecek programlar; ev ziyaretleri; ailelerin okulu anlaması ve öğretmenlerinde aileleri anlaması için gerçekleştirilecek veli toplantıları örnek olarak verilebilir.

➤ Düzyey 2: İletişim:

Okulda gerçekleştirilen programlar ve çocuğun ilerlemesi için ev ile okul arasında oluşturulacak iletişim kanallarını ifade etmektedir. Çocuğun okulda gerçekleştirdiği çalışmaları belli aralıklarla eve yollama; düzenli olarak ailelerle notlar, duyurular, mesajlar ve telefon görüşmesiyle iletişim kurma; çocuğun okulda katılması gereken çalışmalar konusunda aileyi net bir şekilde bilgilendirme etkinliklerini içermektedir.

➤ Düzyey 3: Gönüllülük:

Anne babaları okul gönüllüsü olarak okul yardım etmelerini sağlayan faaliyetleri ifade etmektedir. Okul ve sınıf gönüllüsü programlar yapma, bu çerçevede okullarda anne baba odaları oluşturma; okulda gerçekleştirilecek çalışmalar ve toplantılar için gerektiğinde anne ve babalara ulaşabilmek için bilgilerini toplamak; ailelerin birbirleri ile hızlı iletişime geçme bilmeleri için telefon ve e-posta zinciri oluşturmak gibi faaliyetlerdir.

➤ Düzyey 4: Evde Öğrenme:

Ailelere okulda öğrenilenleri ve çocukların gelişimlerini desteklemek amaçlı bilgi, fikir ve materyalleri sunmayı hedefleyen faaliyetlerdir. Bu kapsamda okulda öğrenilenlerin pekiştirilmesi için yapılan bilgilendirmeler, evde yapabilecekleri etkinlik takvimleri, evde hikaye okuma etkinlikleri, öğrencilerin yıllık gerçekleştirebilecekleri hedefleri belirleme ve bu anlamda yapılacak çalışmaları ifade etmektedir.

➤ Düzyey 5: Karar Alma Süreçlerine Aile Katılımı:

Aileleri okulda alınan kararlara dahil etmek için; aile temsilcileri ve aile liderleri seçmek gibi çalışmaları içermektedir. Okul aile birliğı, danışma kurulu ve komiteler oluşturma, tüm aileler ile iletişim kurulabilecek bir ağı oluşturma gibi çalışmalardır.

➤ Düzyey 6: Toplumla İşbirliğı:

Öğrencilerin öğrenme gelişimlerini güçlendirmek için toplumdaki kaynakları ve hizmetleri entegre etme faaliyetlerini içeren çalışmalardır. Sağlık, kültür ve rekreasyon gibi hizmetler konusunda çocukları ve ailelerini bilgilendirme; öğrencileri yetenekleri doğrultusunda yaz okulu, kurs gibi etkinliklere hakkında bilgilendirme; okul programlarına mezun katılımı gibi faaliyetlerden oluşmaktadır (Epstein, 1995; akt: Ok, 2016, s.29).

2.2.3.5.Ailenin Eğitim Sürecine Katılım Etkinlikleri

Aile katılım etkinlikleri evde ve okulda gerçekleşen etkinliklerden oluşabilmektedir. Okulda gerçekleşen aile katılım etkinlikleri; öğretmen-aile konferansları, velilerin gönüllü olarak katıldıkları faaliyetler ve öğrenci programlarını geliştirmek için yapılan çalışmalardan oluşmaktadır. Evde aile katılımı çalışmaları da çocuğun ev ödevlerine yardımcı olmak, ev ödevlerini gerçekleştirebilmesi için gerekli ortamı oluşturmak, çocuğun okuldaki çalışmalarını ve deneyimlerini takip etmek ve ev etkinliklerine katılım sağlamak olarak açıklayabiliriz (Bowen ve Lee, 2006, s.195). Aile katılımı denildiğinde akla; aile eğitim etkinlikleri, ailenin eğitim sürecine katılım programları, aile iletişim etkinlikleri, evlerde gerçekleştirilen ziyaretler, evde yapılacak çalışmalar ve ailelerin yönetim sürecine katılım etkinlikleri gelmektedir (Dinç, 2009, s.60).

➤ Ailenin Programa Katılımı

Ailelerin okullarda gerçekleştirilen etkinliklere katılımı sağlanarak aile katılımının gerçekleştirilmesine olanak sağlar (Berger, 2004, s.200). Ülkemizdeki ilköğretim programı yapılandırmacı bir anlayış üzerine oturtulmuştur. Aileler sınıf düzeyinde ki etkinliklerde üzerine düşen rolü gerçekleştirmeli, çocuklarına destek olmalı, öğretmenin yönlendirmesini dikkate almalılardır (Binicioğlu, 2010, s.15).

➤ Aile Eğitim Etkinlikleri

Aile eğitim etkinlikleri, çocuk gelişimi, çocuk sağlığı, davranış yönetimi, iletişim ve beslenme gibi konularda bilgi, tecrübe ve becerilerini geliştirilmesine yönelik gerçekleştirilen planlı çalışmalardan oluşmaktadır (Dinç, 2009, s.60).

➤ Ev Ziyaretleri

Ev ziyaretleri öğretmen ve aile arasındaki iletişim güçlendiren bir aile katılım etkinliğidir (Hannan, 2003, s.128). Eğitim öğretim yılı içerisinde zaman zaman belli

aralıklarla aile ziyaretleri gerçekleştirmeli, çocuğun takip edildiği ve aile değer verildiği gösterilmelidir. Çocuğun davranışlarında, sosyal ve akademik durumunda bir olumsuzluk yaşandığında ev ziyaretleri tekrarlanmalıdır. Sınıftaki her çocuk için yılda birkaç kez ev ziyaretleri gerçekleştirmek yararlı olacaktır (Dinç, 2009, s.62). Ev ziyaretleri gerçekleştirilirken dikkat edeceğimiz hususlar bulunmaktadır. Ziyaret önce veli ile iletişime geçilerek ziyaret saati belirlenmeli ve aile üyelerinin evde olacağı bir saat veli ile belirlenmelidir (Bayrakdar ve Yiğit, 2006, s.90).

➤ Evde Yapılacak Etkinlikler

İlkokul düzeyinde aile çocuğuna evde her türlü destek olmalı, evde uygun ortam oluşturmalı ve çocuğun kendine güven duymasına yardımcı olmalıdır (Binicioğlu, 2010, s.16).

➤ Ailenin Yönetim ve Karar Verme Sürecine Katılımı

Başarılı bir aile katılımı gerçekleştirilebilmesi için ailenin okulun amaç ve politikalarının belirlenmesi sürecine katılım sağlaması önemlidir. Okul aile birliği temsilcilerinin yönetim ve karar alma sürecine katılım sağlayarak sürece dahil olmaları gerekmektedir (Dinç, 2009; akt: Binicioğlu, 2010, s.16).

Görüldüğü gibi aile katılım etkinlikleri çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Epstein (2001, s.409) aile katılım etkinliklerini şu şekilde sıralamaktadır;

- Ana-babalık: Çocukları öğrenciliğe teşvik etmek için tüm aileler ev çevresini etkili bir şekilde oluşturmalıdır.
- İletişim: Okul programı ve çocuk gelişimini olumlu bir şekilde gerçekleştirebilmek için ev ile okul, okul ile ev arasındaki iletişimin etkili olması gerekmektedir.
- Gönüllülük: Aile yardımını ve desteğini güçlendirmek amacıyla eğitim sürecini organize etmek.
- Evde Öğrenmek: Evde gerçekleştirilecek etkinlikler de hangi yolun izleneceğini açıklamak ve eğitim programı hakkında bilgi vermek.
- Karar Vermek: Aileleri okulda alınan kararların etkili olması için sürece dâhil etmek.
- Toplumla İşbirliği: aile etkinliklerini ve öğrenci öğrenmelerini geliştirmek için kaynakları belirlemek.

Kaliteli bir eğitime ulaşmak için sağlıklı bir öğretmen-veli işbirliğine, sağlıklı bir iletişimin gerçekleşebilmesi içinde öğretmen ve velilerin iletişime açık olmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ailelerin çocuklarının eğitimini desteklemeleri ve katkıda bulunmalarını

sağlamak için evdeki ve okuldaki eğitimi paralel bir şekilde bütünleştirmek gerekmektedir (Şahin ve Ünver, 2005; akt: Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s.402).

2.2.4.Ailenin Çocuğun Okul Başarısına Katkısı

Günümüzde eğitimin ve okulların rolleri ve sorumlulukları sürekli değişmekte ve artmaktadır. Buna karşılık olarak okulların sorunları sürekli artmakta ve bunlara çözümler aranmaktadır. Okulların içinde bulunduğu bu durumdan, ortak çalışma ve işbirliği yapılarak kaynak olan sorunların ve diğer tüm sorunların çözülebileceği söylenmektedir (Kurt, 2005, s.23).

Okul-aile ilişkilerinin artırılmasının temelinde, aile katılımının çocuğun başarısında önemli yerinin olduğu düşüncesidir. Bu amaçla okullarda yapılan karar almalarında ailelere çağrılar yapılmakta, okulun toplum tarafından denetimini sağlayacak adımlar atılmaktadır (Tschannen-Moran, 2001, s.312).

Anne-babalar çocukları doğrudan ya da dolaylı yoldan eğittikleri için çocukların evlerdeki öğretmenleri olarak ele alınmaktadır. Okulda öğretmen tarafından kazandırılan olumlu davranışlar çocuğun ev ortamında rahatlıkla bozulabilmektedir. Bu nedenle günümüzdeki eğitimciler ve öğretmenler aileyi çocukların evdeki öğretmenleri olarak görmekte ve ailenin eğitimdeki önemini bilmektedir (Hollingsworth ve Hoover, 1999; akt: Çelenk, 2003, s.29). Çocukların eğitim ortamlarının sağlıklı olabilmesi için ailelerin, öğretmenlerin ve idarecilerin ortak hareket etmesi gerekmektedir. Çocukların okulda kazandığı beceriler ev ortamında pekiştirilmelidir. Bu nedenle aile faktörü eğitimdeki başarı için büyük önem arz etmektedir (Dam, 2008, s.78).

Ailelerin eğitim sürecindeki önemi ve aile katılım etkinlikleri son yıllarda hız kazanmıştır. Yapılan araştırmalarda farklı ailelerden gelen çocukların başarı düzeylerindeki farklılıklar ve eşitsizlikler dikkat çekmektedir. Araştırmacılar öğrenci başarısındaki aile faktörünün en az okul kadar etkili olduğunu göstermektedir (Shaw, 2008; akt: Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010, s.402).

Satır (1996)'ın yaptığı bir araştırmaya göre, çocuğuyla yakından ilgilenen, çocuğun çalışabilmesi için çalışma ortamını düzenleyen, başarılı olması için çalışmalarında sözel olarak çocuklarını destekleyen ve başarısızlık durumunda çocuğunu olumsuz olarak eleştirmeyen ve yeni çalışmalara destekleyen ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Nitschke, "Annenin şefkat ve bakımından yoksun olan veya annesinin yerine duygusal bir bağ kurabileceği bulamayan çocuk dünyaya bir giriş kapısı bulamayacaktır" demektedir (Bıyıklı, 1983; akt: Çelenk, 2003, s.29). Çelenk (2001), ilkokuma-yazma

öğretiminde evde çocuğuna yardımcı olan ve bu amaçla okul ve öğretmeniyle iletişim kuran ailelerin çocuklarının okuduğunu anlama becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

Çelenk (2003) çocuğun okul başarısında aile faktörünün önemini belirlemek için yaptığı çalışmada şu sonuçlara ulaşmıştır;

- Eğitim açısından çocuğunu destekleyen tutum sergileyen aileden gelen çocuklar daha başarılıdırlar.
- Okul başarısının yükselmesinde ailenin şefkat ve korumasının önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Koruyucu aile yanında kalan çocukların gerekli şefkat ve ortam sağlandığında başarılı olduğu anlaşılmaktadır.
- Okul ile düzenli iletişim kuran, çocuğuna gerekli anlayışı göstererek destek olan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu anlaşılmaktadır.

Dam (2008) tarafından yapılan bir araştırmada öğrencilerin okul başarılarında aile faktörü ile ilgili şu sonuçları elde etmiştir;

- Aile çocuğun kişilik gelişiminde olduğu kadar okul başarısında da önemli bir faktördür. Sağlıklı aile ortamındaki çocuklar daha başarılıdır. Sağlıklı aile ortamı olmayan ve ailesiyle problemleri olan çocukların başarı düzeyleri düşüktür.
- Öğrenciler, başarılarını ve davranışlarını etkileyen unsurları şu şekilde ifade etmişlerdir: Anne ve babalarının kendileriyle sağlıklı iletişim kuramaları, başka öğrencilerle kendilerini kıyaslamaları ve beklentilerinin kapasitelerinin üzerinde olması, ilgisizlik ve aile ortamının huzurlu olmaması, boşanma ve ebeveynlerden birinin ölmüş olması şeklinde ifade etmişlerdir.
- Öğrencinin başarısız olmasında, ailenin çocuğa yeteri kadar ilgi göstermemesi ve ailenin eğitimin önemini kavrayamamış olması yatmaktadır. Son yıllarda bu anlayışın değişmiş olduğu görülse de henüz istenilen düzeye gelememiştir.
- Öğrencilerin önceki eğitim hayatlarındaki başarısızlıklar yeni eğitim hayatındaki başarılarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapılan araştırmalar, ailenin çocuğun eğitim alanındaki katkısının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bunun için ailelerin çocuklarının eğitim sürecine katılmaları ve çocuklarını her yönden destekleyerek onların ruh ve beden sağlığı açısından dengeli bir gelişim göstermelerine yardımcı olmaları gerektiği ifade edilebilir.

2.3.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.3.1.Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kocabaş (2006), “Eğitim Sürecinde Aile Katılımı: Dünyada ve Türkiye’deki Çalışmalar” başlıklı makalesinde ailelerin eğitim sürecine aktif katılımı üzerinde durmuş ve Türkiye ve dünyadaki çalışmalara değinmiştir. Çalışması sonucunda aile katılımı uygulamalarının dünyada çok önemsendiğini, Türkiye’de bu tip uygulamaların artması gerektiğini belirtmektedir. Türkiye’de eğitim sürecine aile katılımı yaygın şekilde uygulanmadığına değinmiştir. Eğitim sisteminde aile katılım çalışmalarını hızlandırmak için alanda yapılan çalışmaların artması gerektiğine, literatürde bu alanda yapılan çalışmaların daha çok niteliksel ve betimleyici çalışmaların yer aldığına, bu alanda deneysel çalışmaların gerekliliğini vurgulamaktadır. Dünyada ve Türkiye’deki çalışmaların okulöncesi ve ilköğretim düzeyindeki çocukların anne ve babalarına yönelik yapıldığına değinmiştir. Ancak Türkiye’deki okullarda aile katılım programlarının sınırlı sayıda olduğuna değinmiştir. Aile katılım programlarının yaygınlaşmasının gerek çocukların akademik, sosyal, kişisel gelişmelerine katkı sağlaması gerekse anne babaların gelişimlerine fayda sağlayacağını ifade etmektedir.

Erdoğan ve Demirkasım (2010), “Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri” başlıklı makalesinde öğretmen ve yöneticilerin, ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Okul yöneticilerine ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin görüşleri sorulduğunda tamamı ailelerin eğitim sürecine katılımının önemli ve gerekli olduğuna hatta zorunluluk olduğuna ait düşüncelere sahip olduğunu belirtmiştir. Ailelerin eğitim sürecine katılımı ve çocukların eğitim sürecinde velilerin okul ile işbirliği yapması konusunda okul yöneticileri olumlu görüş bildirmektedirler. Aileler okul sürecine katılıp okulu yakından tanıma fırsatı bulduğuna, ailelerin katılımının çocukların özgüveninin artmasına katkı sağladığı sonucuna vardığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmada okul yöneticileri ailelerin katılım konusunda bilgilendirilmesi gerektiğine değinmişlerdir. Velilerin neye ne kadar katılacağını bilemediğine hatta bazılarının abartarak okuldan hiç ayrılmadığına değindikleri sonucuna varmıştır.

Öğretmenlerde okul yöneticileri gibi ailelerin eğitim sürecine katılmasının gerekli olduğunu belirtmişler ve bazı ailelerin aile katılımı konusunu yanlış anladığını belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada öğretmenler; veli katılımının şart olduğunu ancak velilerin aile katılımının nerede başlayıp nerede bittiğini bilmediklerini, ailenin eğitim sürecine katılmasının velilerin kendi doğrularının uygulanması şeklinde anlamının yanlış

olduğunu, ailelerin bu süreçte neyi nasıl yaptığını bilmesi şeklinde açıklamışlardır. Öğretmenler ailelerin eski dönemlere kıyasla daha koruyucu ve baskıcı davrandıklarını belirtmekte aile katılımının dozunu ayarlayamadıklarını söylemektedirler. Bu çalışmada genel olarak öğretmenlerin velisi okul sürecine katılan öğrencilerin daha başarılı oldukları, sadece akademik olarak değil diğer yönlerden de üstün oldukları sonucuna varılmıştır.

Şad ve Gürbüzürk (2013), “İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Eğitimlerine Katılım Düzeyleri” adlı makalesinde ilköğretim okullarının birinci kademesinde öğrenim gören çocukların anne ve babalarının çocuklarının eğitim öğretim sürecine ne ölçüde katıldıklarını bazı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma bulgularında velilerin ev ortamındaki katılım çalışmalarına daha rahat bir şekilde katıldıkları, özellikle okul ya da toplum temelli katılım görevlerini ise daha az gerçekleştirdikleri görülmektedir. Velilerin okul içi ve okul dışı katılım faaliyetlerine gönüllü olarak katılmada katılımın yetersiz olduğu, ailelerin okulla ve öğretmenle iletişime geçmesinde ve okulla iş birliği yapmasında okulun belirlediği katılım programının etkili olduğu belirtilmektedir.

Güneş (2018), “Erken Çocukluk Eğitiminde Pedagojik Dokümantasyonun Aile Katılımına Katsının İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında nitel araştırma tekniklerini kullanarak 2016-2017 yılına ait Mersin ilinde MEB’e bağlı özel anaokulunda 12 çocuk annesinin katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyonun aile katılımına katkısı incelenmiştir. Araştırma sonucunda ailelerin aile katılım etkinliklerinde keyif aldıkları ve aile katılımı konusunda yönlendirmeye ve bilgilendirmeye ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Okullarda okulların başlamasından bir hafta önce gerçekleştirilen uyum haftasında ailelerin eğitimlere alınarak daha çok okul aile iş birliği yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Yakıcı (2018), “Okulöncesi Velilerinin Aile Katılımını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında veli cinsiyetine göre aile katılımında bir farklılığın ortaya çıkmadığı, her iki ebeveyninde çocuklarının eğitimiyle aynı düzeyde ilgilendiği sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Araştırmanın diğer bir önemli sonucu da; okul temelli katılımlarda çekirdek ailelerin katılımlarının parçanmış ailelere göre katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucudur. Buradan aile yapısında gerçekleşen parçalanmanın çocukların eğitim ve öğretim süreçlerine olan ilginin azaldığının görülmesidir.

Çetinkaya (2017), “Okulöncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 4-6 Yaş Grubu Çocukların Annelerine Yönelik Bir Aile Katılımı Programı Önerisi” adlı çalışmasında

annelerin aile katılımı ifadesinden okulda, evde ve okul dışında etkinlik yapma olarak anladıkları, öğretmenlerin ise çocuklarla ailelerin nitelikli zaman geçirmesi olarak ifade ettikleri sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmada annelerin aile katılımı konusunda etkinliklerin planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğine, okul ile aile arasında iletişim konusunda kopukluk olmaması gerektiğini düşündükleri sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin ise aile katılımı çalışmalarının ailelerin ilgisi, beklentisi ve yeteneklerine göre planlamanın yapılması gerektiği düşüncesine sahip oldukları sonucuna varılmaktadır.

Çakır (2017), “Orta Okullarda Aile Katılımına Yönelik Okul Müdürlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Karaman İli Örneği)” yüksek lisans çalışmasında okul aile ilişkilerini derinlemesine betimlemeye çalışmış ve araştırma sonucunda okul müdürlerinin aile katılımı bağlamında ailelerden en önemli beklentisinin iletişim olduğu görülmektedir. Okul müdürleri aile katılımı konusunda şu görüşlere yer vermişlerdir;

- Aile katılımı bağlamında ailelerden kaynaklanan problemler, bilinçsiz-eğitimsiz aileler, ilgisiz aileler ve şikayetçi aileler olarak sıraladıkları görülmektedir.
- Aile kaynaklı problemlere çözüm önerileri olarak da, idare etme, ikna etme ve ikram öngördükleri belirtilmektedir.
- Aile katılımını artırıcı çalışmalar olarak, önce iletişim sonra sosyal ve kültürel faaliyetler-etkinlikler ve aile ziyaretlerinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Erol (2016), “Paylaşılan Liderlik, Aile Katılımı ve Okula Bağlılık Arasındaki İlişki” adlı yüksek lisans çalışmasında paylaşılan liderlik, aile katılımı ve okula bağlılık arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığı görülmektedir. Yapılan araştırma sonucunda, veli aile katılım algısı ile öğrenci okul bağlılığı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okula bağlılığını artırmak için; velilerin çocuklarının eğitim süreçleriyle ilgilenmesi, eğitime katkı yapması gerektiği, evde çocuğuna yeteri kadar zaman ayırması ve çocuğuyla ilgilenmesi, okul yönetimi ve öğretmenleriyle iletişim halinde olması gerektiği belirtilmektedir.

Durmuş (2016), “Orta Öğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Aile Katılımıyla İlgili Görüşlerinin İncelenmesi: İstanbul-Sultanbeyli Örneği” adlı yüksek lisans çalışmasında öğretmenlerin çoğunluğu velileri eğitim öğretim sürecine katılmayan ailelerin öğrencilerinde davranış bozukluklarının daha fazla olduğu, uyum sorunu yaşadıkları, akademik başarısızlık görüldüğü, derslere ve okula karşı isteksizlik olduğunu belirtmektedirler. Yapılan çalışmada öğretmenler aile katılımını engelleyen etmenler olarak; velilerin eğitim ve kültür düzeyinin düşük olması, çalışan ailelerin yoğun iş

temposundan dolayı yorgun olmaları ve okulla iletişim kopukluğu olduğunu belirtmektedirler. Öğretmenler aile katılımını artırmak için seminerlerin, konferansların, rehberlik çalışmalarının, özel görüşmelerin yapılması gerektiğini belirtmektedirler.

Göktaş (2015), “Aile Katılımı ve Sosyal Beceri Eğitimi Programlarının Tek Başına ve Birlikte 4-5 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerileri ve Anne-Çocuk İlişkileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında 4-5 yaş çocukları için hazırlanan Aile Katılımı ve Sosyal Beceri Programlarının tek başına ve birlikte 4-5 yaş çocuklarının sosyal becerileri ve anne-çocuk ilişkileri üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Yapılan araştırmada çocukların sosyal becerilerinin gelişimi yıl boyunca takip edilmeli, çocukların sosyal becerileri konusunda ailelerle iletişim halinde olunması gerektiği sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenler aile katılımı çalışmalarına eğitim öğretim yılı boyunca yer vermesi gerektiğine ve sadece belli çalışmalar (eve etkinlik gönderme, veli toplantısı gibi) gerçekleştirilmemesi gerektiği yapılan aile katılım çalışmalarının çeşitlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaştığını ifade etmektedir.

Toros (2011), “Aile Katılımının Genel Eğitim Sınıflarındaki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Okuma Becerileri İle Annelerin İlköğretim Okulundan Memnuniyetleri Üzerindeki Etkisi” adlı yüksek lisans çalışmasında aile katılımının özel gereksinimli öğrencilerin okuma becerileri üzerindeki etkisini incelemektedir. Yapılan analizler sonucunda özel gereksinimli çocukların aileleri eğitime katılımı arttıkça çocukların okuma ve anlama puanları artmakta, hata puanlarının ise azaldığı sonucuna varıldığı belirtilmektedir.

Kılıç (2010), “İlköğretim Hayat Bilgisi Dersinde Aile Katılımı Çalışmaları” adlı yüksek lisans tez çalışmasında hayat bilgisi dersinde gerçekleştirilen aile katılımı çalışmalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma kapsamında öğretmenler aileleri hayat bilgisi dersinde aileleri okulda gerçekleştirilen etkinliklere davet ettikleri, gerektiğinde etkinlikler için ailelerden yardım aldıkları, çocuğa ailesi ile birlikte yapabileceği etkinlikler verdiği, aileleri bilgilendirmek için toplantılar ve ev ziyaretleri gerçekleştirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin aile katılımı etkinliklerini birinci sınıfta yoğun olarak gerçekleştirdikleri ve aile katılımı yaparken de planlı bir şekilde gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin aile katılım çalışmalarının; öğretmen, öğrenci ve veli üzerinde olumlu bir etki yarattığı, öğrencilerin öğrenmelerini olumlu yönde etkilediği görüşüne sahip oldukları gözlemlenmektedir. Öğretmenlerin aile katılımı konusunda karşılaştığı problemlerin başında etkinliklere veliler tarafından katılımın yeterli düzeyde olmadığı belirtilmektedir. Ailelerin katılımını artırmak

içinde velilerin bilgilendirilmesi gerektiği ve bu konu ile ilgili velilere seminerler düzenlenmesi gerektiği konusunda öneride buldukları görülmektedir.

Yurt içinde yapılan çalışmaların çoğunlukla, temelde aile katılımının eğitimin farklı kademelerinde gerçekleştirilmesini esas alan nitelikte olduğu görülmektedir. Çalışmaların yöntemsel açıdan nitel ve nicel olmak üzere çeşitlilik arzettiği ifade edilebilir. Çalışmalarda özellikle aile katılımının ders, program ve eğitim kademesi düzeyinde ki etkilerinin incelendiği aynı zamanda öğretmen, yönetici görüşleri, ilişkisel analiz ve çeşitli değişkenler açısından da araştırıldığı görülmektedir.

2.3.2.Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Marchant, Paulson ve Rothlisberg (2001) araştırmalarında okul aile bağlamında öğrencilerin akademik başarılarının özelliklerini tanımlamışlardır. Anne babaların çocuklarıyla ilgilenmeleri, aile katılım etkinlikleri, öğretmenlerinin öğretme şekilleri, okulun öğrenciye olan ilgisine cevap verebilmesi, sosyal çevresinin verdiği destek öğrencilerin akademik başarılarını etkilese de, öğrencinin kendisine güvenmesi ve motivasyonun yüksek olması akademik başarıda daha etkili etmen olduğunu göstermektedir.

Moore, Lasky ve diğerleri (2001) okul ve aile işbirliğini engelleyen durumları, kişisel-duygusal etmenler ve toplumsal-örgütsel etmenler olarak iki grup şeklinde sınıflandırmaktadırlar. Kişisel duygusal neden olarak; ailelerin okul etkinliklerine gösterdikleri ilgi, ailelerin çocuklara vermiş oldukları destekler ile öğretmenlerin ailelere hakkında sosyal olarak olumsuz düşüncelere sahip olmaları şeklinde açıklamışlardır. Toplumsal-örgütsel nedenleri ise; aile katılımı konusunda anne babaların ve öğretmenlerin farklı beklentiler içerisinde olması, çocuğa ilişkin değerlendirmelerin öğretmenler tarafından tek taraflı şekilde gerçekleştirilmesi, ailelerin gerçekleştirilen etkinliklerden dışlanması gibi konulardan oluştuğunu belirtmektedirler.

Albritton (2003) “Öğretmen Olarak Veliler: Çocuk Eğitiminde Ebeveyn Katılımını Geliştirme (Parents as Teachers: Advancing Parent Involvement in Child's Education)” başlıklı çalışmada ailelerin, aile eğitim programlarına katılmış olan aileler ile katılmamış ailelerin okulla işbirliği yapma konusunda bir farklılık olup olmadığını incelemiş ve elde edilen sonuçlarda eğitime katılan anne babaların okulda yapılan etkinliklere daha çok katıldığını ifade ettikleri görülmektedir. Bu velilerin evde yapılması gereken etkinlikleri daha özen göstererek gerçekleştirdiklerini ifade etmektedirler (Topçu, 2013; akt: Durmuş, 2016, s.18).

Wherry (2004), yaptığı çalışmada aile katılımının etkilerini öğrenci, aile ve okul toplum açısından şu şekilde sıralamaktadır;

- Öğrenci açısından faydaları, öğrencilerin akademik anlamda daha başarılı olmaları, olumlu tutum ve davranışlarda artış görülmesi, sosyal becerilerinin gelişmesidir.
- Aileler açısından faydaları, okulda velilere olan güvenin artması, öğretmenlerin ailelerle ilgili olumlu düşüncelere sahip olması, anne babalar olarak kendilerine olan güvenin artması, çocuklarına yardım etme becerilerinin artmasıdır.
- Okul ve toplum açısından faydası, ailelerin öğretmenleri daha iyi tanınması ve okula sağladıkları desteklerin artması, öğretmenlerin morallerinin yükselmesi, öğrenci başarısının yüksek olması ve toplum içinde öğretmenin iyi bir yere sahip olması şeklinde açıkladığı görülmektedir.

Balli, Demo ve Wedman (1998), “Çocukların Ev Ödevlerine Aile Katılımı: Ortaokul Düzeyinde Bir Müdahale” adlı çalışmasında ortaokul matematik dersinde ev ödevlerine ailelerin katılımını sağlayarak bunun etkilerini belirlemeye çalıştığı görülmektedir. Deneysel olarak tasarlanan çalışmada 3 farklı şubede öğrenim gören 74 öğrenci ve aileleri katılmıştır. Araştırma 3 ay sürede 20 ev ödevini kapsadığı görülmektedir. Uygulama gerçekleştirildikten sonra ailelere anket, öğrencilere de başarı testi uygulanmıştır. Çalışma kapsamında da 24 aile ile de telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Deneysel grubunda yer alan öğrencilerin ev ödevlerine katılımının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmanın sonucunda aileler ev ödevlerini öğrencilerle birlikte gerçekleştirmiş ve çalışmayı eğlenceli buldukları, yaşamda karşılaşılan örneklerin yer aldığı çalışmalarını daha faydalı gördükleri sonucuna varılmıştır.

Sheldon ve Epstein (2002) tarafından gerçekleştirilen “Aile ve Toplum Katılımı ile Öğrenci Davranışlarının ve Okulun İyileştirilmesi” başlıklı çalışmada ilkököl ve ortaokulda gerçekleştirmekte olan okul-aile-toplum temelli etkinlikler ile öğrenci davranışları ile okuldaki disiplin sorunları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalıştığı görülmektedir. Araştırma Amerika Birleşik Devletleri’nde 12 eyalette toplam 47 okulun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma çerçevesinde veriler izleme ve temel anket olmak üzere iki farklı veri toplama aracı ile toplandığı görülmektedir. Araştırma sonucunda aile ve toplum temelli etkinlikler aracılığı ile öğrenci davranışlarında iyileşmenin olduğu ve disiplin sorunlarında azalmaların gerçekleştiği görülmektedir.

Lawson (2003) tarafından gerçekleştirilen “Okul-Aile İlişkileri: Aile Katılımına İlişkin Aile ve Öğretmen Algısı” adlı çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak 12 öğretmen ve ilköğretim düzeyinde okuyan 13 öğrencinin düşük sosyoekonomik düzeyde ve farklı

etnik yapıya sahip ailelerin katılımı ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Yapılan araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanarak araştırma gerçekleştirilmiş ve araştırmanın sonucunda öğretmen ve ailelerin aile katılımını faydalı buldukları, öğrencilerin gelişimine, öğrenmesine ve akademik başarısına katkı sağladığı görüşüne sahip olduklarının sonucuna varılmaktadır.

Wilder (2014) tarafından gerçekleştirilen “Aile Katılımının Akademik Başarıya Etkisi: Bir Meta-Sentez” adlı çalışmasında, aile katılımının akademik başarıya etkisini incelemeye çalışmış ve aile katılımı ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanında araştırmada farklı etnik grup ve sınıflar arasında da aile katılımı ile akademik başarı arasında ilişkinin pozitif olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Walhof (2016) tarafından gerçekleştirilen “Ortaokulda Aile Katılımı” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında 25 öğretmen ve 88 aileden oluşan katılımcıların görüşleri araştırmacı tarafından geliştirilen 4 açık uçlu soru ve 20 maddeden oluşan anket ile veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencinin akademik başarısında aile katılımının önemli olduğunu düşündükleri ve aile katılımı konusunda engelin ise ailelerin yoğun çalışma programlarından kaynaklandığını belirtmektedir.

Yurt dışında gerçekleştirilen aile katılımı ile ilgili çalışmaların ortak noktası, aile katılımı ile öğrencilerin akademik başarıları arasında doğru orantının olduğunu belirtmeleridir. Çalışmalarda, ailenin eğitim sürecine dahil olması ve katılımı, öğrencileri olumlu yönde etkilediği ve başarılarını artırdığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca yurt dışında yapılan ilköğretim düzeyinde ki aile katılımını değerlendiren çalışmaların çoğunlukla betimsel nitelikte olduğu ifade edilebilir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada kullanılan model, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analiz edilmesi süreçleri hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir incelemeyi amaçladığından, hem nitel hem de nicel yöntemlerin kullanıldığı karma yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacının, araştırma problemlerini anlamak için hem açık uçlu (nitel veriler) hem de kapalı uçlu (nicel veriler) sorular sorarak elde ettiği iki veri setini birbiriyle bütünleştirdiği ve daha sonra iki veri setinin bütünleşmesiyle ortaya çıkacak avantajla sonuçlar çıkardığı, sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan araştırma yaklaşımına “karma yöntem” denir (Sözbilir, 2017, s.2).

Karma yöntem araştırması, felsefi varsayımları ve kuramsal çerçeveleri içermesi sebebiyle farklı araştırma desenlerinin kullanıldığı, nitel ve nicel verilerin toplanmasıyla birlikte bu iki veri türünün bütünleşmesiyle ortaya çıkan araştırma yaklaşımıdır (Craswell, 2016, s.4). Karma yöntemi güçlü kılan yönü, araştırmanın kapsamlı ve bütüncül bir şekilde gerçekleşmesini sağlamasıdır (Morse, 2003, akt: Gürel, 2018, s.63). Karma yöntemin faydaları Tablo 1’de gösterilmektedir. (Craswell, 2016, s.218).

Tablo 1. Karma Yöntem Yaklaşımının Sürece İlişkin Faydaları

Karma Yöntem Yaklaşımının Sürece İlişkin Faydaları

- 1- Nitel ve nicel verileri farklı bakış açılarıyla karşılaştırarak ortaya kayması.
- 2- Toplanan nitel verilerin analiz edilmesinden sonra ölçme aracının örnekleme uygulanması ile ölçme aracının geliştirmesine katkı sunmak.
- 3- Bireylerin bakış açısının dâhil edilmesiyle deneysel sonuçların daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamak.
- 4- Marjinal bir grupta yapılacak değişiklikleri anlayabilmek için nicel ve nitel verilerin birleştirilmesine imkân tanınması.

Tablo 1’de ifade edildiği gibi bu araştırma da nitel ve nicel bulguların karşılaştırılmasıyla farklı sonuçlara ulaşılabilme, deney grubundaki bireylerin görüşlerinden faydalanarak elde edilen sonuçları daha da güçlendirme ve anlaşılır kılması gözetilmektedir.

3.2.Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 öğretim yılında Bartın ilinde merkez ilçeye bağlı ilkokullar arasında bulunan İnönü İlkokulu, Ağdacı İlkokulu, Ahmetler

İlkokulu, Budakdüzü İlkokulu ve Sütlüce İlkokulu'ndaki veliler oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken iki aşamalı yol izlenmiştir. Bartın ilinde bulunan tüm ilkokullara ulaşmanın güçlüğü nedeniyle ilk olarak ölçüt örnekleme ve ardından kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemleri izlenerek 5 ilkokul belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir. Araştırmada il merkezi, merkeze bağlı belde ve köylerde bulunan ilkokullar ve ilkokullarda öğrencisi bulunan velilere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Çalışma grubundaki okullar belirlenirken velilerin il merkezi, merkeze bağlı belde ve köydeki velileri temsil etmesi amacıyla farklı okullar seçilerek veli görüşlerine yer verilmiştir. Belirlenen okullardan İnönü İlkokulu ve Ağdacı İlkokulu il merkezi, Ahmetler İlkokulu merkeze bağlı belde, Budakdüzü İlkokulu ve Sütlüce İlkokulu merkeze bağlı köylerdeki velileri temsil etmesi amacıyla belirlenmiştir.

Kolay ulaşılabilir durum örnekleme araştırmanın pratik ve hızlı olması açısından önemlidir. İki örnekleme yönteminin birlikte kullanılacak olmasının iki sebebi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi nitel araştırmaların esnek yapıya sahip olmasından kaynaklanmakta, diğer bir sebep ise kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminde araştırma sonuçlarının güvenilirlik ve kullanılabilirliğinin az olduğundan ölçüt örnekleme yöntemiyle de yeterli güvenirliliğin sağlanması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2006 akt: Çağlar, 2009, s.27).

Araştırmanın nicel kısmında; farklı alanlardan uzmanların görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi” uygulanmıştır. Toplam 5 ilkokulda 212 veliye uygulanan bu ankete ilişkin velilerin okullara göre dağılımları tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Velilerin Okullara Göre Dağılımı

Okullar	f	%
Ağdacı İlkokulu	33	14,82
Ahmetler İlkokulu	47	22,46
Budakdüzü İlkokulu	38	17,92
İnönü İlkokulu	60	28,40
Sütlüce İlkokulu	34	16,41
Toplam	212	100

Tablo 2 incelendiğinde “Ailelerin eğitim sürecine katılım anketi” uygulanan öğrenci velileri; İnönü İlkokulu 60 (%28,40), Ahmetler İlkokulu 47 (22,46), Budakdüzü İlkokulu 38 (%17,92), Sütlüce İlkokulu 34 (%16,41) ve Ağdacı İlkokulu 33 (%14,82) şeklinde dağılım göstermektedir.

Araştırmaya katılan ve “Ailelerin eğitim sürecine katılım anketi” uygulanan velilerin cinsiyet ve yaş dağılımları tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Velilere İlişkin Cinsiyet ve Yaş Dağılımı

Demografik Özellikler	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	142	66,98
	Erkek	70	33,02
	Toplam	212	100
Yaş	20-30	31	14,62
	31-40	138	65,09
	41-50	37	17,45
	50 üzeri	6	2,84
	Toplam	212	100

Tablo 3 incelendiğinde ankete katılan velilerin 142’si (%66,98) kadın, 70’i (%33,02) erkek olduğu görülmektedir. Bu velilerden 31 (%14,62) velinin 20-30 yaş aralığında olduğu, 138 (%65,09) velinin 31-40 yaş aralığında olduğu, 37 (%17,45) velinin 41-50 yaş aralığında olduğu, 6 (%2,84) velinin de 50 yaş üzeri olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan ve “Ailelerin eğitim sürecine katılım anketi” uygulanan velilerin öğrenim durumu ve mesleklerine ilişkin dağılımlar tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Velilere İlişkin Öğrenim Durumu ve Meslek Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
İlköğretim	102	48,13
Lise	44	20,75
Ön Lisans	22	10,38
Lisans	39	18,39
Lisans Üstü	5	2,35
Toplam	212	100
Meslek		
Çalışmıyor	51	24,15
Kamu sektörü	56	26,61
Özel sektör	105	49,24
Toplam	212	100

Tablo 4 incelendiğinde ankete katılan velilerin 102’si (%48,13) ilköğretim, 44’ü (%20,75) lise, 22’si (%10,38) ön lisans, 39’u (%18,39) lisans, 5’i (2,35) lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir. Meslek açısından incelendiğinde 51’i (%24,15) herhangi bir işte çalışmıyor, 56’sı (%26,61) kamu sektöründe çalışıyor, 105’i (%49,24) özel sektörde çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmanın nitel kısmında da; farklı alanlardan uzmanların görüşleri alınarak hazırlanan “görüşme formu” toplam 5 ilkokulda 50 öğrenci velisine uygulanmıştır. Bu kapsamda görüşme yapılan velilerin okullara göre dağılımları tablo 5’de gösterilmektedir.

Tablo 5. Velilerin Okullara Göre Dağılımı

Okullar	f	%
Ağdacı İlkokulu	10	20,00
Ahmetler İlkokulu	9	18,00
Budakdüzü İlkokulu	7	14,00
İnönü İlkokulu	16	32,00
Sütlüce İlkokulu	8	16,00
Toplam	50	100

Tablo 5 incelendiğinde görüşme formu uygulanan öğrenci velileri; Ağdacı İlkokulu 10 (%20,00), Ahmetler İlkokulu 9 (%18,00), Budakdüzü İlkokulu 7 (%14), İnönü İlkokulu 16 (%32,00), Sütlüce İlkokulu 8 (%16,00) şeklinde dağılım göstermektedir.

Araştırmaya katılan ve görüşme formu ile görüşleri alınan velilerin demografik özellikleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Görüşme formu ile görüşleri alınan velilerin yaş ve cinsiyete göre dağılımları tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Velilere İlişkin Cinsiyet ve Yaş Dağılımı

Demografik Özellikler	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	33	66,00
	Erkek	17	34,00
	Toplam	50	100
Yaş	20-30	7	14,00
	31-40	34	68,00
	41-50	8	16,00
	50 üzeri	1	2,00
	Toplam	50	100

Tablo 6 incelendiğinde görüşme yapılan velilerin 33'ü (%66,00) kadın, 17'si (%34,00) erkek olduğu görülmektedir. Bu velilerden 7'si (%14,00) 20-30 yaş aralığında, 34'ü (%68,00) 31-40 yaş aralığında, 8'i (%16,00) yaş aralığında, 1'i (%2,00) yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan velilerin öğrenim durumu ve mesleklerine ilişkin dağılımlar tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Velilere İlişkin Öğrenim Durumu ve Meslek Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
İlköğretim	10	20,00
Lise	6	12,00
Ön Lisans	7	14,00
Lisans	24	48,00
Lisans Üstü	3	6,00
Toplam	50	100
Meslek		
Herhangi bir işte çalışmıyorum	10	20,00
Kamu sektöründe çalışıyorum	31	62,00
Özel sektörde çalışıyorum.	9	18,00
Toplam	50	100

Tablo 7 incelendiğinde görüşme yapılan velilerden 10'u (%20,00) ilköğretim, 6'sı (%12,00) lise, 7'si (%14,00) ön lisans, 24'ü (%48,00) lisans, 3'ü (%6,00) lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir. Meslek açısından incelendiğinde 10'u (%20,00) herhangi bir işte çalışmıyorum, 31'i (%62,00) kamu sektöründe çalışıyorum, 9'u (%18,00) özel sektörde çalışıyorum dediği görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında “ailelerin eğitim sürecine katılım anketi” ve “görüşme formu” kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemlerinden;

- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, mesleğe göre farklılık göstermekte midir? Sorularına cevap bulmak için, ailelerin eğitim sürecine katılım anketi kullanılmıştır.

Araştırmanın alt problemlerinden;

- Aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?
- Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?
- Çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?
- Ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında aileler ne düşünmektedir?
- Ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında aileler ne düşünmektedir?
- Çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması sürecinde ailelere düşen görevler nelerdir?

Sorularına cevap bulmak için ise görüşme formu kullanılmıştır.

Aşağıda veri toplama süreçlerinde kullanılan görüşme formu ve ankete ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.3.1. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi

Yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir incelemenin yapıldığı bu çalışmada, Gürbüz Türk ve

Şad (2010) tarafından geliştirilen 5 seçenekli (Her zaman-Sık sık-Bazen-Nadiren-Hiçbir zaman) likert tipi “veli katılım ölçeğinden” yararlanılarak uzman (2 ölçme değerlendirme, 1 rehberlik ve psikolojik danışmanlık, 1 sınıf öğretmenliği ve 1 Türkçe) görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından “Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi” (EK-1) oluşturulmuştur. Anket oluşturulurken uzman görüşlerine dayalı olarak bazı maddeler çıkarılmış, değiştirilmiş ve ilave edilmiş, sonuç olarak 55 soruluk 5 seçenekli likert tipi bir anket geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin yer aldığı sorulardan oluşmakta, ikinci bölümde de ailelerin eğitim sürecine katılımı ile ilgili sorular yer almaktadır. Ailelerin eğitim sürecine katılım anketi aracılığı ile yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir inceleme yapabilmek amacıyla velilerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Veri toplama aracının kapsam geçerliliğini belirlemek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Alanlarında uzman beş öğretim üyesine anket sunularak görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan üçü ile yüz yüze görüşme, ikisi ile ise e-posta üzerinden görüşme sağlanmıştır. Ayrıca anketin güvenilirliğini belirlemek için SPSS 22.0 kullanılarak güvenilirliği belirlenmeye çalışılmış ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,78 olarak bulunmuştur.

3.3.2.Görüşme Formu

Yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına katkısına yönelik bir incelemenin yapıldığı bu çalışmanın veri toplama araçlarının ikinci kısımda, araştırmacı tarafından alanında 5 uzman (2 ölçme değerlendirme, 1 rehberlik ve psikolojik danışmanlık, 1 sınıf öğretmenliği ve 1 Türkçe) kişinin görüşünden faydalanılarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu (EK-2) geliştirilmiştir. Geliştirilen görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin yer aldığı sorulardan oluşmakta, ikinci bölüm ise yaşam boyu öğrenme sürecinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına yönelik bir incelemeye ilişkin 7 adet yarı yapılandırılmış sorudan oluşmaktadır.

Veri toplama aracının kapsam geçerliliğini belirlemek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Konularında uzman beş akademisyene sunularak görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan üçü ile yüz yüze görüşme yöntemiyle, ikisi ile ise e-posta üzerinden görüşleri alınmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada nitel verilerin analizinde; görüşmeler sonrasında elde edilen veriler çözümlenerek metne dönüştürülmüştür. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Betimsel analizde veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analiz dört aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; betimsel analiz için çerçeve oluşturma, çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulgular ve yorumlar şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada literatür temel alınarak çerçeve oluşturulmuş, temalar araştırma sorularına göre düzenlenmiş ve katılımcıların görüşlerini yansıtmak için doğrudan alıntılara yer verilerek tanımlamalar yapılmış ve yorumlanmıştır. Araştırma da görüşme yapılan velilerinin kimliklerini gizli tutmak için görüşme yapılan kişiler K1, K2, K3, ... şeklinde kodlanarak verdikleri cevaplardan alıntılar yapılmıştır. Veri kaynağının çeşitlenmesini sağlamak için çoğunlukla farklı özellikteki katılımcılarla görüşmeler gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte verilerin sağlıklı olması amacıyla fazla sayıda katılımcıya ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde ise; anket yoluyla toplanan verilerin analizinde betimsel istatistiklerden yararlanılmış ve istatistiksel verilerin derlenmesi ve analizinde IBM SPSS 22.0 yazılımı kullanılmıştır. Elde edilen anket sonuçları doğrultusunda betimsel veriler düzenlenmiştir.

Cinsiyete göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları tablo 8’ de sunulmuştur.

Tablo 8. Cinsiyete göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Cinsiyet	Statistic	df	Sig.
Kadın	,064	142	,200
Erkek	,109	70	,037*

Tablo 8 incelendiğinde cinsiyete göre verilerin normal dağılım göstermediği görülmektedir. Cinsiyete ilişkin veriler normal dağılım göstermediğinden verilerin analizinde Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Eğitim durumuna göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları tablo 9’ da sunulmuştur.

Tablo 9. Eğitim durumuna göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Eğitim Durumu	Statistic	df	Sig.
İlköğretim	,054	102	,200
Lise	,070	44	,200
Ön lisans	,113	22	,200
Lisans	,121	39	,155
Lisansüstü	,287	5	,200

Tablo 9 incelendiğinde eğitim durumuna göre verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Veriler normal dağım gösterdiğinden ve ikiden fazla değişken olduğundan ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının eğitim durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için ANOVA testi uygulanmıştır.

Meslek değişkenine göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Mesleğe göre dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Meslek	Statistic	df	Sig.
Herhangi bir işte çalışmıyorum	,061	51	,200
Kamu çalışanı	,095	56	,200
Özel sektör çalışanı	,054	105	,200

Tablo 10 incelendiğinde mesleğe göre verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Veriler normal dağım gösterdiğinden ve ikiden fazla değişken olduğundan ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının eğitim durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için ANOVA testi uygulanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sürecinde toplanan veriler ve bunların analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Mann Whitney U yapılmış ve sonuçlar tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Cinsiyete göre Mann Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Kadın	142	107,28	15233,50	4859,500	-0,263	0,792
Erkek	70	104,92	7344,50			

Tablo 11 incelendiğinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($P > 0,05$).

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Anova Testi yapılmış ve sonuçlar tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Eğitim Durumuna Göre Anova Testi Sonuçları

Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	F	p
İlköğretim	102	3,62	0,36	0,588	0,672
Lise	44	3,68	0,28		
Ön Lisans	22	3,59	0,30		
Lisans	39	3,58	0,25		
Lisans Üstü	5	3,57	0,21		
Toplam	212	3,62	0,38		

Tablo 12 incelendiğinde ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($P > 0,05$).

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

İlkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, meslek durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Anova Testi yapılmış ve sonuçlar tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13. Meslek Durumuna Göre Anova Testi Sonuçları

Meslek Durumu			n	$\bar{x}$	Ss	F	p
Herhangi Bir İşte Çalışmıyor			51	3,62	0,31	0,005	0,995
Kamu Çalışanı			56	3,62	0,26		
Özel Sektör Çalışanı			105	3,62	0,35		
Toplam			212	3,62	0,32		

Tablo 13 incelendiğinde ilkökulda ailelerin eğitim sürecine katılımı, meslek durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($P > 0,05$).

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” araştırma sorusuna ve alt kategorilerine yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 14 ve 15’de gösterilmiştir.

Tablo 14. Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “aileler okulda eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Veli toplantılarına katılma	45	21,64
Öğretmen ile iş birliği yapma	36	17,30
Özel öğretmen temin etme	12	5,76
Etüt merkezinden destek alma	13	6,25
Okula ya da sınıfa maddi destek sağlama	27	12,98
Okuldaki etkinliklere katılma	43	20,68
Okul dışı aktivitelere gitmesine imkân tanıma	32	15,39
Toplam	208	100

Tablo 14 incelendiğinde, velilerin okuldaki eğitim sürecine nasıl katkı sağladıkları araştırılmış ve velilerden 45 (%21,64)’i veli toplantılarına katılım derken 36 (%17,30)’sı öğretmeni ile işbirliği yaptığını belirtmektedir. Tabloyu incelemeye devam ettiğimizde 12 (%5,76) veli özel öğretmen temin ettiğini ifade ederken 13 (%6,25)’ü etüt merkezinden destek aldığını belirtmektedir. Okula maddi destek sağladığını diyen veliler 27 (%12,98) kişi iken velilerden 43 (%20,68)’ü okuldaki etkinliklere katıldığını belirtmektedir. Çocuklarının okul dışı aktivitelere katılmasına imkân tanıdığını diyen veli sayısı 32 (%15,39) kişi olduğu anlaşılmaktadır.

Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “aileler okulda eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K2: “Okulda düzenlenen tiyatro, sinema gibi etkinliklere çocuğumu katılım konusunda teşvik ederim.”, K6: “çocuğumun okuldaki durumu hakkında bilgi almak ve okuldaki faaliyetlerden haberdar olmak için veli toplantılarının önemli olduğunu düşünüyorum ve veli toplantılarına elimden geldiğince katılmaya çalışıyorum.”, K7:

“Çocuğumun harçlığını temin ederim, elimden geldiğince harçlıksız okula göndermemeye çalışırım. Bir ihtiyacı olursa hemen temin edebilmesi önemlidir.”, K19: “Okuldaki çalışmalarını desteklemek için özel öğretmenden destek alıyoruz. Anne ve babaları olarak ikimizde çalıştığımız için çocuğumuza ancak bu şekilde destek olabiliyoruz.”, K23: “Çocuğumun iyi bir eğitim almasını istiyorum. Sadece bizlerin veya sadece öğretmenin çabasıyla başarı gelmeyecektir. Çocuğumun başarılı olabilmesi için öğretmen ve velilerin işbirliği içerisinde olması gerektiğini düşünüyorum.”, K41: “Okulda gerçekleştirilen etkinliklere elimden geldiğince katılmaya çalışıyorum. Kendim katılamazsam eşimin katılmasını istiyorum. Ben ya da eşim ikimizde elimizden geldiğince çocuğumuz için çabalıyoruz. Okulda gerçekleştirilen etkinlikleri önemsiyoruz bu nedenle hiçbir etkinliği kaçırmamaya özen gösteriyoruz.”, K50: “Sınıfımızdaki diğer velilerle birlikte kahvaltı programları gerçekleştiriyoruz. Çocuklarımızın dışarıda da görüşmelerini sağlıyoruz.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “ailelerin okulda eğitim sürecine nasıl katkı sağladığına ilişkin görüşler değerlendirildiğinde, çoğunlukla ailelerin çocuklarının okuldaki eğitim sürecine katılma konusunda istekli oldukları anlaşılmaktadır. Ailelerin çocuklarının okuldaki eğitim sürecine katılmasının önemi üzerinde durdukları ve bunun için okul-aile işbirliğinin öğrenci başarısı için önemli olduğunu ifade ettikleri söylenilebilir.

Tablo 15. Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “aileler evde eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Çocuğumla okulda yaptıkları etkinlikler hakkında konuşma	46	14,98
Çocuğumun çalışmalarını kontrol etme	47	15,30
Ödevlerine yardımcı olma	44	14,33
Ders çalışmasına yardımcı olma	42	13,68
Kaynak kitap vb. materyal alma	45	14,65
Evde gerekli fiziki ortamı sağlama	43	14,04
Okul dışı aktivitelere gitmesine imkân tanıma	40	13,02
Toplam	307	100

Tablo 15 incelendiğinde velilerin evdeki eğitim sürecine nasıl katkı sağladıkları araştırılmış ve velilerden 46 (%14,98)’sı çocuğu ile okulda yaptıkları etkinlikler hakkında konuştuğunu ifade ederken, velilerden 47 (%15,30)’si çocuğunun çalışmalarını kontrol ettiklerini belirtmektedir. Velilerden 44 (%14,33)’ü ödevlerine yardımcı olurken velilerden 42 (%13,68)’i ders çalışmasına yardımcı olduğunu ifade etmektedir. Görüşme yapılan

velilerin 45 (%14,65)'i kaynak kitap vb. materyal aldığını belirtirken, 43 (%14,04)'ü evde gerekli fiziki ortamı sağladıklarını belirtmektedir. Tablo 15 incelenmeye devam edildiğinde velilerden okul dışı aktivitelere gitmesine imkân tanıyanların sayısı 40 (%13,02) olarak görülmektedir.

Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “aileler evde eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K8: “Çocuğum okuldan eve geldiğinde gününün nasıl geçtiğini sorarım. Okulda ne gibi çalışmalar yaptığını ve yaptığı çalışmalar hakkındaki düşüncelerini öğrenmeye çalışırım. Çocuğum okuldan eve geldiğinde muhakkak okul ile ilgili konuşuruz.”, K13: “Çocuğuma verilen ödevleri kontrol ederim eğer yapmakta zorlanıyorsa anladığım kadar yardımcı olurum. Hadi ödevini yap deyip başıboş bırakmam.”, K22: “Ders kitaplarını ya da verilen ödevleri bazen yetersiz görüyorum. Bundan dolayı ek olarak çocuğuma kaynak kitaplar alıyorum. Kaynak kitaptan da çalışmalar yapması konuların pekişmesine yardımcı oluyor. Kaynak kitap almaya elimden geldiğince çalışıyorum.”, K29: “Çocuğuma evde test çözdürürüm.”, K30: “Çocuğumun rahat ders çalışabilmesi için okula başlar başlamaz bir tane çalışma masası aldık. Odasını rahat ders çalışabileceği şekilde düzenledik hatta küçük bir kütüphane bile oluşturduk. Yeter ki ders çalışmak istesin yazılı zamanlarında eve misafir bile kabul etmiyoruz.”, K42: “Çocuğuma özel vakit ayırıyorum. Birlikte vakit geçirmeye çalışıyorum.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin “aileler eğitim sürecine nasıl katkı sağlamaktadır?” başlığında, “ailelerin evde eğitim sürecine nasıl katkı sağladığına ilişkin görüşler değerlendirildiğinde, çoğunlukla ders kitaplarını yetersiz gördükleri ve bunun için kaynak kitap olarak katkı sağladıkları anlaşılmaktadır. Bunun yanında çocukları için uygun bir çalışma ortamının oluşturulması gerektiği konusunda hem fikir oldukları söylenilebilir. Ayrıca çocukların çalışmalarının kontrol edilmesi ve okul dışı aktivitelere katılmaları konusunda da teşvik edici olunması gerektiğini belirttikleri görülmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir? araştırma sorusuna ve alt kategorilerine yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımını tablo 16, 17 ve 18’de gösterilmiştir.

Tablo 16. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “eğitim sisteminden kaynaklı sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Çocuğumun ödevlerine yardımcı olmakta zorlanma	23	27,05
Çocuğumun ders içeriklerinin zor olması	19	22,35
Veli katılımının zorunlu olmaması	14	16,48
Etüt merkezinden destek alma	15	17,64
Eğitim programlarını anlamama	14	16,48
Toplam	85	100

Tablo 16 incelendiğinde ailelerin, çocuklarının eğitim sürecini engelleyen etmenler araştırılmış ve bu çerçevede eğitim sisteminden kaynaklanan sebepler belirlenmeye çalışılmıştır. Velilerden 23 (%27,05)’ü çocuğunun ödevlerine yardımcı olmakta zorlandığını, 19 (%22,35)’u çocuğunun ders içeriklerinin zor olmasını, 14 (%16,68)’ü veli katılımının zorunlu olmamasını, 15 (%17,64)’i etüt merkezlerinden destek almak zorunda kaldığını, 14 (%16,68)’ü eğitim programlarını anlamama şeklinde eğitim sisteminden kaynaklanan sebepler olarak belirttikleri anlaşılmaktadır.

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “eğitim sisteminden kaynaklı sebepler nelerdir” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K2: “Zaman ve imkânlar uygun olmuyor”, K4: “Eğitim öğretim sisteminin tam olarak oturmamış olmasını ve sürekli değişmesini bir engel olarak görüyorum.”, K26: “Yoğun iş temposundan dolayı zamanın yetmemesi.”, K34: “Ders kitaplarının yeterince açıklayıcı ve aydınlatıcı olmaması.”, K39: “Çocuğumun ödevleri karmaşık geliyor bu yüzden ödevlerine yardım etmek konusunda zorlanıyorum.”, K41: “Veli katılımı etkinlikleri zorunlu değil bundan dolayı katılım konusunda imkânları zorlamıyoruz.”, K47: “Çocuğuma genelde yardımcı olmaya çalışıyorum ama bir üst sınıflara geçtiğinde açıkçası konular zorlaşıyor ve bende yardımcı olmakta zorlanıyorum.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler “eğitim sistemi” açısından değerlendirildiğinde, velilerin çoğunlukla eğitim sisteminin ve buna bağlı olarak uygulamaların sürekli değişmesinden şikâyetçi olduklarını belirttikleri görülmektedir. Bunun yanında ilkökul öğrencisine göre konuların zor olması, yeri geldiğinde kendilerinin de yardımcı olmakta zorlandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Ders kitaplarının yeterince açıklayıcı ve aydınlatıcı olmaması bir sorun olarak görülmekte, ders kitaplarının zenginleştirilerek herhangi bir kaynak kitaba ihtiyaç duyulmadan eğitim öğretim

faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretim programlarımızın günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde çocuklarımızın ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak bir biçimde güncellenmesi gerektiği de yapılan değerlendirmeler sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Tablo 17. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “okuldan kaynaklanan sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Okulun eve uzak olması	13	39,39
Okulun taşınmalı sisteme sahip olması	8	24,24
Öğretmenle iletişim problemi yaşama	7	21,22
Okul yönetiminin velilere karşı duyarsız davranması	5	15,15
Toplam	33	100

Tablo 17 incelendiğinde ailelerin, çocuklarının eğitim sürecini engelleyen etmenler araştırılmış ve bu çerçevede okuldan kaynaklanan sebepler belirlenmeye çalışılmıştır. Velilerden 13 (%39,39)'ü okulun evine uzak olmasını, 8 (%24,24)'i okulun taşınmalı sisteme sahip olmasını, 7 (%21,21)'si öğretmenle iletişim problemi yaşamasını, 5 (%15,15)'i okul yönetiminin velilere karşı duyarsız davranmasını okuldan kaynaklanan sebepler olarak belirtmektedir.

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “okuldan kaynaklanan sebepler nelerdir” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K11: “Öğretmenimizle istediğimiz zaman görüşemiyoruz. Velileri ile ilgili neredeyse hiçbir çalışma yapmıyor. Çocuğumuz ile ilgili konuşmak istediğimizde kendisine zor ulaşıyoruz. Sadece veli toplantılarında değerlendirme yapma fırsatı buluyoruz. O da tüm velilerle yeteri kadar görüşemiyor.”, K17: “Okul yönetimi velilere yönelik etkinlikler gerçekleştiriyor. Yapılan çalışmalar sadece öğrencilere yönelik çalışmalar. Velilere karşı bir ilgisizlik ve duyarsızlık söz konusu açıkçası bu bir engeldir.”, K20: “Okulumuz ile evimiz arasında ki mesafe oldukça fazla, okula istediğim zaman gidip gelmekte problem yaşıyorum.”, K29: “Okulumuz taşınmalı bir okul bu sebeple hem çocuklarımız okula gitmek için mesafe gidiyorlar hem de bizim arabamız olmadığı için okula istediğimiz zaman gidemiyoruz. Çocuklarımız ile ilgili çalışmalara katılamıyoruz.”, K31: “Okulun velilerin katılımına yönelik çalışmasının olmamasını bir engel olarak görüyorum.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler “okuldan kaynaklanan sebepler” açısından değerlendirildiğinde, taşıma merkezli okullardaki veliler çoğunlukla çocuklarının okul için uzun mesafe gitmesini problem olarak görmektedirler. Bu durum

velilerin istediği zaman okula gitme noktasında ve ailelerin eğitim sürecine katılımında problem yaşadıklarını göstermektedir. Öğretmen ve okul yönetiminin zaman zaman isteksiz ve ilgisiz olması da ailelerin eğitim sürecine katılmasına engel teşkil ettiği anlaşılmaktadır. İfadelerde belirtildiği şekliyle, okullarda ailelere yönelik katılım çalışmalarının artırılması ve öğretmen-veli-okul yönetimi arasındaki bağın güçlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Tablo 18. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “kişisel sebepler nelerdir” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
İnsanlarla iletişim kurmakta zorlanma	8	24,24
Kendimi ifade edememe	7	21,21
Çalışma saatlerimin uymaması	5	15,15
Eğitim düzeyimin yetersiz olması	7	21,22
Sağlık probleminin olması	6	18,18
Toplam	33	100

Tablo 18 incelendiğinde ailelerin, çocuklarının eğitim sürecini engelleyen etmenler araştırılmış ve bu çerçevede kişisel sebepler belirlenmeye çalışılmıştır. Velilerden 8 (%24,24)'i insanlarla iletişim kurmakta zorlanma, 7 (%21,21)'si kendini ifade edememe, 5 (%15,15)'i çalışma saatlerinin uymaması, 7 (%21,21)'si eğitim düzeyinin yetersiz olması ve 6 (%18,18)'sı sağlık probleminin olmasını kişisel sebepler olarak belirtmektedir.

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler nelerdir?” başlığında, “kişisel sebepler nelerdir” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K1: “Genellikle insanlarla hemen konuşup kaynaşamam, yeni insanlarla tanışma konusunda kendimi yetersiz görüyorum. Bu açıdan eksikliğimi kabul ediyorum.”, K9: “Yoğun iş hayatına kapılıp gidiyoruz, çocuklarımızın eğitimleri ile yeteri kadar ilgilenemiyoruz.”, K16: “Velilerin gelişime ve değişime açık olmamasını engel olarak görüyorum. İnsanlar klasik şeylere alışkın farklı bir çalışma olduğunda kendilerini yapılan çalışmalara karşı kapatıyorlar.”, K24: “Haftanın altı günü çalışıyorum. Çalışma saatlerimde okul saatlerine denk geliyor. Bu yüzden gerekenleri hemen yapamıyorum. Belki bu kadar yoğun çalışmasak, çalışma saatlerimiz okul saatlerine denk gelmese belki daha farklı olurdu.”, K30: “Velilerin duyarsız olması bence bir engeldir. Veliler her şeyi okuldan bekliyor, iş kendilerine düşünce hiçbir şey yapmıyorlar, sadece iste sadece eleştir. Şuan ki durumu böyle özetleyebilirim.”, K33: “Çocuğuma yardımcı olmak istiyorum ama ortaokuldan sonra okumadığım için karmaşık geliyor bazen çalışmalar, çocuklarım benden yardım istiyorlar ama onlara yeteri kadar destek olamıyorum. Komşunun çocuklarından

yardım almaya çalışıyoruz ama o da her zaman mümkün olmuyor.”, K47: “Bazı rahatsızlıklarım var tedavi için il dışına çok sık gidip geliyoruz. Eşimde benimle gelmek zorunda kalıyor. Şehir dışında olduğumuz zamanlarda ya da hastanede olduğum dönemlerde babaannesi ve dedesi çocuklarla ilgileniyor. Çocuklar bizden ayrı kalınca da zor oluyor çocuklar için.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenler “kişisel sebepler” açısından değerlendirildiğinde, velilerin büyük bir çoğunluğunun insanlarla iletişim kurmakta zorlandığını, girdiği ortamlarda kendisini rahat ifade edemediğini belirttikleri görülmektedir. Anne ve babanın çalıştığı ailelerde velilerin çalışma saatlerinin okul saatleri ile aynı zamanda olması sebebiyle aile katılım faaliyetlerine katılmakta zorlandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Velilerin bir bölümü de eğitim seviyesinin yetersiz olması sebebiyle çocuklarına yardımcı olamadıklarını, bazen başkalarından yardım olmak zorunda kaldıklarını ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Aileler, yeterli zamanın olması, eğitim seviyesinin yeterli olması, insanlarla iletişim kurmada problem yaşanmadığında eğitim sürecine daha rahat bir şekilde katılabileceklerini ifade ettikleri görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Velilerin “çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır? araştırma sorusuna yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. Velilerin “çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Seminer ve eğitimler	26	15,21
Öğretmen-veli işbirliği	41	23,97
Gezi ve piknik	29	16,95
Yarışmalar	12	7,03
Resmi bayramlar	28	16,37
Özel günler	25	14,62
Kermes	10	5,85
Toplam	171	100

Tablo 19 incelendiğinde çocuğunun eğitim aldığı okulda okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılmasına yönelik hangi etkinliklerin yapıldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Velilerden 26 (%15,21)’sı seminer ve eğitim çalışması yapıldığını, 41 (%23,97)’i öğretmen-veli işbirliğine yönelik çalışmalar yapıldığını, 29 (%16,95)’u gezi ve piknik gibi etkinlikler düzenlendiğini, 12 (%7,03)’si yarışmalar düzenlendiğini, 28 (%16,37)’i resmi bayramlarda etkinlikler yapıldığını, 25 (%14,62)’i özel günlerde

etkinlikler yapıldığını, 10 (%5,85)'u kermes düzenlendiğini belirttikleri görülmektedir.

Velilerin “çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K6: “Okulumuzda rehber öğretmen tarafından velilere yönelik çalışmalar yapılır ve bunlara mümkün olduğunca katılmaya çalışırım. Bazen başka yerlerden de okulumuzda çalışmalar yapılıyor eğer bir işim yoksa katılıyorum, faydalıda oluyor bence.”, K19: “Okulumuza ekonomik katkısı olması amacıyla arada okulumuzda kermesler yapılıyor. Veliler olarak bizde pasta, börek vb şeyler yaparak destek olmaya çalışıyoruz. Okulumuz ve çocuklarımız için yapılan çalışmalarda çorbada bizimde tuzumuz olsun diye düşünüyorum.”, K25: “Bizim okulumuzda bazı önemli günler de şiir ve resim yarışması gibi yarışmalar yapılıyor. Çocuğum hemen hemen hepsine katılır. Hatta bir tanesinde okulda birinci oldu ve çok mutlu oldu. Kendine olan öz güveni geliştirdi. Resime olan ilgisi baya bir arttı.”, K33: “Okulumuzda 23 Nisan’da çocuklarımızın hazırladığı gösteriler oluyor. Çocuklarımız bunlarda görevler alıyor. Bu tür çalışmalara katılınca veya görev alınca çok mutlu oluyor. Bunlarda başarısı için önemli çalışmalar diye düşünüyorum.”, K34: “Okulumuzda veli toplantısı yapılmakta, ben gidemezsem eşim gider. İkimizden biri muhakkak veli toplantısına katılırız.”, K38: “Okulumuzda gezi, piknik gibi faaliyetler yapılıyor çocuğumu hemen hemen hepsine gönderiyorum. Eğer velilerinde katılabileceğini söylerlerse bende katılmaya çalışıyorum. Bu tarz etkinlikler keyifli oluyor” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

Velilerin “çocuğunuzun eğitim aldığı okulda, okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik hangi etkinlikler yapıldığına ilişkin görüşler değerlendirildiğinde, velilerin çoğunlukla okullarda yapılan farklı türde etkinliklere katılmak istedikleri görülmektedir. Özellikle bu konuda velilerin istekli oldukları ve yapılan çalışmalardan keyif aldıkları söylenebilir. Ayrıca velilerin okuldaki etkinliklere katılım sağlamaları noktasında çocuklarının özgüvenlerinin geliştiğini, akademik ve sosyal anlamda da daha başarılı olduklarını düşündükleri ifade edilebilir.

Ailelerin “ Anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katıldınız mı? Katıldıysanız etkinliklerde elde ettiğiniz kazanımların çocuğunuzun okul başarısına katkısındaki rolü nedir?” araştırma sorusuna yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20. Velilerin “anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katıldınız mı?” Sorusuna ilişkin görüşlerin dağılımı

Görüşler	f	(%)
Katıldım	13	26,00
Katılmadım	37	74,00
Toplam	50	100

Tablo 20 incelendiğinde velilerin, anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katılma durumu belirlenmeye çalışılmış ve velilerden 13’ü (%26,00) belirtilen etkinliklere katıldıklarını, 37’si (%74,00) katılmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Velilerin “anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katıldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K3: “Bildiğimiz fakat uygulamayı unuttuğumuz davranışları biz hatırlatması, bu sayede çocuklarımıza daha fazla ve etkili bir şekilde yardım edebilmekteyiz.”, K8: “Bence bu tür seminerlere bütün aileler katılmalıdır. Çocuklarına yeterli desteği veremediğini düşünen aileler bu tür etkinliklere katılırsa çocuklarını güzel bir şekilde hayata hazırlayacaklardır.”, K10: “Çocuğumla olan ilişkiyi kuvvetlendirip, ona daha iyi bir yaklaşım sergileme, eğitimde çocuğuma yardım etme vb.”, K16: “Okul başarısından ziyade çocuğumla iletişim problemi yaşadığımda işime yaradı.”, K30: “Kurs ve seminere katıldım. Buradan edindiğim bilgiyi çocuğuma uyguluyorum. İletişimimiz artıyor. Dil gelişimi ve daha birçok alanlarda kendini gösteriyor. En önemlisi de özgüveni arttı. Anne, baba ve öğretmenini dinlemeyi öğrendi.”, K31: “Çocuğuma karşı daha bilinçli davranıyorum. Bu da çocuğumun başarısına olumlu bir şekilde yansıyor.”, K34: “Çocuğumuza karşı nasıl yaklaşmamız konusunda bizlere yardımcı olacaktır. Bu da başarıyı olumlu yönde etkileyecektir.”, K36: “Bu tür etkinlikler sayesinde çocuğumun özgüvenin artmasına, kendini daha rahat bir şekilde ifade etmesine katkıda bulundum. Bu da öğrenci başarısı açısından oldukça önemlidir.”, K41: “Katıldığım seminer çocuğa yaklaşımla ilgiliydi. Bildiklerimin yanında yanlış bildiğim davranışlarında olduğunu gördüm. Çocuğuma buna göre davranıp olumlu dönütlerde aldım.”, K42: “Babalık eğitimine katıldım. Yaptığım yanlışları fark ettim.” şeklinde açıkladıkları görülmektedir.

Velilerin, anne-baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katılımına ilişkin görüşler değerlendirildiğinde, bu tür faaliyetlere katılımın özellikle velilerin kendi kişisel gelişimleri açısından büyük fayda sağladığı ve bu durumunda velilerde çocuklarına karşı bir farkındalık oluşturduğu ifade edilebilir. Bir anlamda veli eğitimi kapsamına giren bu tür

faaliyetlerin, anne-babaların çocuklarına olan yaklaşımını bir ölçüde değiştirdiği ve yaşanan iletişim sorunlarına karşı bir çözüm oluşturduğu söylenebilir. Son olarak bu faaliyetlerin, anne-babalarda doğru bilinen yanlışların fark edilmesine imkan sağladığı da ifade edilebilir.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara ailelerin, çocukların eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi hakkındaki düşünceleri açık uçlu soru ile sorulmuş ve velilerden gelen görüş ve düşünceler incelenerek 5 alt temaya ayrılarak betimsel bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Verilen yanıtlarla oluşturulan temalar; aile desteğinin önemi, anne, baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunması, ailenin çocuğuna ilgisi ve takibi, ailenin model (örnek) olması ve okul aile işbirliği şeklinde oluşturulmaktadır.

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” araştırma sorusuna yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21. Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Aile desteğinin önemi	17	34,00
Anne-baba ve çocukların ortak paylaşımı	12	24,00
Ailenin çocuğuna ilgisi ve takibi	9	18,00
Ailenin rol model (örnek) olması	1	2,00
Okul- aile işbirliği	4	8,00
Toplam	50	100

Tablo 21 incelendiğinde ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi hakkındaki düşünceleri belirlenmeye çalışılmış, velilerden 17 (%34,00)’si aile desteğinin önemli olduğunu belirttiği görülmektedir. Velilerden 12 (%24,00)’si anne, baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunması gerektiği, 9 (%18,00)’u ailenin çocuğuna ilgi göstermesi ve takip etmesi gerektiğini, 1 (%2,00)’nin ailenin çocuğuna rol model (örnek) olması gerektiğini, 4 (%8,00)’ünün okul aile işbirliğinin olması gerektiğini belirtmektedir.

Velilerin “ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K1: “Ailenin her zaman çocuğunun yanında olması ve çocuğunun eğitim sürecine destek vermesi çocuğun başarısını olumlu yönde etkilemekte ve özgüvenin artmasına katkı

sağlamaktadır.”, K6: “Aileler çocuğunun eğitim sürecine katıldığında, çocuklarımız okulu ve dersleri daha ciddiye alıyor. Anne babalar konuya hâkim olduğunda (bu sürece katıldığında) çocuk daha iyi motive oluyor. Bir bakıma kaçamağı olamıyor.”, K7: “Ailelerin çocukların eğitim sürecinde destek vermeleri çok önemlidir. Ailesinin ilgisini kazanan çocuk olumlu tepki geliştirir ve dersine yönelir. Ailece ailesi tarafından takip edildiğini bilirse, sorumluluklarının bilincine varır. Daha çok ders çalışır ve başarılı olmaya gayret gösterir.”, K8: “Çocukları ile ilgilenen ve ona destek olan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduklarını düşünüyorum.”, K10: “Çocuk anne babasını onu desteklerken görünce özgüven kazanıyor. Böylelikle anne babası eğitim sürecine katılmayan çocuklara göre başarı yönünden bir adım önde oluyor.”, K12: “Ailelerin eğitime katılması hem çocukların performansını hem de okulun eğitim kalitesinin artmasına katkı sağlar. Aileler çocukların gelişimi için çaba sarf etmelidirler. Bunun için okulda ve öğretmenlerden yardım alınmalıdır.”, K17: “Çocuğun başarısı ailesinin yardımıyla, desteğiyle doğru orantılıdır.”, K18: “Çocuklar kendilerini güvende hisseder. Arkalarında her zaman moral ve destek veren aileler, çocuklarının eğitimine yarar sağlayan, onlara her türlü motive edici aileler olduğu sürece daha da başarılı olacaklarına inanıyorum.”, K23: “Son derece önemlidir. Ailenin eğitim sürecinin bir parçası olması, çocuklarda özgüven oluşumuna, okulu sevmelerine, akademik başarısının artmasına katkı sağlamaktadır.”, K25: “Çocukların eğitiminin profesyonel eğitim alan öğretmenler tarafından verilmesinin daha uygun olacağını düşünüyorum. Aileler ancak bu işe destek verme aşamasında devrede olmalıdır.”, K26: “Öğrenci başarısını artırdığına inanıyorum.”, K29: “Ailenin çocuğuna sürekli destek ve yardımcı olması gerekiyor. Bu şekilde yürürse, öğrencinin başarısız olması için hiçbir sebep yok.”, K32: “Aile çocuğun eğitim sürecine katılmazsa çocuk başarısız olabilir. Bence ailenin eğitim sürecinde önemli bir yeri vardır.”, K34: “Ailelerin eğitim sürecine katılması çocuklarımızın kendisini güvende hissetmesine, derslerinde daha aktif katılmasına, diğer insanlarla daha iyi iletişim kurmasına katkı sağlayacaktır.”, K35: “Başarıyı artırır. Aile çocuğa daha kolay ve daha fazla yardımcı olur.”, K43: “Tabi ki etkisi büyük olur. Çocuğun ne yapıp ne yapamayacağını bilmek, onu yönlendirmek, eksikliklerini görmek ve çocuğa yanında olup ona destek olduğumuzu hissettirmek, çocuğa güven verecektir ve daha çok başarı gösterecektir.”, K47: “Aile çocuğun eğitim sürecine katılırsa öğrenci başarısı pozitif yönde etkilenir.” şeklinde ifade etmektedirler.

Velilerden anne, baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunması gerektiğini belirtenlerin düşünceleri aşağıda sunulmaktadır;

K2: “Aile ve çocuk birlikte hareket ettiklerinde, sosyal ve fiziki etkinliklerde beraber katıldıklarında, çocuğun ve ailenin daha bilinçli ve başarılı olacağına inanıyorum.”, K9: “Çocuk ve aile arasında ortak bir paylaşım olduğu için çocuğun kendisini özel ve önemli hissettiğini ve başarısının arttığını düşünüyorum. Çeşitli sebeplerle (sınıftaki güdültü, öğretmenin mizacı, ders anlatım şekli vb.) konularını idrak edemeyen çocuğun evde, sakin bir ortamda ailesiyle konuyu gözden geçirmesi başarısını artırır.”, K13: “Paylaşım çocuklar için çok önemlidir. Aileleri ile paylaşımında bulunan çocuk mutlu, mutlu olan çocuk da başarılı olur.”, K15: “Moral ve motivasyonunu artırır. Beraber araştırma olanağı çocuğun merakını artırır, soru sorma, anlamaya çalışma ve anlamadığını özgüvenli bir şekilde bulunduğu ve bulunacağı ortamda dile getirir.”, K20: “Eğitim önce ailede başlar. Çocuk için aile ortamı ilkokulu gibidir. Çocuğun okulda öğrendikleri bilgiler evde aile tarafından pekiştirilirse gelişiminin arttırılacağını düşünüyorum. Çocuğuyla ilgilenmeyen aile, dersi ile de çok alakalı olacağını düşünmüyorum.”, K28: “Kızım her şeyi birlikte yapmaktan zevk aldığı gibi ödevlerini birlikte yaparken de severek yapıyor. Yeni öğrendiği bilgileri bizimle paylaşırken daha heyecanlı ve istekli oluyor. Birlikte yaptığımız içinde başarısı artıyor.”, K30: “Çocuğun öncelikle kendine olan özgüveni artıyor. Aile ile çocuk iletişime geçince ve bir şeyler paylaşınca, aile çocuğunun devamlı arkasınca okuluyla ve çocuğun başarısı bir o kadar artar.”, K36: “Özgüven kazanma, derse odaklanma, düzenli olma anlamında ailelerin eğitim sürecine katılması önemlidir.”, K37: “Ailelerin eğitim sürecine katılması öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Çocuklar ailelerin eğitim sürecine katıldığını gördüğünde çalışmalarında daha düzenli ve gayretli davranmaktadırlar.”, K39: “Ailelerin eğitim sürecinin içinde olması, derslerine yardımcı olması başarıyı artırır.”, K40: “Ailelerin eğitim sürecine katılmasıyla çocuklarımızla olan paylaşımlarımız artar. Birlikte vakit geçirme fırsatı buluruz. Ayrıca velinin çocuğunun gelişimde üzerine düşün sorumlulukları yerine getirmesine yardımcı olur.”, K50: “Eğitimde başarının artması, çocuğun kendini önemli hissetmesi ve öğrenme isteğinin artması için aile katılımı önemlidir.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerden ailelerin çocuğuna ilgi göstermesi ve çocuğunu takip etmesi gerektiğini belirtenlerin düşünceleri aşağıda sunulmaktadır;

K4: “Aile bireylerinin çocuklarının eğitimleri ile ilgilenmeleri çocukların başarısını arttıracaktır.”, K5: “Aileler okuldaki eğitim sistemi hakkında bilgi sahibi olmalı. Öğretilen konu hakkında bilgi sahibi olmadığında çocuğa faydalı olamamaktadır.”, K7: “Ailelerin çocukların eğitim sürecinde destek vermeleri çok önemlidir. Ailesinin ilgisini

kazanan çocuk olumlu tepki geliştirir ve dersine yönelir. Ailece ailesi tarafından takip edildiğini bilirse, sorumluluklarının bilincine varır. Daha çok ders çalışır ve başarılı olmaya gayret gösterir.”, K21: “Aile çocuklarını mutlaka yakından takip etmelidir. Hem ders olsun hem de arkadaşlarıyla ilişkisi olsun bunları mutlaka kendisi gözlemlemeli. Bir aile çocuğuna yakın olmalı. Onun sıkıntılarını, mutluluğunu bilirse o çocuk okuldan başarılı olur. Aile çocuğu eğitim konusunda alttan desteklemeli.”, K31: “Yapılan araştırmalarda ilgili ailelerin çocuklarının başarısı ilgisiz ailelere göre daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Bu yüzden en büyük pay ailelerin eğitim sürecine katılımıdır.”, K41: “Çocuğun başarısını olumlu yönde etkiler. Ailesinin kendisi ile ilgilendiğini bilen çocuğun ailesine ve kendisine güveni artar. Başarılı olarak, ailesine yararlı olduğuna hissettirmeye çalışır. Hata yapsa bile arkasında dimdik duran bir ailesinin olduğunu ve onu yanlışlardan döndürüp doğruyu bulacağına inanır. Bu da daha başarılı ve özgüvenli olmasını sağlar.”, K42: “Kesinlikle aileler çocukları ile ilgilenip ödevlerini yapmaya yardımcı olmalı. Ders tekrarı yaptırılmalıdır. Başka türlü çocuk ödev yapma bilincini kazanamaz. Çocuklarını eğitim anlamında desteklemeli ve tablet, televizyonla fazla vakit geçirmesini engellemeli.”, K46: “Çocuğu ile ilgilenen, ödevlerine yardımcı olan ve çocukla güzel iletişim kurabilen velilerin çocukları konulara daha iyi hâkim olup çalışma isteği gösterir.”, K48: “Ailelerin çocukların eğitim sürecine katılımı öğrenci başarısını artırır. Çocuklarımızın başarı ya da başarısızlıklarından haberdar oluruz. Böylece çocuklarımızın eksikliklerini gidermede bize ve çocuğumuza yardımcı olacaktır.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerden aile model (örnek) olması gerektiğini belirtenlerin düşünceleri aşağıda sunulmuştur;

K11: “Başarıyı teşvik eder. Model olmayı sağlar. Akademik konularda öğrenciye yardımcı olmayı kavratır.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerden okul-aile işbirliğinin önemli olduğunu belirtenlerin düşünceleri aşağıda sunulmaktadır;

K3: “Eğitim üç ayaklıdır. Öğrenci, öğretmen, velidir. Bunlardan herhangi biri sağlam değilse başarı zor sağlanıyor.”, K16: “Eğitim; okul, çocuk ve aile üçgeninde iş bölümü olursa başarıya ulaşır. Ailelerin eğitim sürecine katılımı bu anlamda önemlidir.”, K27: “Ailelerin eğitim sürecine katılması, öğrencinin okulunu daha çok önemsemesine sebep olacaktır. Okul ona sıkıcı gelmeyecektir. Okul ile ilgili düşüncelerini daha çok paylaşacaktır.”, K38: “Son derece önemli ama velilerin okulda yapabileceği çokta etkinlik yok. Sadece evde ödev yaparken yardımcı olunabiliyor. Şahsım adına çokta zamanım olmadığı zamanlarda tamda yardımcı olamıyorum.” şeklinde açıkladıkları görülmektedir.

Velilerin ailelerin eğitim sürecine katılımın öğrenci başarısına yönelik etkisi hakkında düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, velilerin ailelerin eğitim sürecine katılımı önemsedikleri ve çocukların akademik anlamda başarılı olabilmesi için aile desteğinin gerekli olduğunu vurguladıkları söylenebilir. Bu durumun aynı zamanda çocukta özgüven gelişimine de büyük katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında ailelerin çocukları ile ilgilenmesi ve takip etmesi, onların olumlu davranışlarını pekiştirmeleri ve onlara rol model olması da başarıyı arttıran etkenler olarak belirtilen diğer önemli hususlardır.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” araştırma sorusuna yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22. Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Başarıyı artırır	31	62,00
Başarıyı azaltır	5	10,00
Başarıyı etkilemez	14	28,00
Toplam	50	100

Tablo 22 incelendiğinde ailelerin ekonomik durumunun öğrencinin başarısı üzerine etkisi belirlenmeye çalışılmış ve velilerden 31 (%62,00)’i ekonomik durumunun başarıyı artırdığını, 5 (%10,00)’i başarıyı azalttığını, 14 (%28,00)’ü ekonomik durumun başarıyı etkilemediğini belirttikleri anlaşılmaktadır.

Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna, öğrenci başarısını arttırdığını belirtenlerin düşüncelerinden bazıları aşağıda sunulmaktadır;

K2: “Ekonomik durum doğru şekilde kullanıldığında gereksiz ya da tutarsız olmadan sadece çocuğun amaçları doğrultusunda kullanıldığında öğrenci başarısı açısından çok etkili bir destektir. Buda haliyle çocuğun başarısını artırır ve çocuğa çok yardımcı olur.”, K3: “Günümüz bilgiye ulaşma çağı. Eğer aile yeterli ekonomik duruma sahip değilse çocuk bilgiye ulaşmada zorlanabilir. Bu her zaman geçerli değil ama aile ekonomik durumunun iyi olmasını olumlu yönde kullanmasını bilmeli.”, K5: “Başarıyı artırır. Çünkü okul dışında evde de ek kitaplar, materyaller sağlanmalı ki okulda öğrendiklerini evde de tekrar edebilsin. Öğrendiklerini pekiştirebilsin.”, K7: “Ekonomik

durum; ailenin okuma yazma durumunu doğrudan etkilediği için, anne-babanın okumuş olması, bilinçli olmasını sağlayabilir. Bilinçli olan aile eğitim için gerekli ortam, materyal, eğitim için gerekli şartları sağlar. Ayrıca eğitim ile ilgili etkinlik, test, kur vb. imkânlardan kolayca yararlanabilir.”, K11: “Daha iyi imkânlar sağlar. Çocuğun sosyalleşmesini sağlar. Çocuğun içe kapanık olmasını engeller. Aktivitelere katılımını sağlar ve başarıyı artırır.”, K12: “Ekonomik durumun iyi olması bence başarıyı yükseltir çünkü öğrencinin motivasyonunu artırır. Ama öğrencinin her istediğini kabul etmek ve her istediğini almak öğrencide ders çalışma isteğini artırmaz. O yüzden ekonomik durum iyi olsa bile ne her istediği yapılmalı ne de bir şeylerden geri bırakılmalı.”, K13: “Ekonomik durum; sosyal etkinliklerde yararlı, materyal elde etmekte yararlı, duyma, görme, farkında olma konusunda yararlıdır. Bu yüzden ekonomi önemli bir faktördür.”, K16: “Ailenin ekonomik durumunun iyi olması kurs, etüt, ek kaynak gibi öğrenciye sunulan imkânlara sahip olabilmesi anlamında olumlu etkisi vardır.”, K17: “Maddi durumu ne kadar iyiye çocuğuna daha fazla yardımcı olabilir ve öğrencinin başarısını artırabilir.”, K20: “Böyle bir ortamda ekonomik düzeyin yüksek olması öğrenci başarısını artırır. Çocuğa sağlanan imkânlar (özel okul, özel öğretmenler, kurslar, etütler, dersler, kitaplar) fazla olursa öğrenmesi, gelişmesi daha da artacaktır. On tane aile bireyinin olduğu bir oda da ders çalışmak yerine çocuğunun özel odasının olması çalışma ortamının olması vb. örnek verilebilir.”, K21: “Çünkü ekonomik durumu iyi olan aileler çocuklarının sosyal yaşantılarını da dengeleyebilmektedir. Bu da çocuğun çok yönlü bakmasını sağlar.”, K23: “Ekonomik durum başarıyı tamamen olmasa da önemli oranda artırır. Özel odasının olması, yardımcı kaynakların alınması, özel ders ve kurs faaliyetleri, sosyal etkinlikler, tatil, sinemaya gitme, beslenme ve istediğini elde etme gibi birçok artıları vardır.”, K24: “Özel ders, etüt olması gerekir. Çünkü bizler öğrencilerimize yeterli olamıyoruz. Müfredat uygulanıyor. Bazen konuların tekrar üzerinden geçilmesi gerekiyor. Ama zamanımız yeterli olmuyor. Ek dersler ve etütler ile öğrencilerin öğrendiklerini tekrar ettirme fırsatı buluyoruz. Anlamadığı konuların üzerinde durmasına yardımcı oluyoruz. Bu tarz etkinlikler içinde ailenin ekonomik durumunun iyi olması gerekmektedir.”, K25: “Ailelerin sosyo-ekonomik durumu öğrencinin eğitiminde rol oynayan etmenlerden biridir. Ailelerin öğrencilerine sunacağı imkânların birçoğu ekonomik durumla ilgili olduğu için başarının da bu bağlamda artacağı aşikârdır.”, K27: “Anne babanın eğitim durumu bazen yetersiz olabiliyor. Bu yüzden özel okul, dershanelere çocuklarımızı gönderemiyoruz. Eğitimini sadece okulda görmesi öğrenciye yetmiyor. Ekonomik durumu iyi olan aileler özel ders, etüt gibi ek çalışmalar aldırarak çocuğunun başarısına katkı sağlıyor.”, K28: “Değişken

bir durum, ekonomik durumu iyi olan aileler ders, etüt yada ekstra öğretmen ile çocuklarının açıklarını kapatabiliyor. Okullarda ki eğitim bazı yerlerde yetersiz kalıyor.”, K31: “Öğrenci yaşantılarının zenginleştirilmesi öğrenci başarısını artırır. Sinema, tiyatro, çeşitli kurslar, geziler öğrencilerin elitleşmesini sağlar. Bu yüzden ekonomik durum öğrenci başarısı için önemlidir.”, K34: “Şuan verilen ders kitaplarının yetersiz olmasından dolayı öğrenciye dışarıdan destekleyici kitaplar almak gerekmektedir. Bunun içinde ekonomik durum önemlidir. Öğrencilerimize materyaller alıyoruz. Bu gibi öğrencilerimize ders dışında da eğitimi ile ilgili kaynaklar yaratmak ekonomik durumla alakalıdır.”, K35: “Ekonomik durum iyi ise çocuğuna daha fazla imkan sunar bu da başarıyı artırır.”, K36: “Maalesef eğitim sistemimizde özel okulların imkânlarının daha iyi olması, ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilerimiz için haksızlığa sebep oluyor. Öğrencinin başarısından çok hangi okulda okuduğuna bakılıyor.”, K37:” Durumu iyi olan aileler kaynak almaktan zorlanmazlar. Çocuk arkadaşlarının yanında ezilmez.”, K38: “Maddi durum iyi olduğunda çocuğa her türlü kaynak sunulabilir, kurslara gönderilebilir. Ama maddi durumu iyi olmayan öğrencilerde fırsat verildiğinde başarılı olabilir yeter ki önündeki engeller kaldırılın.”, K39: “Daha iyi eğitim alması için farklı kaynaklardan yararlanma, özel ders aldırma konusunda ekonomik durum önemlidir.”, K40: “Ekonomik imkânların çocuğa daha fazla uyarıcı sağlayacağından başarıyı artıracığını düşünüyorum.”, K41: “Bence başarıyı artırır. Gerektiğinde özel ders ve etüt çalışmalarıyla derslere yardım konusunda anne babaların açıkları kapatılır.”, K42: “Ekonomi sayesinde daha fazla çalışma materyali alabilirler. Özel ders ile eksikliklerini giderebilirler. Test ve okuma kitabını bol bol alıp çocuklarının kullanımına sunabilirler.”, K43: “Çocuğun yetiştiği aile ortamı ve çevre şartlarının çocuğun yeteneklerinin gelişmesinde etkili olduğunu düşünüyorum. Öğrenciye sunulan imkanlarla başarının daha da artacağını düşünüyorum.”, K44: “Aile ekonomisi çocuğa sunabileceğiniz imkânlar açısından tabi ki çok önemlidir. Çocuğumuzun donanımlı bir birey olması tabi ki ekonomiden geçer.”, K46: “Ek ders alımı ve özel öğretmen tutulması çocuğun ders tekrarı yapmasını sağlar. Konuların daha iyi pekiştirilmesine ve çocuğun anlamadığı konuları bu sayede anlamasına yardımcı olur. Bu da ekonominin iyi olması ile alakalıdır.”, K47: “Ekonomik düzeyi iyi olan aile çocuğuna özel ders aldırabilir, gerekli olan kaynak kitap gibi eğitim materyallerini sağlar bu da öğrenci başarısını olumlu etkiler.” şeklinde ifade ettikleri anlaşılmaktadır.

Bu konuda velilerin ifade ettiği görüşler genel olarak değerlendirildiğinde, velilerin ekonomik durumunun iyi olması durumunda çocuklarına daha iyi imkânlar

sağlayacaklarını düşündükleri görülmektedir. Veliler özellikle farklı eğitim materyalleri temin etmede ve zengin eğitim imkânlarının sunulmasında bu durumun önemli olduğuna dikkat çekmişlerdir. Ayrıca eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında da ekonomik göstergelerin belirleyici önemli bir faktör olduğunu belirtmişlerdir.

Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna, öğrenci başarısını azalttığını belirtenlerin düşüncelerinden bazıları aşağıda sunulmaktadır;

K1: “Evet azaltır. Çünkü bir ailenin ekonomik durumu iyi değilse çocukta gerilim başlıyor. Bu sebeple çocukta hayal kırıklığı oluyor ve başarı anlamında fazla ilerleyemeyeceğini düşünüyor.”, K4: “Başarıyı artırmakla beraber başarıyı azaltırda. Ailenin ekonomik durumunun iyi olması çocuğun gelecek ile ilgili kaygı duymamasından dolayı başarısını olumsuz anlamda etkileyebilir.”, K14: “Başarıyı azaltır çünkü okulda ihtiyacı olan her şeyi alamayabiliriz. Hele bir ailenin 3 tane çocuğu varsa o kadar zor ki yaşamayan bilemez. Anneleri olarak elimden geleni yapmaya çalışıyorum. El işi ve bahçede bir şeyler satarak çocuklarım için bir şeyler yapmaya çalışıyorum.”, K30: “Ekonomik duruma bağlı olarak çocuğun kendine ait bir odasının olmaması, yardımcı kaynak, özel ders gibi imkânlarla ulaşmada problem yaşamaması öz güven eksikliğine neden olabilir.”, K50: “Başarısız olabilirler, ailesini durumunun iyi olması öğrencide rahatlığı meydana getirir ve okula ve derslere olan ilgisini azaltabilir.” şeklinde ifade ettikleri anlaşılmaktadır.

Bu konuda velilerin ifade ettiği görüşler genel olarak değerlendirildiğinde, velilerin değindikleri ortak nokta, ekonomik sebeplerden dolayı çocuklarında bir özgüven eksikliğinin oluşması ve kaygı seviyelerinin yüksek olması şeklinde ifade edilebilir. Bu durumun uzun vadede çocuklarda başarıyı düşüren bir etmen olarak karşılımlarına çıkan bir husus olduğu da belirtilmektedir.

Velilerin “ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna, öğrenci başarısını etkilemediğini belirtenlerin düşüncelerinden bazıları aşağıda sunulmaktadır;

K6: “Ekonomik durumun öğrenci başarısını etkileyeceğini düşünmüyorum.”, K8: “Biz aileler ekonomik açıdan zor günler yaşamış ya da yaşıyor olsak bile çocuklarımıza yansıtmadığımız sürece çocuğun başarı durumunu etkilemez.”, K9: “Bu konu maddiyata göre değil aile yapısına ve çocuğun kişiliğine göre değişir. Bazen ekonomik durumu iyi olan ailelerin çocukları ek ders alarak başarılı olur, bazen umursamaz ve şımarık olur. Bazen ekonomik durumu zayıf olan ailelerin çocukları buldukları zor ortama rağmen

başarılı olurken bazen de başarısız olabilirler.”, K10: “Çünkü maddiyat her şeyin kapısını açmaz. Tabi ki bir rolü vardır. Ama çalışıp çabalayıp okumak öğrencinin elindedir.”, K15: “Ekonomik durum etkilemez. Öğrencide istek varsa zaten devamı gelir. Önemli olan ekonomik durum değil, anne baba desteğidir.”, K18: “Eğer bir çocuk kendini, kendi geleceğini düşünüyorsa bunu sadece çalışarak, kendi kendine yapar. Ailenin ekonomik durumu ne olursa olsun çocuğunun eğitimdeki başarısını düşünür.”, K19: “Etkilemez okuyacak çocuk her durumda okur. Yeter ki okumak istesin.”, K26: “Çocuk eğitimi para ile olmuyor. Eğer öğretmen veli iş birliği olursa çocuk başarılı olur. Çocuğun çalışma isteği varsa paranın önemi yoktur.”, K29: “Okuyacak çocuk fakirde olsa zenginde olsa okur.”, K32: “Ailenin ekonomik durumu öğrencinin başarısını etkilememeli. Bir aile çocuğunu her şekilde destekleyebilir. Bu illa maddi olmak zorunda değildir. Manevi destek başarıyı en çok etkileyen durumdur.”, K33: “Çocuğumu etkilemez çünkü parayla ders çalışılmaz. İçinde varsa zaten derslerinde başarılı olur. Çünkü bizim durumumuz o kadar iyi değil ama oğlumun dersleri gayet iyi durumda.”, K45: “Ekonomik durumun iyi olması çocuğa iyi imkânlar sağlasa da çocuğun zekâsı iyi ise doğru yönlendirme ile de başarıya ulaşmasını sağlar.”, K48: “Ekonomik durumun başarı üzerinde etkisi azda olsa vardır ama önemli olan öğrenciyi başarıya güdülemek ve motivasyonunu artırmaktır.”, K49: “Ekonomik durum başarıyı etkilemez. Veliler çocuklarıyla ilgileniyorsa ve öğrencinin de bir hedefi, okuma isteği varsa başarıyı yakalayacaktır. Bu istek insanın içinden gelmelidir.” şeklinde ifade ettikleri anlaşılmaktadır.

Bu konuda velilerin ifade ettiği görüşler genel olarak değerlendirildiğinde, ekonomik durumun öğrenci başarısını etkilemediğini düşünenlerin büyük bir çoğunluğu öğretmen-öğrenci ve veli işbirliği sağlandığında başarının yakalanacağını düşünmeleridir. Burada özellikle öğrencinin başarıya güdülendiğinde ve gerekli destek verildiğinde ekonomik durumun etkisinin ortadan kalkacağı ve öğrencinin akademik anlamda başarıya ulaşabileceği ifade edilmektedir.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Velilerin “çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için ailelerin neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?” araştırma sorusuna yönelik verilen cevaplara ilişkin görüşlerin dağılımı tablo 23’de gösterilmiştir.

Tablo 23. Velilerin “çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için ailelerin neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Görüşler	f	%
Destek olma	11	22,00
Öğrenmeye açık olma	9	18,00
Rol model (örnek) olma	7	14,00
Özgüvenini geliştirme	6	12,00
Birlikte zaman geçirme	5	10,00
Yol gösterme	4	8,00
Yaparak-yaşayarak öğrenme	4	8,00
Sorumluluk verme	4	8,00
Toplam	50	100

Tablo 23 incelendiğinde çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için, ailelerin neler yapması gerektiğine ilişkin düşünceleri belirlenmeye çalışmış ve velilerden 11 (%22,00)’i çocuklara destek olunması gerektiğini, 9 (%18,00)’u öğrenmeye açık olmanın gerekli olduğunu, 7 (%14,00)’si çocuklara rol model (örnek) olmak gerektiğini, 6 (%12)’sı çocukların özgüvenlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini, 5 (%10,00)’i çocuklarla birlikte vakit geçirmenin önemli olduğunu, 4 (%8,00)’ü çocuklara yol gösterilmesinin önemli olduğunu, 4 (%8,00)’ü çocukların yaparak yaşayarak öğrenmenin önemli olduğunu, 4 (%8,00)’ü çocuklara sorumluluk verilmesi gerektiğini belirttikleri görülmektedir.

Velilerin “çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için ailelerin neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin örnek görüşlere ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir.

K1: “Çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımıza her zaman destek vermeliyiz. Onları çalışmalarında her zaman yanlarında olarak yönlendirmeliyiz. Bizler ailesi olarak çocuklarımızın her zaman arkasında durmalıyız.”,

K2: “Çocuğun yaşam boyu öğrenen birey olması için ailenin sadece maddi değil manevi desteğinin de olması gerekir. Çocuğun ailesinin her zaman arkasında olduğunu bilmesi karşılaştığı problemler karşısında beraber hareket edilerek çözüm yolları aranması çocuğu rahatlatacaktır. Karşılaşılan iyi ve kötü durumlarda ailesinin desteği ve tecrübesiyle çocuklarına yardımcı olması hayatı öğrenmesi anlamında çocuğa katkı sağlayacaktır. Bilginin, becerinin, öğrenmenin sadece okulla sınırlı olmadığı, hayatın her anında devam ettiğini düşünüyorum.”, K15: “Eğitim ilk olarak ailede başladığı için; çocuklarımızı dürüst, saygılı, araştırmacı, vicdanlı ve milli değerlere saygılı evlatlar yetiştirmeliyiz, Okullarda çocuklarımızın ilgi alanlarına giren spor alanı, müzik alanı, resim alanı, teknoloji alanları gibi alanların oluşturulması için elimizden geleni

yapmalıyız, Bu duruma bağlı olarak; ilgisinin ne olduğunu keşfedip çocuklarımızı hayata hazırlamalıyız. Sevdikleri işi yapınca daha verimli ve mutlu bir insan olarak yaşamlarına devam ederler.”, K16: “Çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için ailelerin her durumda yeni öğrenme alanları oluşturmaları gerekir. Ailelerin bu konuda bilinçli olması gerekir. Çocuklarına yeni uyaranlar sunmaları gerekir.”, K18: “Her zaman çocuklarının arkasında destek olmalıdırlar. Başarısız olduklarında bile olumsuz yargılamamalı, bu sürecin emekle, azimle değişeceğini onlara anlatmalılar.” K19: “Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımızı araştırmaya, kendini her zaman geliştirmeye teşvik etmeliyiz.”, K26: “Sadece öğrenmenin okulda olmadığını bilmeli, yaşamın içinden olaylarla veya gezilerle farklı ortamlara girerek de öğrenim gerçekleşir. Çocuğu farklı aktivitelere yönlendirmeli. Görerek, yaşayarak öğrenmesi sağlanmalı.”, K29: “Ailenin ilk başta çocuğuna örnek olması gerekiyor. Çocuklarıyla beraber kitap okumalı, araştırma yapmalı, neyi nereden öğreneceklerini öğretmeleri gerek. Çocuklar yönlendirilmeyi bekler.”, K32: “Aileler çocukların eğitim sürecine aktif olarak katılmalı, çocukları desteklemelidirler.”, K33: “Çocuklarımızla onların anlayacağı dilden konuşmak ve başka çocuklarla kıyaslamamak gerekir. Onlara güvenmeliyiz ve her zaman yanlarında olduğumuzu onlara hissettirmeliyiz.”, K45: “Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımıza her şeyi hazır tepside sunulmaması, çevreye duyarlı, kendisini ifade edebilen, karşılaştığı problemlerle başa çıkabilmesi için destek olunması gerekmektedir. Çocuklarımıza sorumlulukların küçük yaşlardan itibaren verilmesi, yeniliklere açık olunması ve sosyal olmasının sağlanması gerekmektedir.”, K48: “Öğrenciler sosyal hayatlarında da informal öğrenme gerçekleştirmektedir. Hatta informal öğrenmeler daha etkili ve kalıcı olacaktır. Aileler çocukları ile kaliteli zaman geçirmelidir. Etkinlikleri ve oyunları birlikte yapmalılar. Çocuklarımıza sorumluluklar vermeli ve başarıya duygusunu yaşatmalıyız.”, K49: “Çocuklarımızı sadece okula göndermekle sorumluluklarımız bitmiyor. Çocuklarımızı takip etmeli, okuldaki durumunu varsa eksikliklerini gidermeye çalışmalıyız. Çocukların özgüvenini geliştirmesine yardımcı olmalı, başarısızlık korkusunu yenmesine yardımcı olmalıyız. Çocuklarımıza manevi olarak da destek vermeliyiz. Onlara yanlarında olduğumuzu hissettirmeliyiz ve öğrenmenin sadece öğrencilikle sınırlı olmadığını ve her yaşta gerçekleşebileceğini onlara anlatmalıyız ve örnek olmalıyız.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için ailelerin destek olma konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, ailelerin küçük yaştan itibaren çocuklarına sorumluluk vererek ve destek olarak onların özgüvenlerini geliştirebilecekleri

görüşü ön plana çıkmıştır. Bu durumun çocuklarda öğrenmeyi istekli kılacağı, kendini ifade becerisini geliştireceği ve başarısızlık korkusunu daha rahat bir şekilde aşabileceği duygusuna imkan sağladığı ifade edilmektedir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için öğrenmeye açık olmanın önemli olduğunu belirtenlerin düşünceleri aşağıda sunulmaktadır;

K6: “Çocuklarımızın yaşam boyu öğrenmelerini sağlamak aslında bizim öğrenmeye açık olmamızla bağlantılı. Biz okul bitti kitap defteri kaldır yaparsak, onlar hiç ilgili olmayacaktır.”, K10: “Yalnızca okulda eğitim görülmediğini, hayatın her anında bir şeyler öğrenebileceğimizi çocuklarımıza aşılayıp, onlara bu düşünceyi benimsetmeliyiz.”, K11: “Aile bireyleri de yaşam boyu öğrenmeye açık olmalıdır. Eğitimi sadece ders ve karne olarak görmemeli eğitime her zaman ihtiyaç olduğu çocuklara anlatılmalı.”, K18: “Her zaman çocuklarının arkasında destek olmalıdırlar. Başarısız olduklarında bile olumsuz yargılamamalı, bu sürecin emekle, azimle değişeceğini onlara anlatmalılar.”, K20: “Öncelikle çocuğun öğrenmeye açık, meraklı bir birey olması için küçük yaştan itibaren aile ile iyi bir iletişim halinde olması gerekir. Sorduğu sorulara ailenin sabırla cevap vermesi gerekir. Aile çocuğuna değişik öğrenme ortamları sunmalı. Çocuğun yaparak yaşayarak öğrenmesine imkân verilmeli.”, K27: “Ailelerin sık sık eğitim veren kurs ve seminerlere katılması gerekir. Katıldıkları bu etkinliklerde kendini geliştirmeli ve çocuğuna bunu yansıtmalıdır. Çocuğunu da buna göre eğitmelidir.”, K31: “Ailelerin bilinçlenmesi için okullarda seminerlerin düzenlenmesinin uygun olacağını düşünüyorum.”, K37: “Aile çocuğuna bilimin ve teknolojinin sürekli geliştiğini açıklamalı. Bulunduğu çağın gerisinde kalmaması için çocuğuna yaşam boyu öğrenen, okuyan bir birey olması gerektiğini anlatmalıdır.”, K42: “Öğrenmenin yaşı yoktur. Her yaşta öğrenebilir ve kendimizi geliştirebiliriz. Aileler, çocuklar tv, tablet ve cep telefonundan uzaklaştırılmalı, kitaplara yaklaştırılmalı.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için ailelerin öğrenmeye açık olma konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, aileler öğrenmeye ne kadar açık ise çocuklarında öğrenmeye o kadar açık olacakları görüşü ifade edilmiştir. Öğrenmenin yaşının olmadığı, insanın yaşamı boyunca her daim okulla sınırlı kalmaksızın yeni şeyler öğrenebileceği düşüncesinin çocuklara öğretilmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu durumun yaşam boyu öğrenen bir birey olma noktasında çocuklar için önemli bir unsur olduğu belirtilmiştir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuğa rol model (örnek) olmanın önemli olduğunu belirtenlerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K12: “Çocukların yaşam boyunca öğrenen olmaları için aileler çocuklarına örnek olmalı. Onlarla etkili vakit geçirmeli ve çocuklar için seminerlere katılmalı.”, K14: “Çocuklarımıza hayatımızda geçen olayları örnek olarak anlatmalı çünkü insanın yaşadığı bazı önemli olaylar olgunlaştırır ve yeni şeyler öğrenmesine yardımcı olur. Hayattaki tecrübelerimizi çocuklarımıza anlatarak onların yaşanılan olaylardan ders çıkarmalarına katkıda bulunabiliriz. Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımıza örnek davranışlar sergilemeliyiz. Çocuklarımızla güzel vakit geçirmeliyiz. Örneğin çocuğum ile birlikte seraya domates diktik. Her gün domatesine bakmaya gidiyor ve su verip temizliğini ve bakımını yapıyor. Bu olaydan sonrada diğer bitkilere de aynı özeni gösterdiğini gördüm ve bunu kendi isteğiyle yapmaya başladı. Yeter ki çocuklarımıza fırsatlar verelim onlar daha çok başarılı olacaklardır.”, K17: “Ailelere çok görev düşüyor. Çocuklarına insanların yaşamları boyunca öğrenmeye açık olmaları gerektiğini öğretmelilerdir. Çocuklarına her zaman yol gösterici ve örnek olmalılardır. Her zaman kendilerine daha fazla şey katmalı, bunu da çocuklarına açıklamalıdır.”, K29: “Ailenin ilk başta çocuğuna örnek olması gerekiyor. Çocuklarıyla beraber kitap okumalı, araştırma yapmalı, neyi nereden öğreneceklerini öğretmeleri gerek. Çocuklar yönlendirilmeyi bekler.”, K30: “Aileler öncelikle her şeyi çocuktan istememeliler. Kendileri de uygulamalıdır. Birlikte kitap okumalıdır, birlikte araştırmalıdır, birlikte gezmeliler, birlikte her şeyi paylaşmalıdır, bir çocuk anne ve babasına rahatça soru sorabilmeli, çekinmeden, sıkılmadan.”, K35: “Aile eğitimi çok önemlidir. Aile bilinçli ise çocuğuna model olur bu da çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için önemlidir.”, K50: “Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımıza öncelikle bizlerin iyi birer örnek olması gerekmektedir.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuğun özgüveninin geliştirilmesinin önemli olduğunu belirtenlerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K5: “Çocukların sınavlarda başarılı olabilmesi için üzerlerine baskı kurulmadan, başka çocuklarla kıyaslamadan, ona güvendiğimizi her zaman hissettirerek, yetenekleri doğrultusunda eğitim almasına izin vermeliyiz.”, K22: “Aileler çocuklarının her daim arkasında olduğunu hissettirmelidirler. Onları eğitimsel alanda olsun sosyal yaşam alanlarında olsun sürekli desteklemeliyiz. Yeri geldiğinde en iyi birer arkadaş olabileceğimizi anlamalıdır. Onlara düşünmeyi ve araştırma yapmayı sağlayan konular bularak öğrenmelerini sağlamalıyız. İstediklerini istediği anda vermeyip bu konu hakkında düşünmelerini kendilerini nasıl öğrendiğini gözlemleyip doğru yoldan yönlendirme

yapmalıyız.”, K33: “Çocuklarımızla onların anlayacağı dilden konuşmak ve başka çocuklarla kıyaslamamak gerekir. Onlara güvenmeliyiz ve her zaman yanlarında olduğumuzu onlara hissettirmeliyiz.”, K43: “Çocuklarımızla iletişim halinde olmak, etkinliklere katılmasını desteklemek, araştırma ve yeni bilgileri keşfetmesini sağlayacak çalışmalar konusunda desteklemek ve cesaret vermek gerekir.”, K49: “Çocuklarımızı sadece okula göndermekle sorumluluklarımız bitmiyor. Çocuklarımızı takip etmeli, okuldaki durumunu varsa eksikliklerini gidermeye çalışmalıyız. Çocukların özgüvenini geliştirmesine yardımcı olmalı, başarısızlık korkusunu yenmesine yardımcı olmalıyız. Çocuklarımıza manevi olarak da destek vermeliyiz. Onlara yanlarında olduğumuzu hissettirmeliyiz ve öğrenmenin sadece öğrencilikle sınırlı olmadığını ve her yaşta gerçekleşebileceğini onlara anlatmalıyız ve örnek olmalıyız.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için ailelerin rol model (örnek) olma konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, çoğunlukla yaşam boyu öğrenme konusunda anne babaların çocukları için en önemli rol modellerden biri olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu noktada anne babaların, öğrenmenin hayat boyu devam ettiğine ve hayatın her alanında öğrenmenin gerçekleşebileceğine inanma hususunda çocuklarına örneklik teşkil edeceği üzerinde durulmuştur. Ayrıca anne baba olarak inanmadığımız davranışları çocuklardan beklemenin de gerçekçi olmayacağı konusuna değinilmiştir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarla birlikte vakit geçirmenin gerekli olduğunu belirtenlerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K9: “Öncelikle ailelerin çocuk psikolojisinden anlayıp çocukla birlikte vakit geçirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Mutlu çocuk başarılı olur. Yaşam boyu öğrenen bir birey olmasında bu çok önemli bir etkidir.”, K13: “Ailelerin çocukları ile birlikte kaliteli zaman geçirmeleri ve etkinlikler yapmaları gerektiğini düşünüyorum.”, K34: “Anne babaları olarak sürekli çocuklarımız ile okumalar yapmalı, sosyal aktivitelere katılmalı ve onların katılmasını teşvik etmeliyiz.”, K36: “Ailelerin çocuklarıyla daha çok vakit geçirmelerine inanyorum. Anne babalar geçim sıkıntısını gidermek için çocuklarıyla vakit geçiremiyor. Öğrencileriyle yeteri kadar ilgilenemiyorlar. Çocuğumuzu sever onlarla güzel vakit geçirip onlara iyi bir örnek olursak yaşam boyu öğrenen bir birey olmasına katkıda bulunuruz.”, K48: “Öğrenciler sosyal hayatlarında da informal öğrenme gerçekleştirilmektedir. Hatta informal öğrenmeler daha etkili ve kalıcı olacaktır. Aileler çocukları ile kaliteli zaman geçirmelidir. Etkinlikleri ve oyunları birlikte yapmalılar.

Çocuklarımıza sorumluluklar vermeli ve başarıma duygusunu yaşatmalıyız.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarla birlikte vakit geçirmenin gerekli olduğu konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, çoğunlukla aileleriyle birlikte daha fazla vakit geçiren çocukların öğrenmeye istekli oldukları görüşü belirtilmektedir. Bunun yanında aileleri ile birlikte vakit geçiren çocukların daha mutlu oldukları ve bu durumun da başarıyı arttıran bir faktör olduğu düşüncesi ifade edilmiştir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklara yol göstermek gerektiğini belirtenlerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K3: “Bilgiyi veren koruyucu aile değil, çocuğun bilgiye ulaşmasına yardımcı olan ve yol gösteren bir anne baba olmalıyız.”, K28: “Öğrenmeye her zaman teşvik etmek lazım, öğrenme sürecinde çocuklarımızın yanında olmamız lazım. Suna biliyorsak her türlü imkânı sunmak lazım. En önemlisi de ilgi alanları dâhilinde yönlendirme yapmak lazım. Bizim istediğimizden ziyade kendi istediğine yönelmesi gerekir.”, K39: “Hayatın her aşamasında bilgi aşılamalı, yanlışlığı doğruyu göstermeli, eğitimin her zaman her yerde olabileceği anlatılmalı.”, K46: “Araştırma ruhunu çocuğa aşılamak gerekir. Teknolojiyi gerektiği kadar kullanmaları sağlanır. Oyun amaçlı değil araştırma ve öğrenme amaçlı siteler örnek gösterilebilir. Kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalı.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklara yol göstermek gerektiği konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, çocuklara her şeyi hazır olarak sunmanın doğru olmayacağı, onların sorgulayarak ve araştırarak doğruya ulaşmalarına fırsat tanınmasının gerektiği belirtilmiştir. Bu konuda da anne babalar olarak çocuklara yol gösterici bir rehber olmanın daha doğru olacağı ifade edilmiştir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için yaparak yaşayarak öğrenmenin gerekli olduğunu belirten velilerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K7: “Çocuklarının yaşam boyu öğrenen bir birey olarak yetişmeleri için; öncelikle ailenin de kendisini yaşam boyu öğrenmeye yönlendirmiş olması gerekir. Ailenin, kitap okumanın önemini çocuklarına aşılamaları gerekir. Her şeyi çocuklarının yerine yapmanın dışında, çocukları hayata katmak ve yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlamak önemlidir. İlgilerini, meraklarını söndürmemek için küçüklüklerinden itibaren sordukları sorulara mantıklı cevaplar vermelidir. Çocuklarıyla nitelikli zaman geçirmeleri gerekir.

Her şeyden önce oyun oynamaları, oynarken zevk aldıklarını göstermelidirler. Çocuklarına eleştirel düşünme, yaratıcılık ve problem çözme gibi yetiler oyunla kazandırılabilir.”, K8: “Çocuklarımızla her zamana sevgi, saygı çerçevesinde bir birey olarak değerlendirmeliyiz. Aldığı kararlara saygı duymalıyız. Çocuklar yanlış doğruyu yaşayarak öğrenirler. Yaptıkları her hatada onlara kızmamalı, hatalarını düzeltmeleri için onlara fırsatlar tanınmalı ve yanlarında olduğumuzu hissettirmeliyiz.”, K23: “Her zaman öğrenmeye ihtiyaç duyan bireyler yetiştirmek. Okumayı sevdirmek gerekir. Soran, sorgulayan ve araştıran öğrenciler yetiştirmek için uygun ortamlar sağlamalıyız. Çocuklara bazı konularda sorumluluklar verip bilgiye kendi imkânlarıyla ulaşmalarını sağlamalıyız.”, K26: “Sadece öğrenmenin okulda olmadığını bilmeli, yaşamın içinden olaylarla veya gezilerle farklı ortamlara girerek de öğrenim gerçekleşir. Çocuğu farklı aktivitelere yönlendirmeli. Görerek, yaşayarak öğrenmesi sağlanmalı.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için yaparak yaşayarak öğrenmenin gerekliliği konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, söylemden ziyade eylemi ön plana alan çocukların yaşam boyu öğrenmede önemli bir mesafe alacağı görüşü ön plana çıkmıştır. Bunun yanında ailelerin, çocukların yapmaları gereken şeyleri onların yerine yapmaktan ziyade onların kendi tecrübeleri yoluyla daha özgür bir şekilde karar vermelerini sağlamaları gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

Velilerden, çocuğun yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklara sorumluluk verilmesi gerektiğini belirten velilerin görüşleri aşağıda sunulmaktadır;

K4: “Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için eğitim ile ilgili sorumluluk verilmesi ve ayaklarının üstünde durmasını sağlamak gerektiğini düşünüyorum.”, K41: “İnsan zaten tabiatı gereği meraklı bir varlıktır. Bu merakı iyi yönde tetikleyerek yararlı şeyleri öğrenmeye alıştırsak, küçük yaşta başlayan bu merak zamanla alışkanlığa dönüşecek ve ortaya güzel ürünler çıkabilecektir. Her merak yeni bir öğrenmeye gebedir. Bırakalım merak etsinler ve bu merakların sonucunu kendileri görsünler.”, K45: “Yaşam boyu öğrenen bir birey olması için çocuklarımıza her şeyi hazır tepside sunulmaması, çevreye duyarlı, kendisini ifade edebilen, karşılaştığı problemlerle başa çıkabilmesi için destek olunması gerekmektedir. Çocuklarımıza sorumlulukların küçük yaşlardan itibaren verilmesi, yeniliklere açık olunması ve sosyal olmasının sağlanması gerekmektedir.”, K47: “Aile çocuğun yaşam boyu öğrenen birey olması için çocuğunu araştıran, okuyan, inceleyen birey olarak yetiştirmelidir. Çocuğun oyunlarda oyuncuğunu kendi tamir etmeyi öğrenmesine fırsat vermeli.” şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Velilerin çocukların yaşam boyu öğrenen bir birey olması için sorumluluk verilmesi gerektiği konusunda ki düşünceleri genel olarak değerlendirildiğinde, çoğunlukla merak konusu üzerinde durulmuş ve çocukların öğrenmeye açık olması, araştıran ve sorgulayan bireyler olması noktasında merak duygusunun geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu durumun çocukları öğrenmeye açık hale getireceği aynı zamanda onları yaşam boyu öğrenen bir birey yapacağı görüşü ifade edilmiştir.

4.10. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımı İle İlgili Betimsel İstatistiklere İlişkin Bulgular

Tablo 24. Aile Katılım Anketi 1., 2., 3., 4., 5. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
1. Çocuğuma evde çalışması için bir oda ayırırım.	212	1	5	4,57	0,79	Her zaman
2. Ödevlerine yardımcı olurum.	212	2	5	4,15	0,92	Sık sık
3. Anlamadığı konuları öğrenmesine yardımcı olurum.	212	2	4	4,51	0,78	Her zaman
4. Çocuğuma okulda neler öğrendiğini günlük olarak sormam.	212	1	5	2,79	1,32	Bazen
5. Çocuğumu okulda açılan kurslara katılması için teşvik ederim.	212	1	5	4,16	1,18	Sık sık

Tablo 24 incelendiğinde çocuğuna evde çalışması için oda ayırma düzeyinin “her zaman” ödevine yardımcı olma düzeyinin “sık sık”, anlamadığı konulara yardımcı olma düzeyinin “her zaman” çocuğuna okulda öğrendiklerini günlük olarak sorma düzeyi “bazen”, çocuğunu okulda açılan kurslara katılımı için teşvik etme düzeyinin “sık sık” olarak görülmektedir.

Tablo 25. Aile Katılım Anketi 6., 7., 8., 9., 10. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
6. Çocuğumun ödevlerini günlük olarak takip ederim.	212	1	5	4,48	0,86	Sık sık
7. Eve geldiğinde dinlenmesi için zaman ayırmasına izin vermem.	212	1	5	2,34	1,45	Nadiren
8. Sabah kahvaltı yapmasına özen gösteririm.	212	1	5	4,61	0,87	Her zaman
9. Çocuğumun okuduğu kitapları anlatmasını isterim.	212	1	5	4,09	0,96	Sık sık
10. Çocuğumun çantasında eksik okul araç-gereci var mı diye kontrol ederim.	212	1	5	4,09	1,12	Sık sık

Tablo 25 incelendiğinde çocuğun ödevlerini günlük olarak takip etme düzeyi “sık sık”, eve geldiğinde dinlenmesi için zaman ayırmaya izin verme düzeyi “nadiren”, sabah kahvaltı yapmasına özen gösterme düzeyi “her zaman”, çocuğun okuduğu kitapları anlatmasını isteme düzeyi “sık sık”, çocuğun çantasında eksik araç gereci kontrol etme düzeyi “sık sık” olarak görülmektedir.

Tablo 26. Aile Katılım Anketi 11., 12., 13., 14., 15. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
11. Çocuğumun okul kıyafetlerinin temizliğini günlük olarak takip ederim.	212	1	5	4,71	0,77	Her zaman
12. Çocuğumla oyun oynarım.	212	1	5	3,79	1,08	Sık sık
13. Çocuğumla okulda yapılacak etkinliklere katılmam.	212	1	5	2,16	1,26	Nadiren
14. Çocuğum katıldığı etkinliklerde başarısız olursa cezalandırırım.	212	1	5	1,20	0,60	Hiçbir zaman
15. Çocuğuma oyuncak alırken eğitici oyuncaklar olmasına dikkat etmem.	212	1	5	2,39	1,37	Nadiren

Tablo 26 incelendiğinde çocuğunun okul kıyafetlerinin temizliğini günlük olarak takip etme düzeyi “her zaman”, çocuğuyla oyun oynama düzeyi “sık sık”, çocuğuyla okulda yapılacak etkinliklere katılmama düzeyi “nadiren”, çocuğun katıldığı etkinliklerde başarısız olma durumunda cezalandırma düzeyi “hiçbir zaman”, çocuğa oyuncak alınırken eğitici oyuncaklar olmasına dikkat etmeme düzeyi “nadiren” olarak görülmektedir.

Tablo 27. Aile Katılım Anketi 16., 17., 18., 19., 20. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
16. Çocuğumun okulda zorlandığı dersler için kurs veya özel ders aldırım.	212	1	5	2,53	1,52	Nadiren
17. Çocuğumun izlediği programlara dikkat etmem.	212	1	5	2,65	1,43	Bazen
18. Çocuğumun okul aktiviteleri ile ilgili olarak öğretmeni ile sürekli görüşürüm.	212	1	5	3,73	1,15	Sık sık
19. Çocuğum ile birlikte resim, oyun vb. etkinlikler yaparım.	212	1	5	3,77	1,09	Sık sık
20. Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi gibi derslere daha çok önem veririm.	212	1	5	4,27	1,05	Her zaman

Tablo 27 incelendiğinde çocuğa okulda zorlandığı dersler için kurs veya özel ders aldırma düzeyi “nadiren”, çocuğun izlediği programlara dikkat etmeme düzeyi “bazen”, çocuğun okul aktiviteleri ile ilgili olarak öğretmeni ile sürekli görüşme düzeyi “sık sık”,

çocuğu ile birlikte resim, oyun vb. etkinlikler yapma düzeyi “sık sık”, Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi gibi derslere önem verme düzeyi “her zaman” olarak görülmektedir.

Tablo 28. Aile Katılım Anketi 21., 22., 23., 24., 25. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
21.Çocuğumun okuldaki sportif faaliyetlere katılmasını teşvik etmem.	212	1	5	2,23	1,46	Nadiren
22. Çocuğumun arkadaşlarını tanımaya çalışmam.	212	1	5	2,15	1,44	Nadiren
23. Çocuğumun arkadaşlarının aileleri ile birlikte etkinlikler düzenleyerek ailelerini tanımaya çalışırım.	212	1	5	3,31	1,35	Bazen
24. Çocuğum için evde bir kütüphane oluşturmaya çalışırım.	212	1	5	3,67	1,32	Sık sık
25. Çocuğum ile birlikte kitap okumam.	212	1	5	2,24	1,29	Nadiren

Tablo 28 incelendiğinde çocuğunu okuldaki sportif faaliyetlere teşvik etmeme düzeyi “nadiren”, çocuğunun arkadaşlarını tanımaya çalışma düzeyi “nadiren”, çocuğunun arkadaşlarının aileleri ile birlikte etkinlikler düzenleyerek ailelerini tanımaya çalışma düzeyi “bazen”, çocuğu için evde bir kütüphane oluşturmaya çalışma düzeyi “nadiren”, çocuğu ile birlikte kitap okumama düzeyi “nadiren” olarak görülmektedir.

Tablo 29. Aile Katılım Anketi 26., 27., 28., 29., 30. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
26. Evde alınan kararlarda çocuğumun da fikrine önem vermem.	212	1	5	2,25	1,31	Nadiren
27. Çocuğumun kendisi için aldığı kararlara saygı duyarım.	212	1	5	4,13	1,12	Sık sık
28. Dersleri ve okulu ile ilgili aldığı kararları uygulamasına fırsat tanırım.	212	1	5	4,32	1,03	Her zaman
29. Çocuğum ile daha iyi iletişim kurmak için kurs, seminer vb. etkinliklere katılırım.	212	1	5	3,26	1,35	Bazen
30. Çocuğuma derslerinde yardımcı olmak için eksik olduğum konularda kendimi geliştirmeye çalışırım.	212	1	5	4,00	1,13	Sık sık

Tablo 29 incelendiğinde evde alınan kararlarda çocuğunun da fikrine önem vermeme düzeyi “nadiren”, çocuğun kendisi için aldığı kararlara saygı duyma düzeyi “sık sık”, dersleri ve okulu ile ilgili kararları uygulamasına fırsat tanıma düzeyi “her zaman”,

çocuğu ile daha iyi iletişim kurmak için kurs, seminer vb etkinliklere katılma düzeyi “bazen”, çocuğuna derslerinde yardımcı olmak için eksik olduğu konularda kendisini geliştirmeye çalışma düzeyi “sık sık” olarak görölmektedir.

Tablo 30. Aile Katılım Anketi 31., 32., 33., 34., 35. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
31. Öğrenmenin hayat boyu olduğuna inanırım ve kendimi geliştirmeye özen gösteririm.	212	1	5	4,33	1,06	Her zaman
32. Çocuğumun yaratıcılığının gelişmesine destek olurum.	212	1	5	4,53	0,85	Her zaman
33. Çocuk gelişimi ile ilgili yayınları takip ederim.	212	1	5	2,38	1,41	Nadiren
34. Çocuğum ile sağlıklı iletişim kurmak için bu alanda yapılan çalışmaları araştırırım.	212	1	5	3,89	1,26	Sık sık
35. Çocuğumun eğitim hayatına yardımcı olmak için anne babalara yönelik hazırlanmış kitap, dergi vb. yayınları takip etmem.	212	1	5	2,19	1,26	Hiçbir zaman

Tablo 30 incelendiğinde öğrenmenin hayat boyu olduğuna inanma ve kendini geliştirmeye özen gösterme düzeyi “her zaman”, çocuğun yaratıcılığının gelişmesine destek olma düzeyi “her zaman”, çocuk gelişimi ile ilgili yayınları takip etme düzeyi “nadiren”, çocuk ile sağlıklı iletişim kurmak için bu alanda yapılan çalışmaları araştırma düzeyi “sık sık”, çocuğunun eğitim hayatına yardımcı olmak için anne babalara yönelik hazırlanmış kitap, dergi vb yayınları takip etmeme düzeyi “hiçbir zaman” olarak görölmektedir.

Tablo 31. Aile Katılım Anketi 36., 37., 38., 39., 40. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
36. Çocuğumun uyması gereken kuralları ve nedenlerini öğrenmesine yardımcı olurum.	212	1	5	4,66	0,69	Her zaman
37. Çocuğumun grup faaliyetlerine katılmasına ve arkadaşlarıyla işbirliği yapmasını desteklerim.	212	1	5	4,67	0,77	Her zaman
38. Çocuğumun düşünmeyi ve sorgulamayı öğrenmesine yardımcı olurum.	212	1	5	4,52	0,98	Her zaman
39. Çocukların başarısı, gelişimi ve okula uyumunun sağlanması için ailenin eğitime katılımının olumlu olduğunu düşünmüyorum.	212	1	5	2,83	1,74	Bazen
40. Ailenin sosyo-kültürel düzeyinin eğitim süreçlerine katılımını etkilediğini düşünüyorum.	212	1	5	4,02	1,21	Sık sık

Tablo 31 incelendiğinde çocuğunun uyması gereken kuralları nedenlerini öğrenmesine yardımcı olma düzeyi “her zaman”, çocuğunun grup faaliyetlerine katılmasına ve arkadaşlarıyla işbirliği yapmasına destek olma düzeyi “her zaman”, çocuğun düşünmeyi ve sorgulamayı öğrenmesine yardımcı olma düzeyi “her zaman”, çocukların başarısı, gelişimi ve okula uyumunun sağlanması için ailenin eğitime katılımının olumlu olduğunu düşünmeme düzeyi “bazen”, ailenin sosyo-kültürel düzeyinin eğitim süreçlerine katılımını etkileme düzeyi “sık sık” olduğu görülmektedir.

Tablo 32. Aile Katılım Anketi 41., 42., 43., 44., 45. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
41. Ailelerin ekonomik durumunun eğitim süreçlerine katılımını etkilediğini düşünüyorum.	212	1	5	3,98	1,32	Sık sık
42. Çocuğumun kendisine özgü kişilik gelişimini gerçekleştirmesine yardımcı olurum.	212	1	5	4,61	0,84	Her zaman
43. Ailemde sevgi, saygı ve güven ortamı oluştururum.	212	1	5	4,72	0,64	Her zaman
44. Çocuğumda sorumluluk bilinci gelişmesine yardımcı olurum. .	212	1	5	4,66	0,68	Her zaman
45. Çocuğumun sorunlarını anlatmasına ve çözüm bulmasına yardımcı olurum.	212	1	5	4,48	1,05	Her zaman

Tablo 32 incelendiğinde ailelerin ekonomik durumunun eğitim süreçlerine katılımını etkilediğini düşünme düzeyi “sık sık”, çocuğun kişilik gelişimini gerçekleştirilmesine yardımcı olma düzeyi “her zaman”, ailede sevgi, saygı ve güven ortamı oluşturma düzeyi “her zaman”, çocuğun sorumluluk bilinci gelişmesine yardımcı olma düzeyi “her zaman”, çocuğun sorunlarını anlatmasına ve çözüm bulmasına yardımcı olma düzeyi “her zaman” olduğu görülmektedir.

Tablo 33. Aile Katılım Anketi 46., 47., 48., 49., 50. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
46. Okuldaki veli toplantılarına düzenli olarak katılmam.	212	1	5	2,62	1,54	Bazen
47. Çocuğumun kiminle arkadaşlık edeceğine ben karar veririm.	212	1	5	2,14	1,15	Nadiren
48. Çocuğumun katılacağı etkinlikleri ben seçerim.	212	1	5	2,26	1,24	Nadiren
49. Resim, müzik, spor gibi alanlarda çocuğumun yeteneğini varsa desteklerim.	212	1	5	4,48	1,06	Her zaman
50. Çocuğumun televizyon seyretmesini ve internet kullanımını derslerde daha başarılı olsun diye sınırlandırırım.	212	1	5	3,98	1,22	Sık sık

Tablo 33 incelendiğinde okuldaki veli toplantılarına düzenli olarak katılmama düzeyi “bazen”, çocuğunun kiminle arkadaşlık edeceğine anne-babanın karar verme düzeyi “nadiren”, resim, müzik, spor gibi alanlarda çocuğunun varsa yeteneğini destekleme düzeyi “her zaman”, çocuğunun televizyon seyretmesini ve internet kullanımını derslerde daha başarılı olsun diye sınırlandırma düzeyi “sık sık” olarak görülmektedir.

Tablo 34. Aile Katılım Anketi 51., 52., 53., 54., 55. Sorulara Ait Betimsel İstatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
51. Çocuğumun yaşam boyu öğrenen birey olmasını sadece öğretmeninin sağlayabileceğini düşünüyorum.	212	1	5	2,70	1,68	Bazen
52. Çocuğumu, toplum içinde girişimci bir birey olması için yönlendiririm.	212	1	5	4,33	1,04	Her zaman
53. Çocuğum için, eğitim ile ilgili yenilikleri ve değişiklikleri takip ederim.	212	1	5	4,42	0,92	Her zaman
54. Eğitim ile ilgili yeniliklere çocuğumun uyum sağlaması için destek olurum.	212	1	5	4,60	0,74	Her zaman
55. Çocuğuma zaman zaman yaşam boyu öğrenmenin ne derece önemli olduğunu anlatırım.	212	1	5	4,51	0,77	Her zaman

Tablo 34 incelendiğinde çocuğunun yaşam boyu öğrenen birey olmasını sadece öğretmeninin sağlayabileceğini düşünme düzeyi “bazen”, çocuğunu toplum içerisinde girişimci bir birey olması için yönlendirme düzeyi “her zaman”, çocuğu için eğitim ile ilgili yenilikleri ve değişiklikleri takip etme düzeyi “her zaman”, eğitim ile ilgili yeniliklere çocuğunun uyum sağlaması için destek olma düzeyi “her zaman”, çocuğuna zaman zaman yaşam boyu öğrenmenin ne derece önemli olduğunu anlatma düzeyi “her zaman” olarak görülmektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölüm içerisinde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara ilişkin tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma çerçevesinde anket uygulanan kadınlar 142 (%66,98) iken, görüşme yapılan kadınlar 33 (%66,00) kişi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 31-40 (%65,09) yaş aralığında iken 50 yaş üzeri katılımcıların sayısı 6 (%2,84) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde; ankete katılan 102 (%48,13) kişi ilköğretim mezunu iken görüşme yapılan velilerin 24 (%48,00)'ü lisans mezunlarından olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Meslek durumuna göre değerlendirildiğinde ankete katılanların 105 (%49,24)'i özel sektörde çalışmakta iken görüşme yapılan velilerin 31 (%62,00)'inin kamuda çalıştığı görülmüştür. Velilerin aylık gelirleri incelendiğinde ankete katılanların 115 (%54,24)'i 0-1500 arasında gelire sahip iken görüşme yapılan velilerin büyük çoğunluğunun 2501-3500 (%48,00) arasında gelire sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Yakıcı (2018) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre ise, aile katılımı düzeyinin veli cinsiyeti değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. İki araştırmanın sonuçları bu bağlamda örtüşmektedir. Özcan (2012), tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre ise, aile katılımı düzeyinin veli cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı, kadın velilerin, erkek velilere göre daha yüksek katılım düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Bu anlamda bu araştırmanın sonuçları ile yaptığımız çalışmanın sonuçları örtüşmemektedir.

Yapılan araştırmada ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiş ve anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Toros (2011) yaptığı çalışmada, annelerin aile katılım puanlarının

anne ve çocuklara ilişkin değişkenlere bağlı olarak değişip değişmediğini incelemiş ve aile katılımının annelerin eğitim durumlarına bağlı olarak farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Keçeli Kaysılı (2008) “akademik başarının artırılmasında aile katılımı” adlı çalışmasında ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve ailelerin eğitim düzeylerinin aile katılımı açısından önemli olduğu sonucu ulaşmıştır. Yapılan bu araştırmaların sonuçları ile yaptığımız araştırmadan elde edilen sonuçların örtüşmediği görülmektedir. Yakıcı'nın (2018) yaptığı araştırmada ailelerin okulda eğitim sürecine katılımı incelenmiş ve eğitim durumuna göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç bir anlamda yaptığımız araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Yapılan araştırmada, ilkokulda ailelerin eğitim sürecine katılımının meslek durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özcan'ın (2012) yaptığı çalışmada ise, aile katılımının meslek değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında bu çalışma ile Özcan'ın (2012) çalışmasının bulgularının örtüşmediği görülmektedir. Katılımcıların çocuklarının eğitim sürecine nasıl katkı sağladıkları araştırılarak, evde ve okulda eğitim sürecine nasıl katkı sağladıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Okulda eğitim sürecine katkı sağladığını belirten velilerin büyük çoğunluğu veli toplantılarına katıldığını ve okuldaki etkinliklere katıldığını belirttikleri görülmektedir. Ailelerin, veli toplantısına 45 (%90,00)'i katılırken, 43 (%86,00)'ü okuldaki etkinliklere katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Evde çocuklarının eğitim sürecine nasıl katkı sağladıkları araştırıldığında ise, velilerden büyük çoğunluğunun okulda yaptığı etkinlikler hakkında çocuğu ile konuştuğunu ve çocuğunun çalışmalarını kontrol ettiğini belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Velilerden 47 (%94,00)'si çocuğunun çalışmalarını kontrol ettiği, 46 (%92,00)'sı çocuğu ile okulda yaptığı çalışmalarla ilgili konuştuğu görülmüştür. Göktaş (2015) yaptığı araştırmada da belirttiği gibi çocukların okulda ve evde eş zamanlı desteklenmesinin sadece okulda ya da sadece evde desteklenmesine göre daha etkili olduğu görülmektedir. Çetinkaya (2017) yaptığı araştırmada ailelerin, aile katılım çalışmalarını okulda ve evde gerçekleştirilen etkinlikler olarak gördüğü bu çerçevede veli toplantıları, okulda yapılan toplantı ve seminerlere katılımın önemli olduğunu belirttiği görülmektedir. Bu araştırmalar, araştırmanın bu bulgusunu destekler niteliktedir.

Yapılan araştırmada ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenlerin neler olduğu; eğitim sisteminden kaynaklanan sebepler, okuldan kaynaklanan sebepler ve kişisel sebepler olarak üç başlık altında incelenmiştir. Eğitim sisteminden kaynaklandığını düşünenlerin büyük bir çoğunluğu; çocuğunun ödevlerine yardımcı olmakta zorlandığını ve çocuğunun derslerindeki konu içeriklerinin zor olduğunu belirttiği

sonucuna ulaşılmıştır. Velilerden 25 (%50,00)'i çocuğunun ödevlerine yardımcı olmakta zorlandığı, 17 (34,00)'si çocuğunun derslerindeki konu içeriklerinin zor olduğunu belirttiği görölmüştür. Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenlerin okuldan kaynaklanan sebepler olarak düşünönerin 12 (%24,00)'si okulun evine uzak olmasını, 8 (%16,00)'inin okulun taşıma merkezli olmasından kaynaklandığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımını engelleyen etmenlerin kişisel sebeplerden kaynaklandığını düşünönerin 7 (%14,00)'si insanlarla iletişim kurmakta zorlandığını, 7 (%14,00)'sinin de eğitim düzeyinin yetersiz olduğundan kaynaklandığını belirttiği görölmüştür. Durmuş (2016) yaptığı araştırmada, öğretmenlerin aile katılımına engel olarak; ailenin sosyo-ekonomik düzeyini, iş yoğunluğunun olmasını ve ailenin ilgisizliğini neden olarak göstermektedir. Ailenin okula olan tutumu, ailenin bilinçsiz olması, ailenin çocuğuyla ilişkisi ve ailenin çocuk sayısı da aile katılımını engellediğini belirtmektedir.

Başaran ve Koç (2000) ailenin çocuğun okuldaki eğitimine katılım sorunları ve katılımın sağlanması için alternatif model geliştirdikleri araştırmalarında velilerin aile katılımı konusunda engel olarak; okuldaki etkinliklerin zamanı, ekonomik kaygılar, duyurular ve toplantıların içeriğinden kaynaklanan engeller sebebiyle okuldaki eğitime katılmada problem yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Al-Mahdi (2010) aile katılımını engelleyen etmenleri okul ve aile olarak iki başlıkta açıklamaktadır. Okulla ilgili olanlar; okul iş yükünün fazla olması, öğretmenlerin aile katılımı konusunda olumsuz düşünceleri, ailelerin birbirinden farklı eğitim seviyelerine sahip olmaları, öğretmenlerin daha fazla sorumluluk almaktan kaçınmaları olarak ifade etmektedir. Aile ile ilgili olanlar; ailelerin yoğun iş temposu, ailelerin eğitim seviyesinin düşük olması, sosyo-ekonomik durumun yetersiz oluşu olarak açıklamaktadır. Bu araştırmaların sonuçları, yapılan bu çalışmanın yukarıda ifade edilen bulgularını destekler niteliktedir.

Çocukların okul başarısını artırmak için ailelerin eğitim sürecine katılmasına yönelik hangi etkinlikler yapıldığı belirlenmeye çalışılmış ve katılımcıların büyük bir çoğunluğunun okullarında seminer ve eğitimler gerçekteştirildiğini, öğretmen veli işbirliğinin sağlandığını ve özel günlerin kutlandığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Velilerden 40 (%80,00)'i okullarında öğretmen veli işbirliği, 25 (%50,00)'i seminer ve eğitimler gerçekteştirildiği, 25 (%50,00)'i özel günler gerçekteştirdiğini belirttikleri anlaşılmaktadır. Demirkasımoğlu ve Erdoğan (2010) yaptığı araştırmada ailelerin eğitim sürecine katılımının öneme vurgu yapmakta ve aile ile okulun bir bütün olması gerektiğini ifade etmektedir. Aile katılımı gerçekteştirildiğinde disiplin olaylarının

azaldığını, akademik başarının arttığını ifade ettiği görülmektedir. Yapılan araştırmada öğretmen ve yöneticilerin görüşleri alındığında ailelerin bilinçsizce hareket ettiği ve öğretmenlerin uzmanlık alanlarına müdahale ettiğini ifade ettiği görülmektedir. Ailelerin eğitim sürecine etkili bir şekilde katılımın sağlanabilmesi için ailelerin bilinçlendirilmesi amacıyla seminerlerin gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgu yaptığı anlaşılmaktadır. Aile katılımının tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi için ailenin eğitim sürecinde olması gerektiğine vurgu yapılarak öğretmen veli işbirliğinin gerekli olduğu sonucuna ulaştığı anlaşılmaktadır. Günay Bilaloğlu (2014), ailelerin eğitim sürecine katılımında en çok tercih ettikleri aile katılım etkinliklerinin aile iletişim etkinlikleri (okula geliş-gidiş saatlerinde yapılan görüşmeler, bülten tahtası, bülten ve duyuru notu) ve ebeveynlerin eğitim etkinliklerine katılımı olduğunu belirtmiştir. Ebeveynlerin en çok tercih ettikleri aile katılımı etkinliklerinin iletişim etkinlikleri olmasını, ebeveynlerin okul ve öğretmenle iletişim kurmaya açık ve hazır olduklarının bir göstergesi olarak açıklamaktadır. Araştırmalarda elde edilen bulgular, yapılan bu çalışmayı destekler nitelikte olduğu ifade edilebilir.

Ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi hakkındaki düşünceleri altı başlık altında incelenmiştir. Velilerden büyük çoğunluğu aile desteğinin önemine anne, baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunması gerektiğini ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan 17 (%34,00)'si veli aile desteğinin önemine vurgu yaparken, 12 (%24,00)'si veli anne, baba ve çocukların ortak paylaşımında bulunmasının çocukların eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi açısından önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özbaş (2013), akademik ve sosyal gelişim açısından bakıldığında ilköğretim birinci sınıf öğretim etkinlikleri içerisinde yer alan ilkokuma yazma sürecinin önemli bir yere sahip olduğunu belirtmektedir. Bu aşamanın öğrencinin öğrenim hayatına başarılı bir başlangıç yapabilmesi için etkili bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Bu amaçla yapılabilecek en önemli etkinlik ilkokuma yazma sürecine ailenin desteğinin sağlanmasıdır. İlköğretimin başlangıcından itibaren aile desteğinin sağlanmasıyla birlikte ilk, orta ve yüksek öğrenimi de gerçekleştireceği akademik başarılarına katkı sağlayacağını ifade etmektedir. Kocabaş (2006), okulda geçen zamanın evde geçen zamandan daha fazla olduğunu fakat ev ortamında daha yakın ilişkiler yaşandığından, çocuklarla daha çok birebir ilişkiler kurulabildiğinden ev ortamı ile okul ortamının tutarlı olması gerektiğini, bununda okul başarısına katkısı için önemli olduğu açıklamaktadır. Kocabaş'ın bu çalışmasının bulguları yapılan araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Çelenk (2003) okul başarısında aile faktörünün rolünü konu edindiği araştırmasında, eğitim konusunda destekleyici tutuma sahip olan ailelerin çocuklarının daha başarılı oldukları sonucuna ulaştığı görülmektedir. Çelenk, okul ile ortak hareket eden ve bu anlayışla çocuğunun eğitimine destek olan ailelerin çocuklarının akademik anlamda daha başarılı olduklarını ifade etmektedir. Satır (1996) ise yaptığı çalışmada, çocuğuna yakın ilgi gösteren, çocuğunun çalışma ortamını düzenleyen, başarı için çocuklarını destekleyen ve başarısız olduklarında onlara destek olup başaracağına çocuğunu inandıran ailelerin çocuklarının akademik açıdan daha başarılı oldukları sonucuna ulaştığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda elde edilen bu bulgular, çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Aileler çocuklarıyla etkili zaman geçirdiklerinde, her anlamda iyi bir rol model olduklarında, çocuklarını destekleyerek özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağladıklarında başarı düzeylerinin artması düşünülmektedir. Eğitim hayatının başlangıcı olması sebebiyle ailelerin eğitim sürecine katılımı ilköğretimde öğrenci başarısına katkı sağlaması beklenmektedir.

Yapılan çalışmada ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkındaki düşünceleri belirlenmeye çalışılmış ve katılımcılardan 31 (%62,00)'i başarıyı artırdığını, 5 (%10,00)'inin başarıyı azalttığını ifade ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların büyük çocuğunun ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısını artırdığını ifade ettikleri sonucu anlaşılmaktadır. Şad ve Gürbüz Türk (2013) yaptığı çalışmada veli katılım görevlerinin ailenin maddi kaynaklarının yeterliliği ile önemli ölçüde bağlantılı olduğunu belirtmektedirler. Ailelerin sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılımı ve ev ortamının fiziksel ve duygusal açıdan elverişli hale getirilebilmesinin ailenin aylık gelirinden etkilendiğini belirttikleri görülmektedir. Yapılan çalışmada elde edilen bulgular, Şad ve Gürbüz Türk'ün çalışmasında elde ettiği bulgularla bir anlamda örtüşmektedir. Çakır (2017) yaptığı çalışmada aile katılım çalışmalarında okul müdürlerinin görüşlerini değerlendirmiş ve okul müdürlerinin ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin aile katılımına yansımaları konusunda gelir düzeyi ile ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan çalışmanın, Çakır'ın (2017) çalışma sonuçlarıyla örtüşmediği ifade edilebilir. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin öğrenci başarısı üzerinde bir ölçüde etkili olduğu yapılan çalışmalardan anlaşılmaktadır. Aileler ekonomik olarak iyi bir konuma sahip olduklarında çocuklarına daha faydalı olacaklarını belirtmektedirler.

Çocukların “yaşam boyu öğrenen” bir birey olması için, ailelerin neler yapması gerektiğine ilişkin düşüncelerini belirlemek amacıyla katılımcıların görüşlerine

başvurulmuş ve velilerden gelen cevaplar sekiz başlık altında incelenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu yaşam boyu öğrenen bir birey olmak için çocuklara destek olunması, öğrenmeye açık olunması ve rol model (örnek) olunması gerektiğini belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların 11 (%22,00)'i destek olmanın önemine, 9 (%18,00)'u öğrenmeye açık olmak gerektiğine ve 7 (%14,00)'si rol model (örnek) olunması gerektiğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

Göktaş (2018) yaptığı araştırmasında “Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Okullar Hayat Olsun” Projesinin bireysel açıdan değerlendirdiğinde;

- Katılımcıların özgüveni gelişmiş sosyal bir birey haline geldikleri,
- Bilgi, beceri ve tutumlarının geliştikleri,
- İlişki becerilerinin geliştikleri,
- Öz farkındalığının arttığı,
- Kendi kendine öğrenmesi için bir başlangıç olduğu,
- Sınırsız ve sonsuza dek öğrenme edinimi kazandığı,
- Kişi öğrenme süresinde aile desteğini arkasında hissettiği ve aile bağlarının güçlendiği sonucuna ulaştığı anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede değerlendirildiğinde yapılan araştırma ile Göktaş'ın (2018) yaptığı araştırmanın sonuçları genel olarak birbirini destekler niteliktedir.

Yaşam boyu öğrenen bir birey olabilmek için aile desteğinin önemine vurgu yapıldığı yapılan araştırmalardan da anlaşılmaktadır. Öğrenmeye açık olan bireylerin kendisini daha rahat ifade edebildiği, insanlarla iletişim kurmakta problem yaşamadığı, öğrenmenin sınırsız olduğu ve hayatın her alanında gerçekleşebileceğine inandıkları sonucuna ulaşıldığı görülmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma bulguları doğrultusunda, uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik şu önerilerde bulunulabilir.

- Ailelerin eğitim sürecine katılımının önemi konusunda paydaşlara toplantı, konferans ve seminerler düzenlenebilir.
- Öğretmenler, ailelerin eğitim sürecine katılımı konusunda okul müdürü ve diğer yöneticilerle işbirliği yapabilir.

- Okul yöneticileri, öğretmenleri ailelerin eğitim sürecine katılması konusunda destekleyebilir ve eğitim öğretim yılı içerisinde yapılacak etkinlikler içerisinde aile katılımı etkinliklerine yönelik çalışmalar planlanabilir.
- Okul yönetimi ve öğretmenler ailelerin eğitim sürecine katılması konusunda özendirici faaliyetler gerçekleştirilebilir.
- Ailelerin eğitim sürecine katılımı öğrenci başarısına katkı sağlaması açısından önemli olduğundan, katılım çalışmalarında tüm gelişim alanları desteklenmeli, ailelerin bu çalışmalar konusunda motivasyonları arttırılmalı ve çalışmalarla ilgili ailelere geri bildirimler verilerek aile katılımının önemi üzerinde durulabilir.
- Okullarda, velilerin öğrencilerin eğitimine katılımını arttırmak için alınan kararlarda velilerinde görüşü alınarak aidiyet duygularının gelişmesine katkı sağlanabilir.
- Öğretmenler ile aileler arasında etkili bir iletişim kurularak güven ortamı oluşturulabilir. Velilerin eğitim süreçlerine ve okulun etkililiğinin arttırılması çalışmalarına katılımı sağlanabilir.
- Ailelerin eğitimin sürecine katılımını sağlamak için gerçekleştirilen aile katılım çalışmaları sadece sınıflarda gerçekleştirilen çalışmalar olarak düşünülmemeli, ailelerin okul ile iyi ilişkiler kurabileceği çalışmalara da yer verilebilir.
- Öğrencilerin başarısına katkıda bulunabilmek için okul-veli-öğrenci işbirliğini artırıcı çalışmalar yapılabilir.
- Öğrenci başarısına katkı sağlaması amacıyla çocuklar ile ailelerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına yönelik ortak paylaşımda bulunabileceği okul dışı aktiviteler gerçekleştirilebilir.
- Toplumda yaşam boyu öğrenme kültürünün oluşmasını sağlayarak, öğrenmenin hayatın her alanında yaygınlaşması sağlanabilir.
- Yaşam boyu öğrenen bireylerin oluşabilmesi için öncelikle anne ve babaların yaşam boyu öğrenme konusunda bilinçlendirilerek, anne-babaların çocukları için iyi bir rol model olması sağlanabilir.
- Aileler çocuklarıyla etkili zaman geçirdiklerinde, her anlamda iyi bir rol model olduklarında, çocuklarını destekleyerek özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağladıklarında başarı düzeylerinin artıklarını görecektirler. Eğitim hayatının başlangıcı olması sebebiyle ailelerin eğitim sürecine katılımı ilkokulda daha çok

önem arz etmektedir. Eğitim hayatımızın temeli olan ilkokuldaki eğitim-öğretim sürecimiz aile desteği de alınarak daha da etkili hale getirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akcaalan, M. ve Arslan, S. (2016). *Yaşam Boyu Öğrenme: Teori ve Uygulama* (1.Baskı). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Aksoy, M.(2013). *Aksoy, Kavram Olarak Hayat Boyu Öğrenme ve Hayat Boyu Öğrenmenin Avrupa Birliği Serüveni*. Sayı:64. S.23-48.
- Alıçığüzel, İ. (2003). *Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim*. Sistem Yayıncılık, İstanbul. 4. Baskı. İstanbul s.379-380.
- Altan, S. ve Tarhan, S. (2018). Büyük Anneden Toruna: Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Değer ve Beceri Aktarımı. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 26-42.
- Al-Mahdi, O. (2010), A Qualitative Investigation of Home-school Relationships and Children's Mathematics Learning in- and Out-of-school in Bahrain, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 8, pp. 427–438.
- Aslanargun, E. (2007). Okul Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışması. *Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı:18 2007. S.120.
- Avrupa Komisyonu (2002). European Report on Quality Indicators of Lifelong Learning. Fifteen Quality Indicators. European Commission Report, Directorate- General for Education and Culture, Brussels. [http://www.aic.lv/ace/ace_disk/Bologna/contrib/EU/report_qual%20LLL.pdf] web adresinden 07/09/2015 tarihinde indirildi.
- Aydın, M. (2009). *Ailede Ahlak Eğitimi*. Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın. Timaş Yayınları, 2009 İstanbul.
- Balli, J. S., Demo, H. D. & Wedman F. J. (1998). Family Involvement With Children's Homework: An Intervention In The Middle Grades. *Family Relations*, 47, 149-157.
- Başaran, S. ve Koç, F. (2000). Ailenin Ocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları Ve Katılımın Sağlanması İçin Alternatif Bir Model. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Bayraktar, M. ve Yiğit, B. (2006). *Okul-Çevre İlişkileri* (1.bs.). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Berger, H. E. (2004). *Parents As Partnerships In Education Families and Schools Working Together* (6. edition). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Birincioğlu, G. (2010). *İlköğretimde Okul-Aile İletişim Etkinlikleri: Öğretmen ve Veli Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Eskisehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskisehir.

- Bowen, N. K. & Lee, J. (2006). Parent Involvement, Cultural Capital and The Achievement Gap In Elementary School Children. *American Educational Research Journal*, 43, 193-218.
- Canatan, Ü. (2018). *Yerel Yönetim Örneğinde Hayat Boyu Öğrenme Uygulamalarının Aktif Yaşlanmanın Desteklenmesindeki Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi: Öğretmen, Aile, Çocuk ve Kurum. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 132-145.
- Craswell, J. W. (2016). *Araştırma Deseni: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (S.B. Demir, Çev. Ed.), Ankara: Eğiten Kitap. 2.Baskı.
- Çağlar, A. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Öğretimsel Etkinliklerin Yönetiminde Dikkat Çekme ve Sürdürme Davranışlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Çalışkan Toyoğlu, A. (2016). *Okullarda Hayat Boyu Öğrenme Kültürüne İlişkin Öğretmenlerin Algı ve Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20), 1-17.
- Çelenk, S. (2003). Okul Aile İşbirliği İle Okuduğunu Anlama Başarısı Arasındaki İlişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 33-39.
- Çelenk, S. (2003) Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. *İlköğretim Online* 2 (2), 2003 sf.28-34
- Çelenk, S. (2001), *Okul Dışı Etkilerin İlkokuma Yazma Öğretiminde Okuduğunu Anlama Başarısına Katkısı*, A.İ.B.Ü. Yayımlanmamış (Yayın Kurulu Kararı Alınmış) Araştırma.
- Çelik, M., Ünal, A. ve Yıldırım, A. (2010). İlköğretim Okulu Müdür ve Öğretmenlerinin Velilere İlişkin Algılarının Analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 261-272.
- Çetinkaya, H. (2017). *Okulöncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 4-6 Grubu Çocukların Annelerine Yönelik Bir Aile Katılımı Programı Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakır, E. (2017). *Orta Okullarda Okul Yöneticilerine Yönelik Okul Müdürlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Karaman İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Dam, H. (2008). Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*.2008/2, c.7, sayı:14, ss.75-99
- Demirel, Özcan. (2011). *Eğitimde Yeni Yönelimler* (5.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Demirel, M. ve Yağcı, E. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 100-111.
- Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı. Ankara.
- Demircan, A.E. (2012). *Orta Öğretim Okullarında Aile Katılımı: Ölçek Uyarlaması*, Yüksek Lisans Tezi. Kastamonu Üniversitesi. Kastamonu.
- Diken, H., İ. (2009). *Okul-Aile İş Birliğinin Tanımı, Kapsamı ve Önemi*. E. A. Küçükıylmaz, (Ed.). *Okul Aile ve Çevre İş Birliği İçinde* (s. 3-13). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Dinç, B. (2009). *Eğitime Ailenin Katılımı*. E. A. Küçükıylmaz, (Ed.). *Okul, Aile ve Çevre İş Birliği İçinde* (s. 55-74). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Dönmez, B., Yıldırım, M. C. (2008). Okul Aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 7, (23), 98-115.
- Durmuş, E. (2016). *Orta Öğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Aile Katılımıyla İlgili Görüşlerinin İncelenmesi: İstanbul-Sultanbeyli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erkal, C. (2015). *Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Okullar Hayat Olsun Projesi'nin İlkokullarda Uygulanışının İncelenmesi (Konya İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ertürk Kara, G. (2017). *Anne Baba Eğitimi*, (4. bs.) Ankara: Pegem Akademi.
- Eşsizoğlu, A. (2012). *Aile Yapısı ve ilişkileri*, (1. bs.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Erdoğan, Ç. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2010. Cilt:16, S.3, ss.399-431.
- Erdoğan, G. ve Demirkasımoğlu, N, (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2010, Cilt:16, Sayı:3, ss.399-421.

- Epstein, J. L. (2001). *School, Family and Community Partnerships: Preparing Educators And Improving Schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Erol, Y.C. (2017). *Paylaşılan Liderlik, Aile Katılımı ve Okula Bağlılık Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Finders, M. ve Lewis, C. (1994). *Why Some Parents Don't Come To School Educational Leadership*, 51, 50-54.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim I. Kademedeki Okul-Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 227-243.
- Güntüç,S., Odabaşı, H. ve Kuzu,A. (2012). Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(2):309-325 ISSN:1030-0094
- Güler, D. ve Ulutak, N. (1992). Aile Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Türk Toplum Yaşantısında Aile. *Kurgu Dergisi* S:11, 51-76.
- Gökgöz, E. A. (2014). *İlkokul Eğitiminin Kalitesini Artırmada Okul Aile İşbirliği ve Okul Sosyal Hizmeti*.Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- Gül, E. (2007). *Eğitimde Çocuk Başarısı İçin Okul Aile İşbirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Günay Bilaloğlu, R. (2014). *Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı Etkinliklerinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Aile Katılımı Etkinliklerinin Dil-Matematik Becerilerinin Geliştirilmesine Etkisi*. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Gürbüzürk, O. ve Şad, S.N. (2010a, February 4-8). *Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies*. Paper Presented at The World Conference on Educational Sciences-WCES 2010, Bahçeşehir University.
- Gürbüzürk, O. ve Şad, S.N. (2010b). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*,2, 287-491.
- Griffith, J. (2000). *Principal Leadership Of Parent Involvement*. *Journal of Educational Administration*, 39 (2), 162-186.
- Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Güneş, G. (2018). *Erken Çocukluk Eğitiminde Pedagojik Dokümantasyonun Aile Katılımına Katsının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Göktaş, D. (2018). *Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Okullar Hayat Olsun Projesinin İlkokullarda Uygulamasının İncelenmesi (Adana İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Göktaş, İ. (2015). *Aile Katılımı ve Sosyal Beceri Eğitimi Programlarının Tek Başına ve Birlikte 4-5 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerileri ve Anne-Çocuk İlişkileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Gürel, D. (2018). *Somut Olmayan Kültürel Miras Etkinliklerinin 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanımı*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Haseski, H.İ., Odabaşı, H.F. (2016). Öğretim Elemanlarının Yaşamboyu Öğrenmeye Yönelik Görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)*. 7, (4),331-363.
- Herken, H. ve Özkan, İ. (1996). Sigara Alışkanlığı ve Anne Baba Tutumu.
<http://www.aile.selcuk.edu.tr/text/makale5.pdf> adresinden 15 Ekim 2016 tarihinde edinilmiştir.
- İbrahim A. T., Jamil H. B. ve Abdullah A. C. (2012). The Typologies of Parental Involvement in Katsina State Primary Schools. *International Journal of Learning and Development*, 2(4), 95-122.
- Kavtelek, C. (2014). *Hayat Boyu Öğrenme Kurum Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Algıları ve Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Keser, N. (2018). *Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Keçeli Kaysılı, B. (2008). Akademik Başarının Artırılmasında Aile Katılımı. *Anakara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*. 9 (1) 69-83
- Kılıç, Z. (2010). *İlköğretim Hayat Bilgisi Dersinde Aile Katılımı Çalışmaları*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kılıç, H. H. ve Yenen, E. T. (2015). Halk Eğitim Merkezi Kursiyerlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *International Journal of Social Science*, 35, 187-198.
- Kocabaş, E.Ö. (2006). Eğitim Sürecinde Aile Katılımı: Dünyadaki ve Türkiye'deki Çalışmalar. *Türk Psikolojik ve Danışma Dergisi*. 3, (26).144.

- Kurtuldu, B. S. (2010). *Okulöncesi Eğitimde Okul Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunların Öğretmen ve Veli Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kurt, T. (2005). MEB Tarafından Başlatılan Eğitime Destek Projesinin Değerlendirilmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 31(329), 23-29.
- Kuş, E. (2009). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Lawson, M. A. (2003). School-Family Relations in Context: Parent and Teacher Perceptions of Parent Involvement. *Urban Education*, 38(1), 77-133.
- Lindberg, E. N. (2014). Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Aile Katılımı İle İlgili Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14 (4), 1-23.
- Lou, G. (2007). *The Role of The School Social Worker in Family Involvement As Identified By Family Specialists and Parents in Selected Title 1 Schools in North East Independent School District in San Antonio, Texas*. Canada: Doctoral Thesis, 2007.
- Marchant, G. J., Paulson, S. E. ve Rothlisberg, B. A. (2001). Relations of Middle School Students' Perceptions of Family and School Contexts With Academic Achievement. *Psychology in The Schools*, 38(6), 505-519.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). Küreselleşme ve Avrupa Birliği sürecinde Türk Eğitim Sistemi, Yaşam Boyu Öğrenme. *On Yedinci Millî Eğitim Şûrası Kararları*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2009-2014)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2014). *Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı*. Ankara. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2017). *Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü 2017 Yılı I. İzleme ve Değerlendirme Raporu*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), (2006). *Türkiye'nin Başarısı İçin İtici Güç: Hayat Boyu Öğrenme Politika Belgesi*. Ankara.
- Toprak, M. & Erdoğan, A. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme: Kavram, Politika, Araçlar ve Uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 69-91.
- MEB ÖYEGM (2006). MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Temel Eğitime Destek Projesi Öğretmen Eğitimi Bileşeni: Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri. *Tebliğler Dergisi Cilt: 69, Sayı:2590*.
- Moore, S., Lasky, S. ve others. (2001). *Parental Involvement in Education*.

- Oral, B.ve Yazar, T. (2017). *Eğitimde Program Geliştirme ve Değerlendirme* (1.bs.) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ok, S. (2016). Öğretmen ve Ailelere Göre Okul Öncesi Eğitimde Okul Aile İşbirliğinin Önemi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* 32, 2016 (61-79).
- Ok, S. (2016). *Okulöncesi Eğitimde Anne Babaların ve Öğretmenlerin Okul Aile İşbirliği Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Programı. İstanbul.
- Ömeroğlu, E., & Yaşar, M. C. (2005). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 62.
- Özabacı, N. ve Erkan, Z. (2014). *Aile Danışmanlığı Kuram ve Uygulamalara Genel Bir Bakış*. Pegem Akademi. Ekim, 2014. 2. Baskı s.2
- Özbaş, M. (2013). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İlköğretim Birinci Sınıf Ailelerinin Okul Yaşamına Katılım Eğitimi Konusundaki Görevlerine İlişkin Veli Algıları, *Eğitim ve Bilim*, 38, 170.
- Özkalp, E. (2008). Aile kurumu E. Özkalp (Ed.). *Davranış bilimlerine giriş* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özen, Y. (2011). Algın Öğrenme Teorisi Yaşam Boyu Değişerek Ve Gelişerek Öğrenme (Öğrenmeye Sosyal Psikolojik Bir Bakış) *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (DSBED) ISSN:1308-6219*,14
- Pekkarakaş, E. (2010). *3-6 Yaş Çocukların Babalarının Çocuk Yetiştirme Tutumları İle Eğitime Katılma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Samancı, O. , Ocakçı, E. (2017). Hayat Boyu Öğrenme, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, (24), 711-722.
- Satır, S. (1996). *Özel Tevfik Fikret Lisesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarıyla İlgili AnneBaba Davranışları ve Akademik Başarıyı Artırmaya Yönelik Anne-Baba Eğitim Gereksinmelerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış. Yüksek Lisans Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sheldon, S. B. ve Epstein, J. L. (2002). Improving Student Behavior and School Discipline With Family and Community Involvement. *Education and Urban Society*, 35(1), 4-26.

- Şad, S.N. ve Gürbüzürk, O. (2013). İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Eğitimine Katılım Düzeyleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. *Educational Sciences: Theory and Practice – 13* [2]. Bahar/Spring. 993-1011
- Şahin, T. F. ve Ünver, N. (2005). Okul Öncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi 13* (1), 23-30.
- Sözbilir, M. (2017). *Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş*. Pagem Akademi, Ocak, 2017, Ankara. I. Baskı.
- Türe, H. (2010). *Sosyal Bilgiler Dersinde Aile Katılımına Dayalı Etkinliklerden Yararlanma: Bir Eylem Araştırması*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Toros, F. (2011). *Aile Katılımının Genel Eğitim Sınıflarındaki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Okuma Becerileri İle Annelerin İlköğretim Okulundan Memnuniyetleri Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, . Ankara.
- Tschannen-Moran, M. (2001). Collaboration and The Need for Trust. *Journal of Educational Administration, 39*(4), 308-331.
- Vural, E. D. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki Duyuşsal ve Sosyal Becerilere Yönelik Hedeflere Uygun Olarak Hazırlanan Aile Katımlı Sosyal Beceri Eğitimi Programının Çocuklarda Sosyal Becerilerin Gelişimine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yakıcı, A.P. (2018). *Okulöncesi Velilerinin Aile Katılımını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Yazıcıoğlu, Y. (2013) *Aile Psikolojisi ve Eğitim*. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir, Ocak 2013, 1. Baskı (s.132).
- Yenilmez, Ç. (2012). *Aile Yapısı ve İlişkileri*. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir, Haziran 2012, 1. Baskı
- Yıldırım, A.ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8 basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. (2010). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, Okul-Aile ve Toplum İlişkilerine Yönelik Performanslarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Walhof, S. (2016). *Parent Involvement in The Middle School. Unpublished Master Thesis. Iowa: Department of Education, Dordt College.*
- Wilder, S. (2014). Effects of Parental Involvement on Academic Achievement: A Meta Synthesis. *Educational Review*, 66(3), 377-397.
- Wherry, J. H. (2004). Parent Involvement: Turning Up the Heat. *Principal*, 84(2), 6-6.

EKLER

EK-1 Aile Katılım Anketi

Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi

Sıra No	Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Anketi	Her Zaman	Sık Sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
1	Çocuğuma evde çalışması için bir oda ayırırım.					
2	Ödevlerinde yardımcı olurum.					
3	Anlamadığı konuları öğrenmesine yardımcı olurum.					
4	Çocuğuma okulda neler öğrendiğini günlük olarak sormam.					
5	Çocuğumu okulda açılan kurslara katılması için teşvik ederim					
6	Çocuğumun ödevlerini günlük olarak takip ederim.					
7	Eve geldiğinde dinlenmesi için zaman ayırmasına izin vermem.					
8	Sabah kahvaltı yapmasına özen gösteririm.					
9	Çocuğumun okuduğu kitapları anlatmasına özen gösteririm.					
10	Çocuğumun çantasında eksik okul araç gereci var mı diye kontrol ederim.					
11	Çocuğumun okul kıyafetlerinin temizliğini günlük olarak takip ederim.					
12	Çocuğumla oyun oynarım.					
13	Çocuğum ile okulda yapılacak etkinliklere katılmam.					
14	Çocuğum katıldığı etkinliklerde başarısız olursa cezalandırırım.					
15	Çocuğuma oyuncak alırken eğitici oyuncaklar olmasına dikkat etmem.					
16	Çocuğumun okulda zorlandığı dersler için kurs veya özel ders aldırırım.					
17	Çocuğumun izlediği programlara dikkat etmem.					
18	Çocuğumun okul aktiviteleri ile ilgili olarak öğretmeni ile sürekli görüşürüm.					
19	Çocuğum ile birlikte resim, oyun vb. etkinlikler yaparım.					
20	Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi gibi derslere daha çok önem veririm.					
21	Çocuğumun okuldaki sportif faaliyetlere katılmasına teşvik etmem.					
22	Çocuğumun arkadaşlarını tanımaya çalışmam.					
23	Çocuğumun arkadaşlarının aileleri ile birlikte etkinlikler düzenleyerek ailelerini tanımaya					
24	Çocuğum için evde bir kütüphane oluşturmaya çalışırım.					
25	Çocuğum ile birlikte kitap okumam.					
26	Evde alınan kararlarda çocuğumun da fikirlerine önem vermem.					

27	Çocuğumun kendisi için aldığı kararlara saygı duyarım.					
28	Dersleri ve okulu ile ilgili aldığı kararları uygulamasına fırsat tanırım.					
29	Çocuğum ile daha iyi iletişim kurmak için kurs, seminer vb. etkinliklere katılırım.					
30	Çocuğuma derslerinde yardımcı olmak için eksik olduğum konularda kendimi geliştirmeye çalışırım.					
31	Öğrenmenin hayat boyu olduğuna inanırım. Ve kendimi geliştirmeye özen gösteririm.					
32	Çocuğumun yaratıcılığının gelişmesine destek olurum.					
33	Çocuk gelişimi ile ilgili yayınları takip etmem.					
34	Çocuğum ile sağlıklı iletişim kurmak için bu alanda yapılan çalışmaları araştırırım.					
35	Çocuğumun eğitim hayatına yardımcı olmak için anne babalara yönelik hazırlanmış kitap, dergi vb.					
36	Çocuğumun uyması gereken kuralları ve nedenlerini öğrenmesine yardımcı olurum.					
37	Çocuğumun grup faaliyetlerine katılmasını ve arkadaşlarıyla işbirliği yapmasını desteklerim.					
38	Çocuğumun düşünmeyi ve sorgulamayı öğrenmesine yardımcı olurum.					
39	Çocukların başarısı, gelişimi ve okula uyumunun sağlanması için ailenin eğitimine katılımının önemli					
40	Ailenin sosyo-kültürel düzeyinin eğitim süreçlerine katılımı etkilediğini düşünüyorum.					
41	Ailelerin ekonomik durumunun eğitim süreçlerine katılımı etkilediğini düşünüyorum.					
42	Çocuğumun kendine özgü kişilik gelişimini gerçekleştirmesine yardımcı olurum.					
43	Ailemde sevgi, saygı ve güven ortamı oluştururum.					
44	Çocuğumda sorumluluk bilinci gelişmesine yardımcı olurum.					
45	Çocuğumun sorunlarını anlatmasına ve çözüm bulmasına yardımcı olurum.					
46	Okuldaki veli toplantılarına düzenli olarak katılmam.					
47	Çocuğumun kiminle arkadaşlık edeceğine ben karar veririm.					
48	Çocuğumun katılacağı etkinlikleri ben seçerim.					
49	Resim, müzik, spor gibi alanlarda çocuğumun yeteneği varsa desteklerim.					
50	Çocuğumun televizyon seyretmesini ve internet kullanımını derslerde daha başarılı olsun diye					
51	Çocuğumun yaşa boyu öğrenen birey olmasını sadece öğretmenin sağlayabileceğini					
52	Çocuğumu, toplum içinde girişimci bir birey olması için yönlendiririm.					
53	Çocuğum için, eğitim ile ilgili yenilikleri ve değişiklikleri takip ederim.					
54	Eğitim ile ilgili yeniliklere çocuğum uyum sağlaması için destek olurum.					
55	Çocuğuma zaman zaman yaşam boyu öğrenmenin ne derece önemli olduğunu anlatırım.					

EK-2 Görüşme Formu

Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılmasının Öğrenci Başarısındaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyet ( ) Kadın ( ) Erkek
2. Yaş ( ) 20-30 ( ) 31-40 ( ) 41-50 ( ) 50 ve üzeri
3. Eğitim durumu ( ) İlköğretim ( ) Lise ( ) Ön Lisans ( ) Lisans ( ) Lisansüstü
4. Mesleğiniz .....
5. Aylık geliriniz ( ) 0-1500TL ( ) 1501-2500TL ( ) 2501-3500TL ( ) 3500TL üstü

B. GÖRÜŞME FORMU

S 1:Çocuğunuzun eğitim sürecine nasıl katkı sağlarsınız?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Okuldaki eğitim sürecine nasıl katkı sağlarsınız?

- Veli toplantılarına giderim( )
- Öğretmeni ile işbirliği yaparım ( )
- Özel öğretmen temin ederim( )
- Etüt merkezinden destek alırım( )
- Okula ya da sınıfa maddi destek sağlarım ( )
- Okuldaki etkinliklere katılırım ( )
- Beslenme, araç-gereç vb. için maddi destek sağlarım ( )
- Diğer ( ) ( )

Evde eğitim süresine nasıl katkı sağlarsınız?

- Çocuğumla okulda yaptıkları etkinlikler hakkında konuşurum( )
- Çocuğumun çalışmalarını kontrol ederim( )
- Ödevlerine yardımcı olurum( )
- Ders çalışmasına yardımcı olurum ( )
- Kaynak kitap ve vb. materyal alırım( )
- Evde gerekli fiziki ortamı sağlarım ( )
- Okul dışı aktivitelere gitmesine imkan tanırım ( )
- Diğer( ) ( )

S 2:Size ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımını engelleyen etkenler nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Eğitim Sisteminden Kaynaklı Sebepler

- Çocuğumun ödevlerine yardımcı olmakta zorlanma ( )

- Çocuğumun derslerindeki konu içeriklerinin zor olması ( )
- Veli katılımının zorunlu olmaması ( )
- Eğitim programlarını anlamama( )
- Diğer ( )( )

Okuldan Kaynaklanan Sebepler

- Okulun evimize uzak olması( )
- Okulun taşıma merkezli okul olması( )
- Öğretmenle iletişim probleminin olması( )
- Okul yönetiminin velilere karşı duyarsız davranması( )
- Diğer ( )( )

Kişisel Sebepler

- İnsanlarla iletişim kurmakta zorlanma( )
- Kendimi ifade edememe( )
- Çalışma saatlerimin uymaması( )
- Eğitim düzeyimin yetersiz olması( )
- Sağlık probleminin olması( )
- Diğer ( )( )

S 3:Çocuğunuzun eğitim aldığı okulda okul başarısını arttırmak için ailelerin eğitim sürecine katılmasına yönelik hangi etkinlikler yapılmaktadır?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Seminer ve eğitimler ( )
- Öğretmen-veli işbirliği ( )
- Gezi ve piknik ( )
- Yarışmalar ( )
- Resmi bayramlar ( )
- Özel günler (anneler, babalar günü, yılbaşı vb.)( )
- Kermes ( )
- Diğer ( )( )

S 4: Anne baba eğitimi veren kurs, seminer ya da etkinliklere katıldınız mı?

- Hayır ( )
- Evet ( )Anne baba eğitimi veren bu tür etkinliklerden edindiğiniz kazanımlar çocuğunuzun okul başarısına katkısındaki rolü nedir? Açıklayınız?

S 5:Ailelerin, çocuklarının eğitim sürecine katılımının öğrenci başarısına etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

S 6: Ailelerin ekonomik durumunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Başarıyı artırır açıklayınız? ( )

- Başarıyı azaltır açıklayınız?( )

- Etkilemez açıklayınız?( )

S 7: Çocukların “yaşam boyu öğrenen”bir birey olması için, ailelerin neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?

EK-3 Uygulama İzni

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 64441482-605-E.6599374
Konu: Araştırma İzni
(Fatih SUGEÇTİ)

15.06.2016

BARTIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi :07/06/2016 tarih ve 36823621-302.08.01-16000006097 sayılı yazınız.

Üniversitenizin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı (Tezli) Yüksek Lisans öğrencisi Fatih SUGEÇTİ'nin "**Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılmasının Öğrenme Başarısındaki Etkinliğinin Değerlendirilmesi**" başlıklı araştırma izni çalışmasını, müdürlüğümüz merkez ilçeye bağlı ilgili okullarda uygulayabilmesine ilişkin Makam Olur'u yazımız ekinde gönderilmişti. Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Yaşar DEMİR
Millî Eğitim Müdürü

EK:
1-Makam Olur'u(1 sayfa)

167 06 /16
AÇOLAK
A.ÇOLAK

Gölbucaklı Mh. 2 nolu çevre yolu 74100 BARTIN
Elektronik Ağ: <http://bartin.meb.gov.tr>
e-posta: bartin@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.ÇOLAK V.H.K.İ.
Tel: (0 378) 227 68 93-(333)
Faks: (0 378) 227 16 96

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d965-b8ac-3dc8-ad18-7a9f kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 64441482-605-E.6597877
Konu: Araştırma İzni

15.06.2016

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi :07/06/2016 tarih ve 64441482-604-E.6543301 sayılı Valilik Makam Olur'u.

İlgi Makam Olur'u gereği;Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı,(Tezli) Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fatih SUGEÇTİ'nin "**Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılmasının Öğrenci Başarısındaki Etkinliğinin Değerlendirilmesi**" başlıklı araştırma izni çalışmasını, uygulanabilmesine ilişkin Makam Olur'u ,Çalışma Takvimi ve anket formları yazımız ekinde gönderilmiştir.İlgiliye gerekli kolaylığın gösterilmesi hususunda;

Gereğini rica ederim.

İsa KIRAL
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- 1-Makam Olur'u(1 sayfa)
- 2-Çalışma Takvimi (1 sayfa)
- 3-Anket Formu (2 adet)
- 4-Veli İzin Formu

DAĞITIM:

- 1-İnönü İlkokulu
- 2-Ağdacı İlkokulu
- 3-Budakdüzü İlkokulu
- 4-Sütlüce İlkokulu
- 5-Ahmetler İlkokulu

15.06.2016
İsa KIRAL
Müdür a.
Müdür Yardımcısı
Aİ ÇOLAK
Nemur

Gölbucaklı Mh. 2.nolu çevre yolu 74100 BARTIN
Elektronik Ağ: <http://bartin.meb.gov.tr>
e-posta: bartin@mcb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.ÇOLAK V.H.K.İ.
Tel: (0 378) 227 68 93-(333)
Faks: (0 378) 227 16 96

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5040-c53d-3ae5-afa9-61d3 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 64441482-605-E.6543301
Konu: Araştırma İzni

14.06.2016

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi : a) M.E.B Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 20/03/2012 tarih ve 4506 sayılı yazı ekindeki 2012/13 No'lu Genelge.
b) Müdürlük Makamından alınan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu Kurulması" konulu 04/10/2011 tarih ve 10009 sayılı Olur.
c) Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 07/06/2016 tarih ve 36823621-302.08.01-1600006097 sayılı yazısı.

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı; (Tezli) Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Fatih SUGEÇTİ'nin, ilgi (c) yazı ekindeki dilekçesinde "**Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde İlkokulda Ailelerin Eğitim Sürecine Katılmasının Öğrenci Başarısındaki Etkiğinin Değerlendirilmesi**" konulu araştırması kapsamında Müdürlüğümüz merkez ilçeye bağlı İnönü İlkokulu, Ağdacı İlkokulu, Budakdüzü İlkokulu, Sütlüce İlkokulu ve Ahmetler İlkokulu öğrenci velilerine yönelik veri toplama araçlarını 15/06/2016 tarihi ile 17/06/2016 tarihleri arasında uygulamak istediği bildirilmektedir.

İlgi (c) yazı gereği yapılmak istenen Araştırma İznine (Mülakat Uygulama) ilişkin başvuru ilgi (a) 2012/13 No'lu Genelge kapsamında "Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu'nca değerlendirilmiş ve uygun bulunmuştur.

Söz konusu Araştırma İznine ilişkin Araştırma Değerlendirme Formu, anket formları ekte sunulmuş olup, ilgilinin çalışmasını 15/06/2016 tarihi ile 17/06/2016 tarihleri eğitim-öğretimi aksatmadan Merkez ilçeye bağlı yukarıda belirtilen ilkokullarda uygulayabilmesi hususunu;

Olur'larınıza arz ederim.

İsa KIRAL
Müdür Yardımcısı

OLUR
14.06.2016

Yaşar DEMİR
Millî Eğitim Müdürü

Gölbucağı Mh. 2 nolu çevre yolu 74100 BARTIN
Elektronik Ağ: <http://bartin.meb.gov.tr>
e-posta: bartin@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.ÇOLAK V.H.K.1
Tel: (0 378) 227 68 93 -(333)
Faks: (0 378) 227 16 96

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ed92-f873-3cad-b9eb-9632 kodu ile teyit edilebilir.

EK-4 Ölçek İzni

Veli Katılımı Ölçeği-VKÖ (1.-5. sınıflar) Turkish Parental Involvement Scale-TPIS (1st-5th classes)

Gürbüzürk, O. & Şad, S.N. (2010a, February 4-8). *Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies*. Paper presented at the World Conference on Educational Sciences-WCES 2010, Bahçeşehir University-İstanbul.

Gürbüzürk, O. & Şad, S.N. (2010b). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 487-491

Şad, S.N. & Gürbüzürk, O. (2013). Primary School Students' Parents' Level of Involvement into their Children's Education. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri-KUYEP/Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(2), 993-1011.

Not: Araştırmacılar ilgili kaynakları atıflamak koşuluyla ölçme aracını kullanma iznine sahiptir.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Fatih SUGEÇTİ
Doğum Yeri/ Tarihi : Devrek/1985

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sinop Eğitim Fakültesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu
Öğrenme Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Hakkari Şemdinli Derecik Beldesi Oylum İlkokulu/Öğretmen
Hakkari Şemdinli İncesu İlkokulu/Öğretmen
Hakkari Şemdinli Güzelkonak YİBO/Öğretmen
Samsun Vezirköprü Samur İlkokulu/Müdür Yetkili Öğretmen
Bartın Ellibaş İlköğretim Okulu/Öğretmen
Bartın Bedil İlkokulu/Öğretmen
Bartın Budakdüzü İlkokulu/Öğretmen
Bartın Sütlüce İlkokulu/Müdür Yardımcısı
Bartın Sütlüce İlkokulu/Okul Müdürü
Bartın Kemal Sabriye Ocağcı İlkokulu/Okul Müdürü

İletişim

E-posta adresi : fatih_sugecti@hotmail.com
Tarih : 01/07/2019